

EL NUEVO TESTAMENTO EN EL GRIEGO ORIGINAL

UNA GUÍA PARA LEER ROMANOS MEJOR

EL TEXTO GRIEGO EDITADO Y COMPILADO POR:

MAURICE A. ROBINSON

Y

WILLIAM G. PIERPONT

LAS NOTAS COMPILADAS POR:

NATHAN E. PURTZER

THE NEW TESTAMENT IN THE ORIGINAL GREEK:
BYZANTINE TEXTFORM 2005

UNA GUÍA PARA LEER ROMANOS MEJOR

EL TEXTO GRIEGO EDITADO Y COMPILADO POR:

MAURICE A. ROBINSON

Y

WILLIAM G. PIERPONT

LAS NOTAS COMPILADAS POR:

NATHAN E. PURTZER

DERECHOS DE AUTOR

El texto griego que se utiliza para esta guía no tiene derechos de autor sino pertenece al dominio público. Favor de leer los detalles más abajo. Sin imponer restricciones en el texto como tal, las notas sí tienen derechos de autor, aunque se le conceden al lector/usuario muchas libertades.

Las notas: © 2014-2022 por Nathan E. Purtzer (el editor)

La fecha de esta versión: 28 de noviembre 2022

En la siguiente explicación, “esta obra” siempre hace referencia únicamente a las notas.

No se permite alterar esta obra sin el permiso explícito y escrito del editor. Las sugerencias o correcciones se pueden mandar al correo biblicalgreekbegtheadventure@gmail.com. Además, se puede adquirir versiones actualizadas de esta obra de la siguiente página: www.biblicalgreekbeginningtheadventure.com.

Yo, el editor, le concede a usted, el lector/usuario, los siguientes permisos con respecto a esta obra. No se le permite a nadie excepto al editor cambiar, reducir, o revocar estos permisos.

Se le permite a usted copiar esta obra, escanearla, reimprimirla, transmitirla, guardarla, distribuirla, subirla al internet, dejar que se descargue, y/o realizar una tarea parecida sin proporcionar remuneración alguna o solicitar permiso del editor.

Se le permite vender esta obra, sea de forma impresa o electrónica, con tal de que el precio de venta no exceda los costos aproximados de imprenta y/o distribución. Para ese tipo de transacción, no es necesario proporcionar al editor ninguna compensación o recibir aprobación del editor.

Se le permite incorporar esta obra en una obra mayor, sea impresa o electrónica. Si esta obra constituye 25% o menos de la obra mayor, se permite vender la obra mayor por el precio adecuado y determinado por su creador sin proporcionarle al editor compensación alguna o solicitarle permiso. Si esta obra constituye más de 25% de la obra mayor y dicha obra será vendida por más de los costos aproximados de imprenta y/o distribución, el creador de la obra mayor debe recibir permiso escrito del editor para poder incluir esta en esa obra.

Se le permite traducir esta obra a otro idioma con tal de que la traducción se alinee con los siguientes requisitos: 1) la traducción mantendrá todos los permisos y restricciones mencionados anteriormente, 2) la traducción mantendrá el nombre del editor (se le permite agregar su nombre como traductor y sus datos de contacto para fines de recibir retroalimentación sobre la calidad de la traducción), y 3) los únicos cambios al contenido de esta obra, sea en la forma de adiciones o sustracciones, son los que son necesarios para realizar una traducción de calidad debido a diferencias en los idiomas. Si la traducción se realiza conforme a estos alineamientos, no es necesario proporcionar compensación alguna al editor ni recibir aprobación previa antes de realizar la traducción. Si se le anima a traducir, póngase en contacto con el editor para que le podamos mandar la versión más actualizada en el formato de Microsoft Word.

Por último, esta obra pertenecerá al dominio público, con todas las restricciones anteriores quitadas, al morir o al momento del raptor del editor.

El derecho de autor y las restricciones no se aplican al texto griego que se presenta. El texto griego es la versión electrónica del *The New Testament in the Original Greek: Byzantine Textform 2005*, compilado y editado por Maurice A. Robinson y William G. Pierpont (Chilton Book Publishing). El derecho de autor de su obra dice lo siguiente:

A cualquiera se le permite copiar y distribuir este texto o cualquier porción del mismo. Se permite incorporarlo en una obra mayor, y/o citarlo, guardarlo en una base de datos, fotocopiarlo, reimprimirlo o duplicarlo de otra forma sin notificación previa, permiso, compensación al autor o cualquier otra restricción. Estos derechos se le dan a todo el mundo y, nadie, en ningún momento, puede reducirlos. Los derechos del autor ni se pretenden ni se afirman para la forma nueva y revisada del texto del Nuevo Testamento Griego de esta edición, ni para la forma original del mismo que fue entregado al dominio público por estos editores, así como notas de texto impresas en 1979 y de forma electrónica de texto continuo en 1986. Asimismo, liberamos al dominio público la introducción y apéndice, los cuales se han preparado especialmente para esta edición.

El uso permitido o reproducción del texto griego o de otro material contenido en este volumen (sea impresa, medios electrónicos, u otra forma) no implica acuerdo doctrinal o teológico de parte de estos editores y editorial con las opiniones que sean afirmadas o promulgadas por otras editoriales. Para fines de asignar responsabilidad, le se pide que los nombres de los editores y el título de la obra permanezcan en cualquier reproducción subsecuente de este material.

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ

Capítulo 1

Παῦλος, δοῦλος Ἰησοῦ χριστοῦ, κλητὸς¹ ἀπόστολος, ἀφορισμένος² εἰς εὐαγγέλιον θεοῦ, **2** ὁ προεπηγγείλατο³ διὰ τῶν προφητῶν αὐτοῦ ἐν γραφαῖς ἀγίαις, **3** περὶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, τοῦ γενομένου⁴ ἐκ σπέρματος⁵ Δαυὶδ κατὰ σάρκα, **4** τοῦ ὀρισθέντος⁶ υἱοῦ θεοῦ ἐν δυνάμει, κατὰ πνεῦμα ἀγιωσύνης,⁷ ἐξ ἀναστάσεως⁸ νεκρῶν, Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν, **5** δι' οὗ ἐλάβομεν⁹ χάριν καὶ ἀποστολήν¹⁰ εἰς ὑπακοήν¹¹ πίστεως ἐν πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν, ὑπὲρ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ, **6** ἐν οἷς ἐστὲ καὶ ὑμεῖς, κλητοὶ¹² Ἰησοῦ χριστοῦ· **7** πᾶσιν τοῖς οὖσιν ἐν Ῥώμῃ ἀγαπητοῖς θεοῦ, κλητοῖς¹³ ἀγίοις· χάρις ὑμῖν καὶ εἰρήνη ἀπὸ θεοῦ πατρὸς ἡμῶν καὶ κυρίου Ἰησοῦ χριστοῦ.

8 Πρῶτον μὲν εὐχαριστῶ¹⁴ τῷ θεῷ μου διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ ὑπὲρ πάντων ὑμῶν, ὅτι ἡ πίστις ὑμῶν καταγγέλλεται¹⁵ ἐν ὅλῳ τῷ κόσμῳ. **9** Μάρτυς¹⁶ γὰρ μου ἐστὶν ὁ θεός, ᾧ λατρεύω¹⁷ ἐν τῷ πνεύματί μου ἐν τῷ εὐαγγελίῳ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ὡς ἀδιαλείπτως¹⁸ μνεῖαν¹⁹ ὑμῶν ποιοῦμαι, **10** πάντοτε²⁰ ἐπὶ τῶν προσευχῶν²¹ μου δεόμενος,²² εἰ πως ἤδη

ποτέ²³ εὐοδωθήσομαι²⁴ ἐν τῷ θελήματι τοῦ θεοῦ ἐλθεῖν²⁵ πρὸς ὑμᾶς. **11** Ἐπιποθῶ²⁶ γὰρ ἰδεῖν²⁷ ὑμᾶς, ἵνα τι μεταδῶ²⁸ χάρισμα²⁹ ὑμῖν πνευματικόν,³⁰ εἰς τὸ στηριχθῆναι³¹ ὑμᾶς, **12** τοῦτο δέ ἐστίν, συμπαρακληθῆναι³² ἐν ὑμῖν διὰ τῆς ἐν ἀλλήλοις πίστεως ὑμῶν τε καὶ ἐμοῦ. **13** Οὐ θέλω δὲ ὑμᾶς ἀγνοεῖν,³³ ἀδελφοί, ὅτι πολλάκις³⁴ προεθέμην³⁵ ἐλθεῖν³⁶ πρὸς ὑμᾶς - καὶ ἐκωλύθη³⁷ ἄχρι τοῦ δεῦρο³⁸ - ἵνα τινὰ καρπὸν σχῶ³⁹ καὶ ἐν ὑμῖν, καθὼς καὶ ἐν τοῖς λοιποῖς ἔθνεσιν. **14** Ἑλλήσιν⁴⁰ τε καὶ βαρβάρους,⁴¹ σοφοῖς⁴² τε καὶ ἀνοήτοις⁴³ ὀφειλέτης⁴⁴ εἰμί· **15** οὕτως τὸ κατ' ἐμὲ πρόθυμον⁴⁵ καὶ ὑμῖν τοῖς ἐν Ῥώμῃ εὐαγγελίσασθαι. **16** Οὐ γὰρ ἐπαισχύνομαι⁴⁶ τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ· δύναμις γὰρ θεοῦ ἐστίν εἰς σωτηρίαν⁴⁷ παντὶ τῷ πιστεύοντι, Ἰουδαίῳ τε πρῶτον καὶ Ἑλληνι⁴⁸. **17** Δικαιοσύνη γὰρ θεοῦ ἐν αὐτῷ ἀποκαλύπτεται⁴⁹ ἐκ πίστεως εἰς πίστιν, καθὼς γέγραπται, Ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πίστεως ζήσεται.

¹ κλητὸς, ἡ, ὄν (adj) llamado

² ἀφορίζω (perf, pas, part, nom, m, s) apartar

³ προεπαγγέλλω (aor, med, ind, 3s) prometer antes

⁴ γίνομαι (aor, med, part, gen, m, s) ser, hacerse

⁵ σπέρμα, ατος (n) descendencia

⁶ ὀρίζω (aor, pas, part, gen, m, s) designar, nombrar

⁷ ἀγιωσύνη, ης (f) santidad

⁸ ἀνάστασις, εως (f) resurrección

⁹ λαμβάνω (aor, act, ind, 1p) recibir

¹⁰ ἀποστολή, ῆς (f) apostolado

¹¹ ὑπακοή, ῆς (f) obediencia

¹² κλητὸς, ἡ, ὄν (adj) llamado

¹³ κλητὸς, ἡ, ὄν (adj) llamado

¹⁴ εὐχαριστέω (pres, act, ind, 1s) dar gracias

¹⁵ καταγγέλλομαι (pres, pas, ind, 3s) anunciar, proclamar

¹⁶ μάρτυς, μάρτυρος (m) testigo

¹⁷ λατρεύω (pres, act, ind 1s) servir

¹⁸ ἀδιαλείπτως (adv) sin cesar, continuamente

¹⁹ μνεῖα, ας (f) mención

²⁰ πάντοτε (adv) siempre

²¹ προσευχή, ῆς (f) oración

²² δέομαι (pres, med, part, nom, m, s) pedir, implorar

²³ ποτέ (partícula) en algún momento

²⁴ εὐοδόω (fut, pas, ind, 1s) lograr

²⁵ ἔρχομαι (aor, act, inf) venir

²⁶ ἐπιποθέω (pres, act, ind, 1s) anhelar

²⁷ ὀράω (aor, act, inf) ver

²⁸ μεταδίδωμι (aor, act, sub, 1s) impartir

²⁹ χάρισμα, ατος (n) don

³⁰ πνευματικός, ἡ, ὄν (adj) espiritual

³¹ στηρίζω (aor, pas, inf) confirmar, fortalecer

³² συμπαρακαλέω (aor, pas, inf) animar el uno al otro

³³ ἀγνοέω (pres, act, inf) no saber

³⁴ πολλάκις (adv) muchas veces

³⁵ προτίθημι (aor, med, ind, 1s) planear

³⁶ ἔρχομαι (aor, act, inf) venir

³⁷ κωλύω (aor, pas, ind, 1s) impedir

³⁸ δεῦρο (adv) ahora

³⁹ ἔχω (aor, act, sub, 1s) tener

⁴⁰ Ἑλλήν, ηνος (m) griego, no judío

⁴¹ βάρβαρος, ον (adj) extranjero

⁴² σοφός, ἡ, ὄν (adj) sabio

⁴³ ἀνόητος, ον (adj) necio

⁴⁴ ὀφειλέτης, ου (m) deudor

⁴⁵ πρόθυμος, ον (adj) dispuesto

⁴⁶ ἐπαισχύνομαι (pres, med, ind, 1s) avergonzarme

⁴⁷ σωτηρία, ας (f) salvación, rescate, liberación

⁴⁸ Ἑλλήν, ηνος (m) griego, no judío

⁴⁹ ἀποκαλύπτω (pres, pas, ind, 3s) revelar

18 Ἀποκαλύπτεται¹ γὰρ ὀργή² θεοῦ ἀπ' οὐρανοῦ ἐπὶ πᾶσαν ἀσέβειαν³ καὶ ἀδικίαν⁴ ἀνθρώπων τῶν τὴν ἀλήθειαν ἐν ἀδικίᾳ⁵ κατεχόντων.⁶ **19** διότι⁷ τὸ γνωστὸν⁸ τοῦ θεοῦ φανερόν⁹ ἐστὶν ἐν αὐτοῖς· ὁ γὰρ θεὸς αὐτοῖς ἐφανέρωσεν.¹⁰ **20** Τὰ γὰρ ἀόρατα¹¹ αὐτοῦ ἀπὸ κτίσεως¹² κόσμου τοῖς ποιήμασιν¹³ νοούμενα¹⁴ καθορᾶται,¹⁵ ἢ τε αἰδίου¹⁶ αὐτοῦ δύναμις καὶ θειότης,¹⁷ εἰς τὸ εἶναι αὐτοὺς ἀναπολόγητους.¹⁸ **21** διότι¹⁹ γνόντες²⁰ τὸν θεόν, οὐχ ὡς θεὸν ἐδόξασαν ἢ εὐχαρίστησαν,²¹ ἀλλ' ἐματαιώθησαν²² ἐν τοῖς διαλογισμοῖς²³ αὐτῶν, καὶ ἐσκοτίσθη²⁴ ἡ ἀσύνετος²⁵ αὐτῶν καρδιά. **22** Φάσκοντες²⁶ εἶναι σοφοὶ²⁷ ἐμωράνθησαν,²⁸ **23** καὶ ἥλλαξαν²⁹ τὴν δόξαν τοῦ ἀφθάρτου³⁰ θεοῦ ἐν ὁμοιώματι³¹ εἰκόνοσ³² φθαρτοῦ³³ ἀνθρώπου

καὶ πετεινῶν³⁴ καὶ τετραπόδων³⁵ καὶ ἔρπετων.³⁶

24 Διὸ καὶ παρέδωκεν³⁷ αὐτοὺς ὁ θεὸς ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις³⁸ τῶν καρδιῶν αὐτῶν εἰς ἀκαθαρσίαν,³⁹ τοῦ ἀτιμάζεσθαι⁴⁰ τὰ σώματα αὐτῶν ἐν ἑαυτοῖς· **25** οἵτινες μετήλλαξαν⁴¹ τὴν ἀλήθειαν τοῦ θεοῦ ἐν τῷ ψεύδει,⁴² καὶ ἐσεβάσθησαν⁴³ καὶ ἐλάτρευσαν⁴⁴ τῇ κτίσει⁴⁵ παρὰ τὸν κτίσαντα,⁴⁶ ὅς ἐστιν εὐλογητὸς⁴⁷ εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

26 Διὰ τοῦτο παρέδωκεν⁴⁸ αὐτοὺς ὁ θεὸς εἰς πάθη⁴⁹ ἀτιμίας.⁵⁰ αἶ τε γὰρ θήλειαι⁵¹ αὐτῶν μετήλλαξαν⁵² τὴν φυσικὴν⁵³ χρῆσιν⁵⁴ εἰς τὴν παρὰ φύσιν.⁵⁵ **27** ὁμοίως⁵⁶ τε καὶ οἱ ἄρρενες,⁵⁷ ἀφέντες⁵⁸ τὴν φυσικὴν⁵⁹ χρῆσιν⁶⁰ τῆς θηλείας,⁶¹ ἐξεκαύθησαν⁶² ἐν τῇ ὀρέξει⁶³ αὐτῶν εἰς ἀλλήλους, ἄρσενες⁶⁴ ἐν ἄρσεσιν⁶⁵ τὴν ἀσχημοσύνην⁶⁶ κατεργαζόμενοι,⁶⁷ καὶ τὴν

¹ ἀποκαλύπτω (pres, pas, ind, 3s) revelar

² ὀργή, ἡς (f) ira

³ ἀσέβεια, ας (f) impiedad, maldad

⁴ ἀδικία, ας (f) injusticia

⁵ ἀδικία, ας (f) injusticia

⁶ κατέχω (pres, act, part, gen, m, s) reprimir, suprimir

⁷ διότι (conj) porque, puesto que

⁸ γνωστός, ἡ, ὄν (adj) sabido

⁹ φανερός, ἄ, ὄν (adj) evidente, claro

¹⁰ φανερόω (aor, act, ind, 3s) revelar

¹¹ ἀόρατος, ὄν (adj) invisible

¹² κτίσις, εως (f) creación

¹³ ποίημα, ατος (n) lo creado

¹⁴ νοέω (pres, pas, part, nom, acu, p) entender, comprender

¹⁵ καθορᾶω (pres, pas, ind, 3s) percibir

¹⁶ αἰδίου, ὄν (adj) eternal

¹⁷ θειότης, ητος (f) naturaleza divina

¹⁸ ἀναπολόγητος, ὄν (adj) sin excusa

¹⁹ διότι (conj) porque, puesto que

²⁰ γινώσκω (aor, act, part, nom, m, p) conocer

²¹ εὐχαριστέω (aor, act, ind, 3p) estar agradecido, dar gracias

²² ματαιώω (aor, pas, ind, 3p) hacerse vano

²³ διαλογισμός, οῦ (m) pensamientos, opiniones

²⁴ σκοτίζω (aor, pas, ind, 3s) oscurecerse

²⁵ ἀσύνετος, ὄν (adj) sin entendimiento, necio

²⁶ φάσκω (pres, act, part, nom, m, p) afirmar

²⁷ σοφός, ἡ, ὄν (adj) sabio

²⁸ μωραίνω (aor, pas, ind, 3p) hacerse necio

²⁹ ἀλλάσσω (aor, act, ind, 3p) cambiar

³⁰ ἀφθαρτος, ὄν (adj) incorruptible

³¹ ὁμοίωμα, ατος (n) semejanza

³² εἰκών, ὄνος (f) imagen

³³ φθαρτός, ἡ, ὄν (adj) corruptible

³⁴ πετεινόν, οῦ (n) pájaro

³⁵ τετράπου, ποδος (n) cuadrúpedos

³⁶ ἔρπετον, οῦ (n) reptil

³⁷ παραδίδωμι (aor, act, ind, 3s) entregar

³⁸ ἐπιθυμία, ας (f) deseos, lujuria

³⁹ ἀκαθαρσία, ας (f) inmundicia, impureza

⁴⁰ ἀτιμάζω (pres, med, inf) deshonorar, avergonzar

⁴¹ μεταλλάσσω (aor, act, ind, 3p) cambiar por

⁴² ψεῦδος, ους (n) mentira

⁴³ σέβομαι (aor, pas, ind, 3p) adorar

⁴⁴ λατρεύω (aor, act, ind, 3p) servir

⁴⁵ κτίσις, εως (f) creación

⁴⁶ κτίζω (aor, act, part, acu, m, s) crear

⁴⁷ εὐλογητός, ἡ, ὄν (adj) bendito

⁴⁸ παραδίδωμι (aor, act, ind, 3s) entregar

⁴⁹ πάθος, ους (n) pasión

⁵⁰ ἀτιμία, ας (f) deshonor

⁵¹ θῆλυς, εια, υ (adj) mujer

⁵² μεταλλάσσω (aor, act, ind, 3p) cambiar por

⁵³ φυσικός, ἡ, ὄν (adj) natural

⁵⁴ χρήσις, εως (f) uso

⁵⁵ φύσις, εως (f) naturaleza

⁵⁶ ὁμοίως (adv) asimismo

⁵⁷ ἄρσην, εν (adj) varón, hombre

⁵⁸ ἀφήμι (aor, act, ind, nom, m, p) dejar

⁵⁹ φυσικός, ἡ, ὄν (adj) natural

⁶⁰ χρήσις, εως (f) uso

⁶¹ θῆλυς, εια, υ (adj) mujer

⁶² ἐκκαίωμαι (aor, pas, ind, 3p) arder

⁶³ ὄρεξις, εως (f) deseo, pasión

⁶⁴ ἄρσην, εν (adj) varón, hombre

⁶⁵ ἄρσην, εν (adj) varón, hombre

⁶⁶ ἀσχημοσύνη, ης (f) acto vergonzoso

⁶⁷ κατεργάζομαι (pres, med, part, nom, m, p) producir

ἀντιμισθίαν¹ ἦν ἔδει τῆς πλάνης² αὐτῶν ἐν ἑαυτοῖς ἀπολαμβάνοντες.³

28 Καὶ καθὼς οὐκ ἔδοκίμασαν⁴ τὸν θεὸν ἔχειν ἐν ἐπιγνώσει,⁵ παρέδωκεν⁶ αὐτοὺς ὁ θεὸς εἰς ἀδόκιμον⁷ νοῦν,⁸ ποιεῖν τὰ μὴ καθήκοντα,⁹ **29** πεπληρωμένους πάση ἀδικία,¹⁰ πορνεία,¹¹ πονηρία,¹² πλεονεξία¹³ κακία,¹⁴ μεστοῦς¹⁵ φθόνου,¹⁶ φόνου,¹⁷ ἔριδος,¹⁸ δόλου,¹⁹ κακοηθείας²⁰ ψιθυριστάς,²¹ **30** καταλάλους,²² θεοστυγεῖς,²³ ὑβριστάς,²⁴ ὑπερηφάνους,²⁵ ἀλαζόνας,²⁶ ἐφευρετὰς²⁷ κακῶν,²⁸ γονεῦσιν²⁹ ἀπειθεῖς,³⁰ **31** ἀσυνέτους,³¹ ἀσυνθέτους,³² ἀστόργους,³³ ἀσπόνδους,³⁴ ἀνελεήμονας.³⁵ **32** οἵτινες τὸ δικαίωμα³⁶ τοῦ θεοῦ ἐπιγνόντες,³⁷ ὅτι οἱ τὰ τοιαῦτα πράσسونτες³⁸ ἄξιοι³⁹ θανάτου εἰσίν,

οὐ μόνον αὐτὰ ποιοῦσιν, ἀλλὰ καὶ συνευδοκοῦσιν⁴⁰ τοῖς πράσσουσιν.⁴¹

Capítulo 2

Διὸ ἀναπολόγητος⁴² εἶ, ὦ ἄνθρωπε πᾶς ὁ κρίνων· ἐν ᾧ γὰρ κρίνεις τὸν ἕτερον, σεαυτὸν κατακρίνεις,⁴³ τὰ γὰρ αὐτὰ πράσσεις⁴⁴ ὁ κρίνων. **2** Οἶδαμεν δὲ ὅτι τὸ κρίμα⁴⁵ τοῦ θεοῦ ἐστὶν κατὰ ἀλήθειαν ἐπὶ τοὺς τὰ τοιαῦτα πράσσοντας.⁴⁶ **3** Λογίζη⁴⁷ δὲ τοῦτο, ὦ ἄνθρωπε ὁ κρίνων τοὺς τὰ τοιαῦτα πράσσοντας⁴⁸ καὶ ποιῶν αὐτά, ὅτι σὺ ἐκφεύξη⁴⁹ τὸ κρίμα⁵⁰ τοῦ θεοῦ; **4** Ἡ τοῦ πλούτου⁵¹ τῆς χρηστότητος⁵² αὐτοῦ καὶ τῆς ἀνοχῆς⁵³ καὶ τῆς μακροθυμίας⁵⁴ καταφρονεῖς,⁵⁵ ἀγνοῶν⁵⁶ ὅτι τὸ χρηστὸν⁵⁷ τοῦ θεοῦ εἰς μετάνοιαν⁵⁸ σε ἄγει; **5** Κατὰ δὲ τὴν σκληρότητά⁵⁹ σου καὶ ἀμετανόητον⁶⁰ καρδίαν θησαυρίζεις⁶¹ σεαυτῷ ὀργήν⁶² ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς⁶³ καὶ ἀποκαλύψεως⁶⁴ καὶ δικαιοκρισίας⁶⁵ τοῦ θεοῦ, **6** ὃς ἀποδώσει⁶⁶ ἐκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ· **7** τοῖς μὲν καθ' ὑπομονήν⁶⁷ ἔργου ἀγαθοῦ δόξαν καὶ τιμὴν⁶⁸

¹ ἀντιμισθία, ας (f) recompensa

² πλάνη, ης (f) error

³ ἀπολαμβάνω (pres, act, part, nom, m p) recibir

⁴ δοκιμάζω (aor, act, ind, 3p) aprobar

⁵ ἐπιγνώσις, εως (f) conocimiento

⁶ παραδίδωμι (aor, act, ind, 3s) entregar

⁷ ἀδόκιμος, ον (adj) desaprobado

⁸ νοῦς, νόος (m) mente

⁹ καθήκει (perf, act, part, acu, n, p) es lícito

¹⁰ ἀδικία, ας (f) injusticia

¹¹ πορνεία, ας (f) inmoralidad sexual

¹² πονηρία, ας (f) maldad

¹³ πλεονεξία, ας (f) codicia

¹⁴ κακία, ας (f) maldad

¹⁵ μεστός, ἢ, ὄν (adj) lleno

¹⁶ φθόνος, ου (m) celos

¹⁷ φόνος, ου (m) asesinato

¹⁸ ἔρις, ιδος (f) lucha, contienda

¹⁹ δόλος, ου (m) engaño

²⁰ κακοήθεια, ας (f) crueldad

²¹ ψιθυριστής, οῦ (m) chismoso

²² κατάλαλος, ου (m) calumniador

²³ θεοστυγής, ἑς (adj) uno que odia a Dios

²⁴ ὑβριστής, οῦ (m) insolente

²⁵ ὑπερήφανος, ον (adj) arrogante, orgulloso

²⁶ ἀλαζών, ὄνος (m) jactancioso

²⁷ ἐφευρετής, οῦ (m) inventor

²⁸ κακός, ἢ, ὄν (adj) malo

²⁹ γονεὺς, εως (m) padre

³⁰ ἀπειθής, ἑς (adj) desobediente

³¹ ἀσύνετος, ον (adj) sin entendimiento, necio

³² ἀσύνθετος, ον (adj) desleal

³³ ἀστοργος, ον (adj) sin amor

³⁴ ἀσπονδος, ον (adj) irreconciliable

³⁵ ἀνελεήμων, ον (adj) despiadado

³⁶ δικαίωμα, ατος (n) actos justos, expectativas

³⁷ ἐπιγινώσκω (aor, act, part, nom, m, p) saber

³⁸ πράσσω (pres, act, part, nom, m, p) practicar, hacer

³⁹ ἄξιος, α, ον (adj) digno

⁴⁰ συνευδοκέω (pres, act, ind, 3p) aprobar

⁴¹ πράσσω (pres, act, part, dat, m, p) practicar, hacer

⁴² ἀναπολόγητος, ον (adj) sin excusa

⁴³ κατακρίνω (pres, act, ind, 2s) condenar

⁴⁴ πράσσω (pres, act, ind 2s) practicar, hacer

⁴⁵ κρίμα, ατος (n) juicio

⁴⁶ πράσσω (pres, act, part, acu, m, p) practicar, hacer

⁴⁷ λογίζομαι (pres, med, ind, 2s) considerar

⁴⁸ πράσσω (pres, act, part, acu, m, p) practicar, hacer

⁴⁹ ἐκφεύγω (fut, med, ind, 2s) escapar

⁵⁰ κρίμα, ατος (n) juicio

⁵¹ πλούτος, ου (m) riqueza

⁵² χρηστότης, ητος (f) bondad, generosidad

⁵³ ἀνοχή, ἥς (f) tolerancia

⁵⁴ μακροθυμία, ας (f) paciencia

⁵⁵ καταφρονέω (pres, act, ind, 2s) despreciar

⁵⁶ ἀγνοέω (pres, act, part, m, s) sin saber

⁵⁷ χρηστός, ἢ, ὄν (adj) bondad, benevolencia

⁵⁸ μετάνοια, ας (f) arrepentimiento

⁵⁹ σκληρότης, ητος (f) dureza

⁶⁰ ἀμετανόητος, ον (adj) arrepentido

⁶¹ θησαυρίζω (pres, act, ind, 2s) atesorar

⁶² ὀργή, ἥς (f) ira

⁶³ ὀργή, ἥς (f) ira

⁶⁴ ἀποκάλυψις, εως (f) revelación

⁶⁵ δικαιοκρισία, ας (f) justo veredicto

⁶⁶ ἀποδίδωμι (fut, act, ind, 3s) pagar

⁶⁷ ὑπομονή, ἥς (f) perseverancia

⁶⁸ τιμή, ἥς (f) honra

καὶ ἀφθαρσίαν¹ ζητοῦσιν, ζῶν αἰώνιον· **8** τοῖς δὲ ἐξ ἐριθείας,² καὶ ἀπειθοῦσιν³ μὲν τῇ ἀληθείᾳ πειθομένοις δὲ τῇ ἀδικίᾳ,⁴ θυμὸς⁵ καὶ ὀργή,⁶ **9** θλίψις⁷ καὶ στενοχωρία,⁸ ἐπὶ πᾶσαν ψυχὴν ἀνθρώπου τοῦ κατεργαζομένου⁹ τὸ κακόν,¹⁰ Ἰουδαίου τε πρῶτον καὶ Ἑλλήνος·¹¹ **10** δόξα δὲ καὶ τιμὴ¹² καὶ εἰρήνη παντὶ τῷ ἐργαζομένῳ¹³ τὸ ἀγαθόν, Ἰουδαίῳ τε πρῶτον καὶ Ἑλληνι·¹⁴ **11** οὐ γὰρ ἐστὶν προσωποληψία¹⁵ παρὰ τῷ θεῷ. **12** Ὅσοι γὰρ ἀνόμως¹⁶ ἤμαρτον,¹⁷ ἀνόμως¹⁸ καὶ ἀπολοῦνται·¹⁹ καὶ ὅσοι ἐν νόμῳ ἤμαρτον,²⁰ διὰ νόμου κριθήσονται· **13** οὐ γὰρ οἱ ἀκροαταὶ²¹ τοῦ νόμου δίκαιοι παρὰ τῷ θεῷ, ἀλλ' οἱ ποιηταὶ²² τοῦ νόμου δικαιωθήσονται. **14** Ὅταν γὰρ ἔθνη τὰ μὴ νόμον ἔχοντα φύσει²³ τὰ τοῦ νόμου ποιῇ, οὗτοι, νόμον μὴ ἔχοντες, ἑαυτοῖς εἰσὶν νόμος· **15** οἵτινες ἐνδείκνυνται²⁴ τὸ ἔργον τοῦ νόμου γραπτὸν²⁵ ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν, συμμαρτυροῦσης²⁶ αὐτῶν τῆς συνειδήσεως,²⁷ καὶ μεταξύ²⁸ ἀλλήλων τῶν λογισμῶν²⁹ κατηγορούντων³⁰ ἢ

καὶ ἀπολογουμένων,³¹ **16** ἐν ἡμέρᾳ ὅτε κρινεῖ ὁ θεὸς τὰ κρυπτά τῶν ἀνθρώπων, κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου, διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ.

17 Ἴδε σὺ Ἰουδαῖος ἐπονομάζῃ,³² καὶ ἐπαναπαύῃ³³ τῷ νόμῳ, καὶ καυχᾶσαι³⁴ ἐν θεῷ, **18** καὶ γινώσκεις τὸ θέλημα, καὶ δοκιμάζεις³⁵ τὰ διαφέροντα,³⁶ κατηχούμενος³⁷ ἐκ τοῦ νόμου, **19** πέποιθάς³⁸ τε σεαυτὸν ὀδηγόν³⁹ εἶναι τυφλῶν, φῶς τῶν ἐν σκότει,⁴⁰ **20** παιδευτήν⁴¹ ἀφρόνων,⁴² διδάσκαλον⁴³ νηπίων,⁴⁴ ἔχοντα τὴν μόρφωσιν⁴⁵ τῆς γνώσεως⁴⁶ καὶ τῆς ἀληθείας ἐν τῷ νόμῳ· **21** ὁ οὖν διδάσκων ἕτερον, σεαυτὸν⁴⁷ οὐκ διδάσκεις; Ὁ κηρύσσων μὴ κλέπτει,⁴⁸ κλέπτεις;⁴⁹ **22** Ὁ λέγων μὴ μοιχεύειν,⁵⁰ μοιχεύεις;⁵¹ Ὁ βδελυσσόμενος⁵² τὰ εἰδῶλα,⁵³ ἱεροσυλεῖς;⁵⁴ **23** Ὁς ἐν νόμῳ καυχᾶσαι,⁵⁵ διὰ τῆς παραβάσεως⁵⁶ τοῦ νόμου τὸν θεὸν ἀτιμάζεις;⁵⁷ **24** Τὸ γὰρ ὄνομα τοῦ θεοῦ δι' ὑμᾶς βλασφημεῖται⁵⁸ ἐν τοῖς ἔθνεσιν, καθὼς γέγραπται. **25** Περιτομὴ⁵⁹ μὲν γὰρ ὠφελεῖ,⁶⁰

¹ ἀφθαρσία, ας (f) incorruptibilidad

² ἐριθεία, ας (f) egoísmo

³ ἀπειθέω (pres, act, part, dat, m, p) desobedecer

⁴ ἀδικία, ας (f) injusticia

⁵ θυμός, ου (m) enojo, ira

⁶ ὀργή, ἥς (f) ira

⁷ θλίψις, εως (f) tribulación

⁸ στενοχωρία, ας (f) angustia, dificultad

⁹ κατεργάζομαι (pres, med, part, gen, m, s) producir

¹⁰ κακός, ἢ, ὄν (adj) malo

¹¹ Ἑλλην, ηνος (m) griego, no judío

¹² τιμή, ἥς (f) honra

¹³ ἐργάζομαι (pres, med, part, dat, m, s)

¹⁴ Ἑλλην, ηνος (m) griego, no judío

¹⁵ προσωποληψία, ας (f) favoritismo

¹⁶ ἀνόμως (adv) sin ley

¹⁷ ἀμαρτάνω (aor, act, ind, 3p) pecar

¹⁸ ἀνόμως (adv) sin ley

¹⁹ ἀπόλλυμι (fut, med, ind, 3p)

²⁰ ἀμαρτάνω (aor, act, ind, 3p) pecar

²¹ ἀκροατής, οὔ (m) oyente

²² ποιητής, οὔ (m) hacedor

²³ φύσις, εως (f) condición al nacer o por naturaleza

²⁴ ἐνδείκνυμι (pres, med, ind, 3p) mostrar

²⁵ γραπτός, ἢ, ὄν (adj) escrito

²⁶ συμμαρτυρέω (pres, act, part, gen, f, s) testificar con

²⁷ συνειδήσις, εως (f) conciencia

²⁸ μεταξύ (prep) entre

²⁹ λογισμός, οὔ (m) razonamientos, pensamientos

³⁰ κατηγορέω (pres, act, part, gen, m, p) acusar

³¹ ἀπολογέομαι (pres, med, part, gen, m, p) defenderse

³² ἐπονομάζω (pres, med, ind, 2s) llamar

³³ ἐπαναπαύομαι (pres, med, ind, 2s) apoyarse, depender de

³⁴ καυχάομαι (pres, med, ind, 2s) jactarse

³⁵ δοκιμάζω (pres, act, ind 2s) aprobar

³⁶ διαθέρω (pres, act, part, acu, n, p) ser mejor

³⁷ κατηγέω (perf, pas, part, nom, m, s) enseñar

³⁸ πείθω (perf, act, part, nom, m, s) persuadir

³⁹ ὀδηγός, οὔ (m) guía

⁴⁰ σκότος, ους (n) tinieblas

⁴¹ παιδευτής, οὔ (m) instructor

⁴² ἄφρων, ον (adj) ignorante

⁴³ διδάσκαλος, ου (m) maestro

⁴⁴ νήπιος, ία, ιον (adj) bebé

⁴⁵ μόρφωσις, εως (f) forma

⁴⁶ γνώσις, εως (f) conocimiento

⁴⁷ σεαυτοῦ (adj) te ... a ti mismo

⁴⁸ κλέπτω (pres, act, inf) robar

⁴⁹ κλέπτω (pres, act, ind, 2s) robar

⁵⁰ μοιχεύω (pres, act, inf) cometer adulterio

⁵¹ μοιχεύω (pres, act, ind, 2s) cometer adulterio

⁵² βδελύσσομαι (pres, med, part, nom, m, s) aborrecer

⁵³ εἶδωλον, ου (n) ídolo

⁵⁴ ἱεροσυλέω (pres, act, ind, 2s) robar templos

⁵⁵ καυχάομαι (pres, med, ind, 2s) jactarse

⁵⁶ παραβάσις, εως (f) transgresión

⁵⁷ ἀτιμάζω (pres, act, ind, 2s) deshorrar

⁵⁸ βλασφημέω (pres, pas, ind, 3s) blasfemar

⁵⁹ περιτομή, ἥς (f) circuncisión

⁶⁰ ὠφελέω (pres, act, ind, 3s) ayudar, tener beneficio

ἐὰν νόμον πράσσης·¹ ἐὰν δὲ παραβάτης² νόμου ἦς, ἡ περιτομή³ σου ἀκροβυστία⁴ γέγονεν.⁵ **26** Ἐὰν οὖν ἡ ἀκροβυστία⁶ τὰ δικαίωμα⁷ τοῦ νόμου φυλάσση,⁸ οὐχὶ ἡ ἀκροβυστία⁹ αὐτοῦ εἰς περιτομήν¹⁰ λογισθήσεται,¹¹ **27** Καὶ κρινεῖ ἡ ἐκ φύσεως¹² ἀκροβυστία,¹³ τὸν νόμον τελοῦσα,¹⁴ σὲ τὸν διὰ γράμματος¹⁵ καὶ περιτομῆς¹⁶ παραβάτην¹⁷ νόμου; **28** Οὐ γὰρ ὁ ἐν τῷ φανερῷ¹⁸ Ἰουδαῖός ἐστιν, οὐδὲ ἡ ἐν τῷ φανερῷ¹⁹ ἐν σαρκὶ περιτομή·²⁰ **29** ἀλλ' ὁ ἐν τῷ κρυπτῷ²¹ Ἰουδαῖος, καὶ περιτομή²² καρδίας ἐν πνεύματι, οὐ γράμματι·²³ οὗ ὁ ἔπαινος²⁴ οὐκ ἐξ ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐκ τοῦ θεοῦ.

Capítulo 3

Τί οὖν τὸ περισσόν²⁵ τοῦ Ἰουδαίου, ἢ τίς ἡ ὠφέλεια²⁶ τῆς περιτομῆς;²⁷ **2** Πολὺ κατὰ πάντα τρόπον·²⁸ πρῶτον μὲν γὰρ ὅτι ἐπιστεύθησαν τὰ λόγια²⁹ τοῦ θεοῦ. **3** Τί γὰρ εἰ ἠπίστησάν³⁰ τινες; Μὴ ἡ ἀπιστία³¹ αὐτῶν τὴν

πίστιν τοῦ θεοῦ καταργήσει;³² **4** Μὴ γένοιτο·³³ γινέσθω δὲ ὁ θεὸς ἀληθής,³⁴ πᾶς δὲ ἄνθρωπος ψεύστης,³⁵ καθὼς γέγραπται, Ὅπως ἂν δικαιοθῆς³⁶ ἐν τοῖς λόγοις σου, καὶ Ἦ νικήσης³⁷ ἢ ἐν τῷ κρίνεσθαί σε. **5** Εἰ δὲ ἡ ἀδικία³⁸ ἡμῶν θεοῦ δικαιοσύνην συνίστησιν,³⁹ τί ἐροῦμεν;⁴⁰ Μὴ ἄδικος⁴¹ ὁ θεὸς ὁ ἐπιφέρων⁴² τὴν ὀργήν; - κατὰ ἄνθρωπον λέγω - **6** Μὴ γένοιτο·⁴³ ἐπεὶ⁴⁴ πῶς κρινεῖ ὁ θεὸς τὸν κόσμον; **7** Εἰ γὰρ ἡ ἀλήθεια τοῦ θεοῦ ἐν τῷ ἐμῷ ψεύσματι⁴⁵ ἐπερίσσευσεν⁴⁶ εἰς τὴν δόξαν αὐτοῦ, τί ἔτι κἀγὼ ὡς ἀμαρτωλός⁴⁷ κρίνομαι; **8** Καὶ μὴ - καθὼς βλασφημούμεθα,⁴⁸ καὶ καθὼς φασίν⁴⁹ τινες ἡμᾶς λέγειν - ὅτι Ποιήσωμεν τὰ κακὰ⁵⁰ ἵνα ἔλθῃ⁵¹ τὰ ἀγαθὰ; Ἔν τὸ κρίμα⁵² ἔνδικόν⁵³ ἐστίν.

9 Τί οὖν; Προεχόμεθα;⁵⁴ Οὐ πάντως·⁵⁵ προητιασάμεθα⁵⁶ γὰρ Ἰουδαίους τε καὶ Ἑλληνας⁵⁷ πάντας ὑφ' ἀμαρτίαν εἶναι, **10** καθὼς γέγραπται Ἦ ὅτι Ἦ Οὐκ ἔστιν δίκαιος οὐδὲ εἷς· **11** οὐκ ἔστιν ὁ συνίων,⁵⁸ οὐκ ἔστιν ὁ ἐκζητῶν⁵⁹ τὸν θεόν· **12** πάντες ἐξέκλιναν,⁶⁰

¹ πράσσω (pres, act, sub, 2s) practicar, hacer

² παραβάτης, ου (m) transgresor

³ περιτομή, ἦς (f) circuncisión

⁴ ἀκροβυστία, ας (f) incircunciso

⁵ γίνομαι (perf, act, ind, 3s) ser, estar, hacerse

⁶ ἀκροβυστία, ας (f) incircunciso

⁷ δικαίωμα, ατος (n) actos justos, expectativos

⁸ φυλάσσω (pres, act, sub, 3s) guardar

⁹ ἀκροβυστία, ας (f) incircunciso

¹⁰ περιτομή, ἦς (f) circuncisión

¹¹ λογίζομαι (fut, pas, ind, 3s) considerar

¹² φύσις, εως (f) condición al nacer o por naturaleza

¹³ ἀκροβυστία, ας (f) incircunciso

¹⁴ τελέω (pres, act, part, nom, f, s) cumplir

¹⁵ γράμμα, ατος (n) letra

¹⁶ περιτομή, ἦς (f) circuncisión

¹⁷ παραβάτης, ου (m) transgresor

¹⁸ φανερός, ἄ, ὄν (adj) público

¹⁹ φανερός, ἄ, ὄν (adj) público

²⁰ περιτομή, ἦς (f) circuncisión

²¹ κρυπτός, ἦ, ὄν (adj) secreto, escondido

²² περιτομή, ἦς (f) circuncisión

²³ γράμμα, ατος (n) letra

²⁴ ἔπαινος, ου (n) aprobación, alabanza

²⁵ περισσός, ἦ, ὄν (adj) notable

²⁶ ὠφέλεια, ας (f) ventaja

²⁷ περιτομή, ἦς (f) circuncisión

²⁸ τρόπος, ου (m) manera

²⁹ λόγιον, ου (n) dicho

³⁰ ἀπιστέω (aor, act, ind, 3p) no creer

³¹ ἀπιστία, ας (f) incredulidad, falta de fe

³² καταργέω (fut, act, ind, 3s) anular

³³ γίνομαι (aor, med, opt, 3s) ser

³⁴ ἀληθής, ἐς (adj) verdadero

³⁵ ψεύστης, ου (m) mentiroso

³⁶ δικαίω (aor, pas, sub, 2s) justificar

³⁷ νικάω (fut, act, ind, 2s) vencer,

³⁸ ἀδικία, ας (f) injusticia

³⁹ συνίστημι (pres, act, ind, 3s) mostrar

⁴⁰ λέγω (fut, act, ind, 1p) decir

⁴¹ ἄδικος, ον (adj) injusto

⁴² ἐπιφέρω (pres, act, part, nom, m, s) traer, infligir

⁴³ γίνομαι (aor, med, opt, 3s) ser

⁴⁴ ἐπεὶ (conj) porque

⁴⁵ ψεῦσμα, ατος (n) mentira

⁴⁶ περισσεύω (aor, act, ind, 3s) abundar

⁴⁷ ἀμαρτωλός, ὄν (adj) pecador

⁴⁸ βλασφημέω (pres, pas, ind, 1p) blasfemar

⁴⁹ φημί (pres, act, ind, 3p) decir

⁵⁰ κακός, ἦ, ὄν (adj) malo

⁵¹ ἔρχομαι (aor, act, sub, 3s) venir

⁵² κρίμα, ατος (n) juicio

⁵³ ἔνδικος, ον (adj) justo

⁵⁴ προέχω (pres, pas, ind, 1p) sobresalir

⁵⁵ Οὐ πάντως (adv) para nada

⁵⁶ προαιτιάομαι (aor, med, ind, 1p) acusar antemano

⁵⁷ Ἑλλήν, ηνος (m) griego, no judío

⁵⁸ συνίημι (pres, act, part, nom, m, s) entender

⁵⁹ ἐκζητέω (pres, act, part, nom, m, s) buscar

⁶⁰ ἐκκλίνω (aor, act, ind, 3p) alejarse, dar la espalda

ἅμα¹ ἠχρειώθησαν·² οὐκ ἔστιν ποιῶν χρηστότητα,³ οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός· **13** τάφος⁴ ἀνεωγμένος ὁ λάρυγξ⁵ αὐτῶν, ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν·⁶ ἰός⁷ ἀσπίδων⁸ ὑπὸ τὰ χεῖλη⁹ αὐτῶν· **14** ὧν τὸ στόμα ἀρᾶς¹⁰ καὶ πικρίας¹¹ γέμει·¹² **15** ὄξεις¹³ οἱ πόδες αὐτῶν ἐκχέει¹⁴ αἷμα· **16** σύντριμμα¹⁵ καὶ τάλαιπωρία¹⁶ ἐν ταῖς ὁδοῖς¹⁷ αὐτῶν, **17** καὶ ὁδὸν εἰρήνης οὐκ ἔγνωσαν·¹⁸ **18** οὐκ ἔστιν φόβος θεοῦ ἀπέναντι¹⁹ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.

19 Οἶδαμεν δὲ ὅτι ὅσα ὁ νόμος λέγει, τοῖς ἐν τῷ νόμῳ λαλεῖ, ἵνα πᾶν στόμα φραγῆ,²⁰ καὶ ὑπόδικος²¹ γένηται²² πᾶς ὁ κόσμος τῷ θεῷ· **20** διότι²³ ἐξ ἔργων νόμου οὐ δικαιωθήσεται²⁴ πᾶσα σὰρξ ἐνώπιον αὐτοῦ· διὰ γὰρ νόμου ἐπίγνωσις²⁵ ἁμαρτίας· **21** Νυνὶ δὲ χωρὶς²⁶ νόμου δικαιοσύνη θεοῦ πεφανέρωται,²⁷ μαρτυρουμένη ὑπὸ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν· **22** δικαιοσύνη δὲ θεοῦ διὰ πίστεως Ἰησοῦ χριστοῦ εἰς πάντας καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς πιστεύοντας· οὐ γὰρ ἔστιν διαστολή·²⁸ **23** πάντες γὰρ ἥμαρτον²⁹ καὶ

ὑστεροῦνται³⁰ τῆς δόξης τοῦ θεοῦ, **24** δικαιούμενοι³¹ δωρεάν³² τῇ αὐτοῦ χάριτι διὰ τῆς ἀπολυτρώσεως³³ τῆς ἐν χριστῷ Ἰησοῦ· **25** ὃν προέθετο³⁴ ὁ θεὸς ἰλαστήριον,³⁵ διὰ τῆς πίστεως, ἐν τῷ αὐτοῦ αἵματι, εἰς ἔνδειξιν³⁶ τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ, διὰ τὴν πάρεσιν³⁷ τῶν προγεγονότων³⁸ ἁμαρτημάτων,³⁹ **26** ἐν τῇ ἀνοχῇ⁴⁰ τοῦ θεοῦ· πρὸς ἔνδειξιν⁴¹ τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ ἐν τῷ νῦν καιρῷ, εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν δίκαιον καὶ δικαιούντα⁴² τὸν ἐκ πίστεως Ἰησοῦ· **27** Ποῦ⁴³ οὖν ἡ καύχησις;⁴⁴ Ἐξεκλείσθη·⁴⁵ Διὰ ποίου⁴⁶ νόμου; Τῶν ἔργων; Οὐχί, ἀλλὰ διὰ νόμου πίστεως· **28** Λογίζομεθα⁴⁷ οὖν πίστει δικαιῶσθαι⁴⁸ ἄνθρωπον, χωρὶς⁴⁹ ἔργων νόμου· **29** Ἡ Ἰουδαίων ὁ θεὸς μόνον; Οὐχὶ δὲ καὶ ἐθνῶν; Ναὶ καὶ ἐθνῶν· **30** ἐπεὶ⁵⁰ εἶς ὁ θεός, ὃς δικαιώσει⁵¹ περιτομῆν⁵² ἐκ πίστεως, καὶ ἀκροβυστίαν⁵³ διὰ τῆς πίστεως· **31** Νόμον οὖν καταργοῦμεν⁵⁴ διὰ τῆς πίστεως; Μὴ γένοιτο·⁵⁵ ἀλλὰ νόμον ἰστώμεν·⁵⁶

¹ ἅμα (adv) junto

² ἀχρειώω (aor, pas, ind, 3p) convertirse en depravado

³ χρηστότης, ητος (f) lo bueno, lo correcto

⁴ τάφος, ου (m) tumba, sepulcro

⁵ λάρυγξ, γγος (m) garganta

⁶ δολιόω (aor, act, ind, 3p) engañar

⁷ ἰός, οῦ (m) veneno

⁸ ἀσπίς, ἰδος (f) serpientes

⁹ χεῖλος, ους (n) lengua

¹⁰ ἀρά, ᾶς (f) maldición

¹¹ πικρία, ας (f) amargura

¹² γέμω (pres, act, ind, 3s) estar lleno

¹³ ὄξύς, εἶα, ὑ (adj) rápido

¹⁴ ἐκχέω (aor, act, inf) derramar

¹⁵ σύντριμμα, ατος (n) destrucción

¹⁶ τάλαιπωρία, ας (f) miseria

¹⁷ ὁδός, οῦ (f) camino

¹⁸ γινώσκω (aor, act, ind, 3p) conocer

¹⁹ ἀπέναντι (prep) ante

²⁰ Φράσσω (aor, pas, sub, 3s) cerrar, callar

²¹ ὑπόδικος, ον (adj) sujeto a juicio

²² γίνομαι (aor, med, sub, 3s) ser, hacerse

²³ διότι (conj) porque, puesto que

²⁴ δικαιώω (fut, pas, ind, 3s) justificar

²⁵ ἐπίγνωσις, εως (f) conocimiento

²⁶ χωρὶς (prep) aparte, sin

²⁷ φανερώω (perf, pas, ind, 3s) revelar

²⁸ διαστολή, ἧς (f) diferencia, distinción

²⁹ ἁμαρτάνω (aor, act, ind, 3p) pecar

³⁰ ὑστερέω (pres, med, ind, 3p) carecer de

³¹ δικαιώω (pres, pas, part, nom, m, p) justificar

³² δωρεάν (adv) gratuitamente, sin costo

³³ ἀπολύτρωσις, εως (f) redención

³⁴ προτίθημι (aor, med, ind, 3s) en voz media es *mostrar públicamente, planear, proponer*

³⁵ ἰλαστήριον, ου (n) propiciación, propiciatorio, expiación

³⁶ ἔνδειξις, εως (f) demostración, prueba, evidencia

³⁷ πάρεσις, εως (f) el pasar por alto

³⁸ προγίνομαι (per, act, part, gen, n, p) suceder antes

³⁹ ἁμάρτημα, ατος (n) pecado

⁴⁰ ἀνοχή, ἧς (f) tolerancia

⁴¹ ἔνδειξις, εως (f) demostración, prueba, evidencia

⁴² δικαιώω (pres, act, part, acu, m, s) justificar

⁴³ ποῦ (adv) dónde

⁴⁴ καύχησις, εως (f) jactancia

⁴⁵ ἐκκλείω (aor, pas, ind) excluir

⁴⁶ ποῖος, α, ον (adj) los que

⁴⁷ λογίζομαι (pres, med, ind, 1p) considerar

⁴⁸ δικαιώω (pres, pas, inf) justificar

⁴⁹ χωρὶς (prep) aparte, sin

⁵⁰ εἵπερ (conj) porque, puesto que

⁵¹ δικαιώω (fut, act, ind, 3s) justificar

⁵² περιτομή, ἧς (f) circuncisión

⁵³ ἀκροβυστία, ας (f) incircuncisión

⁵⁴ καταργέω (pres, act, ind, 1p) anular

⁵⁵ μὴ γένοιτο de γίνομαι (aor, med, opt, 3s) de ninguna manera

⁵⁶ ἵστημι, ἰστάνω (pres, act, ind, 1p) establecer, confirmar

Capítulo 4

Τί οὖν ἐροῦμεν¹ Ἀβραὰμ τὸν πατέρα² ἡμῶν εὐρηκέναι³ κατὰ σάρκα; **2** Εἰ γὰρ Ἀβραὰμ ἐξ ἔργων ἐδικαιώθη,⁴ ἔχει καύχημα,⁵ ἀλλ' οὐ πρὸς τὸν θεόν. **3** Τί γὰρ ἡ γραφή λέγει; Ἐπίστευσεν δὲ Ἀβραὰμ τῷ θεῷ, καὶ ἐλογίσθη⁶ αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. **4** Τῷ δὲ ἐργαζομένῳ⁷ ὁ μισθός⁸ οὐ λογίζεται⁹ κατὰ χάριν, ἀλλὰ κατὰ ὀφείλημα.¹⁰ **5** Τῷ δὲ μὴ ἐργαζομένῳ,¹¹ πιστεύοντι δὲ ἐπὶ τὸν δικαιοῦντα¹² τὸν ἀσεβῆ,¹³ λογίζεται¹⁴ ἡ πίστις αὐτοῦ εἰς δικαιοσύνην. **6** Καθάπερ¹⁵ καὶ Δαυὶδ λέγει τὸν μακαρισμὸν¹⁶ τοῦ ἀνθρώπου, ᾧ ὁ θεὸς λογίζεται¹⁷ δικαιοσύνην χωρὶς¹⁸ ἔργων, **7** Μακάριοι ὧν ἀφέθησαν¹⁹ αἱ ἀνομίαι,²⁰ καὶ ὧν ἐπεκαλύφθησαν²¹ αἱ ἀμαρτίαι. **8** Μακάριος ἀνὴρ ᾧ οὐ μὴ λογίσθηται²² κύριος ἀμαρτίαν. **9** Ὁ μακαρισμὸς²³ οὖν οὗτος ἐπὶ τὴν περιτομήν,²⁴ ἢ καὶ ἐπὶ τὴν ἀκροβυστίαν;²⁵ Λέγομεν γὰρ ὅτι Ἐλογίσθη²⁶ τῷ Ἀβραὰμ ἡ πίστις εἰς δικαιοσύνην. **10** Πῶς οὖν ἐλογίσθη;²⁷ Ἐν περιτομῇ²⁸ ὄντι, ἢ ἐν ἀκροβυστίᾳ;²⁹ Οὐκ ἐν περιτομῇ,³⁰ ἀλλ' ἐν

ἀκροβυστίᾳ.³¹ **11** καὶ σημεῖον ἔλαβεν³² περιτομῆς,³³ σφραγίδα³⁴ τῆς δικαιοσύνης τῆς πίστεως τῆς ἐν τῇ ἀκροβυστίᾳ.³⁵ εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν πατέρα πάντων τῶν πιστευόντων δι' ἀκροβυστίας,³⁶ εἰς τὸ λογισθῆναι³⁷ καὶ αὐτοῖς τὴν δικαιοσύνην. **12** καὶ πατέρα περιτομῆς³⁸ τοῖς οὐκ ἐκ περιτομῆς³⁹ μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς στοιχοῦσιν⁴⁰ τοῖς ἴχνεσιν⁴¹ τῆς πίστεως τῆς ἐν τῇ ἀκροβυστίᾳ⁴² τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ. **13** Οὐ γὰρ διὰ νόμου ἡ ἐπαγγελία τῷ Ἀβραὰμ ἢ τῷ σπέρματι⁴³ αὐτοῦ, τὸ κληρονόμον⁴⁴ αὐτὸν εἶναι τοῦ κόσμου, ἀλλὰ διὰ δικαιοσύνης πίστεως. **14** Εἰ γὰρ οἱ ἐκ νόμου κληρονόμοι,⁴⁵ κεκένωται⁴⁶ ἡ πίστις, καὶ κατήρηται⁴⁷ ἡ ἐπαγγελία. **15** ὁ γὰρ νόμος ὀργὴν⁴⁸ κατεργάζεται⁴⁹ οὗ γὰρ οὐκ ἔστιν νόμος, οὐδὲ παράβασις. ⁵⁰ **16** Διὰ τοῦτο ἐκ πίστεως, ἵνα κατὰ χάριν, εἰς τὸ εἶναι βεβαίαν⁵¹ τὴν ἐπαγγελίαν παντὶ τῷ σπέρματι, ⁵² οὐ τῷ ἐκ τοῦ νόμου μόνον, ἀλλὰ καὶ τῷ ἐκ πίστεως Ἀβραάμ, ὅς ἐστιν πατὴρ πάντων ἡμῶν - **17** καθὼς γέγραπται ὅτι Πατέρα πολλῶν ἐθνῶν τέθεικά⁵³ σε - κατέναντι⁵⁴ οὗ ἐπίστευσεν θεοῦ, τοῦ ζωοποιούντος⁵⁵ τοὺς νεκρούς, καὶ καλοῦντος τὰ μὴ ὄντα ὡς ὄντα. **18** Ὁς παρ'

¹ λέγω (fut, act, ind, 1p) decir

² προπάτωρ, ορος (m) antepasado

³ εὐρίσκω (perf, act, inf) encontrar, hallar

⁴ δικαιῶ (aor, pas, ind, 3s) justificar

⁵ καύχημα, ατος (n) motivo de jactancia

⁶ λογίζομαι (aor, pas, ind, 3s) considerar, acreditar

⁷ ἐργάζομαι (pres, med, part, dat, m, s) trabajar

⁸ μισθός, οὔ (m) recompensa

⁹ λογίζομαι (pres, pas, ind, 3s) considerar

¹⁰ ὀφείλημα, ατος (n) deuda

¹¹ ἐργάζομαι (pres, med, part, dat, m, s) trabajar

¹² δικαιῶ (pres, act, part, acu, m, s) justificar

¹³ ἀσεβής, ἐς (adj) impío

¹⁴ λογίζομαι (pres, pas, ind, 3s) acreditar

¹⁵ καθάπερ (adv) como

¹⁶ μακαρισμός, οὔ (m) bendición

¹⁷ λογίζομαι (pres, pas, ind, 3s) acreditar

¹⁸ χωρὶς (prep) aparte, sin

¹⁹ ἀφίημι (aor, pas, ind, 3p) perdonar

²⁰ ἀνομία, ας (f) maldad

²¹ ἐπικαλύπτω (aor, pas, ind, 3p) cubrir

²² λογίζομαι (aor, pas, sub, 3s) acreditar

²³ μακαρισμός, οὔ (m) bendición

²⁴ περιτομή, ἤς (f) circuncisión

²⁵ ἀκροβυστία, ας (f) incircuncisión

²⁶ λογίζομαι (aor, pas, ind, 3s) acreditar

²⁷ λογίζομαι (aor, pas, ind, 3s) acreditar

²⁸ περιτομή, ἤς (f) circuncisión

²⁹ ἀκροβυστία, ας (f) incircuncisión

³⁰ περιτομή, ἤς (f) circuncisión

³¹ ἀκροβυστία, ας (f) incircuncisión

³² λαμβάνω (aor, act, ind, 3s) recibir

³³ περιτομή, ἤς (f) circuncisión

³⁴ σφραγίς, ἴδος (f) sello, autenticación

³⁵ ἀκροβυστία, ας (f) incircuncisión

³⁶ ἀκροβυστία, ας (f) incircuncisión

³⁷ λογίζομαι (aor, pas, inf) acreditar

³⁸ περιτομή, ἤς (f) circuncisión

³⁹ περιτομή, ἤς (f) circuncisión

⁴⁰ στοιχέω (pres, act, part, dat, m, p) seguir

⁴¹ ἴχνος, ους (n) paso, pisada

⁴² ἀκροβυστία, ας (f) incircuncisión

⁴³ σπέρμα, ατος (n) descendiente

⁴⁴ κληρονόμον, ου (n) heredero

⁴⁵ κληρονόμον, ου (n) heredero

⁴⁶ κενῶ (per, pas, ind, 3s) invalidar

⁴⁷ καταργέω (perf, pas, ind, 3s) anular

⁴⁸ ὀργή, ἤς (f) ira

⁴⁹ κατεργάζομαι (pres, act, ind, 3s) producir

⁵⁰ παράβασις, εως (f) transgresión

⁵¹ βέβαιος, α, ον (adj) garantizado, válido, firme

⁵² σπέρμα, ατος (n) descendiente

⁵³ τίθημι (per, act, ind, 1s) hacer

⁵⁴ κατέναντι (prep) ante

⁵⁵ ζωοποιέω (pres, act, part, gen, m, s) hacer vivir

ἐλπίδα ἐπ' ἐλπίδι ἐπίστευσεν, εἰς τὸ γενέσθαι¹ αὐτὸν πατέρα πολλῶν ἐθνῶν, κατὰ τὸ εἰρημένον,² Οὕτως ἔσται τὸ σπέρμα³ σου. **19** Καὶ μὴ ἀσθενήσας⁴ τῇ πίστει, οὐ κατενόησεν⁵ τὸ ἑαυτοῦ σῶμα ἤδη νεκρωμένον⁶ - ἑκατονταετής⁷ που⁸ ὑπάρχων - καὶ τὴν νέκρωσιν⁹ τῆς μήτρας¹⁰ Σάρρας· **20** εἰς δὲ τὴν ἐπαγγελίαν τοῦ θεοῦ οὐ διεκρίθη¹¹ τῇ ἀπιστίᾳ,¹² ἀλλ' ἐνεδυναμώθη¹³ τῇ πίστει, δοῦς¹⁴ δόξαν τῷ θεῷ, **21** καὶ πληροφορηθεὶς¹⁵ ὅτι ὁ ἐπήγγελται,¹⁶ δυνατός ἐστιν καὶ ποιῆσαι. **22** Διὸ καὶ ἐλογίσθη¹⁷ αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην. **23** Οὐκ ἐγράφη δὲ δι' αὐτὸν μόνον, ὅτι ἐλογίσθη¹⁸ αὐτῷ· **24** ἀλλὰ καὶ δι' ἡμᾶς, οἷς μέλλει λογιζέσθαι,¹⁹ τοῖς πιστεύουσιν ἐπὶ τὸν ἐγεῖραντα Ἰησοῦν τὸν κύριον ἡμῶν ἐκ νεκρῶν, **25** ὃς παρεδόθη²⁰ διὰ τὰ παραπτώματα²¹ ἡμῶν, καὶ ἠγέρθη διὰ τὴν δικαίωσιν²² ἡμῶν.

Capítulo 5

Δικαιωθέντες²³ οὖν ἐκ πίστεως, εἰρήνην Γ ἔχομεν Ὡ πρὸς τὸν θεὸν διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, **2** δι' οὗ καὶ τὴν προσαγωγήν²⁴ ἐσχίκαμεν²⁵ τῇ πίστει εἰς τὴν χάριν ταύτην ἐν

¹ γίνομαι (aor, med, inf) volverse

² λέγω (perf, pas, part, acu, n, s) decir

³ σπέρμα, ατος (n) descendiente

⁴ ἀσθενέω (aor, act, part, nom, m, s) estar débil

⁵ κατανοέω (aor, act, ind, 3s) considerar

⁶ νεκρόω (per, pas, part, acu, n, s) morir

⁷ ἑκατονταετής, ἐς (adj) cien años

⁸ που (adv) aproximadamente

⁹ νέκρωσις, εως (f) estado de muerte, esterilidad

¹⁰ μήτρα, ας (f) matriz

¹¹ διακρίνω (aor, pas, ind, 3s) dudar

¹² ἀπιστία, ας (f) incredulidad

¹³ ἐνδυναμώω (aor, pas, ind, 3s) fortalecer

¹⁴ δίδωμι (aor, act, part, nom, m, s) dar

¹⁵ πληροφοροῦμαι (aor, pas, part, nom, m, s) convencer completamente

¹⁶ ἐπαγγέλλομαι (perf, med, ind, 3s) prometer

¹⁷ λογίζομαι (aor, pas, ind, 3s) acreditar

¹⁸ λογίζομαι (aor, pas, ind, 3s) acreditar

¹⁹ λογίζομαι (pres, pas, inf) acreditar

²⁰ παραδίδωμι (aor, pas, ind, 3s) entregar

²¹ παραπτώμα, ατος (n) transgresión

²² δικαίσις, εως (f) justicia

²³ δικαιοῦμαι (aor, pas, part, nom, m, p) justificar

²⁴ προσαγωγή, ἥς (f) acceso

²⁵ ἔχω (perf, act, ind, 1p) tener

ἧ ἐστήκαμεν,²⁶ καὶ καυχώμεθα²⁷ ἐπ' ἐλπίδι τῆς δόξης τοῦ θεοῦ. **3** Οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ καυχώμεθα²⁸ ἐν ταῖς θλίψεσιν,²⁹ εἰδότες³⁰ ὅτι ἡ θλίψις³¹ ὑπομονὴν³² κατεργάζεται,³³ **4** ἡ δὲ ὑπομονὴ³⁴ δοκιμὴν,³⁵ ἡ δὲ δοκιμὴ³⁶ ἐλπίδα· **5** ἡ δὲ ἐλπίς οὐ καταισχύνει,³⁷ ὅτι ἡ ἀγάπη τοῦ θεοῦ ἐκκέχυται³⁸ ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν διὰ πνεύματος ἁγίου τοῦ δοθέντος³⁹ ἡμῖν. **6** Ἔτι γὰρ χριστός, ὄντων ἡμῶν ἀσθενῶν,⁴⁰ κατὰ καιρὸν ὑπὲρ ἀσεβῶν⁴¹ ἀπέθανεν. ⁴² **7** Μόλις⁴³ γὰρ ὑπὲρ δικαίου τις ἀποθάνειται⁴⁴ ὑπὲρ γὰρ τοῦ ἀγαθοῦ τάχα⁴⁵ τις καὶ τολμᾷ⁴⁶ ἀποθάνειν.⁴⁷ **8** Συνίστησιν⁴⁸ δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀγάπην εἰς ἡμᾶς ὁ θεός, ὅτι ἔτι ἁμαρτωλῶν ὄντων ἡμῶν χριστός ὑπὲρ ἡμῶν ἀπέθανεν.⁴⁹ **9** Πολλῶ οὖν μᾶλλον, δικαιωθέντες⁵⁰ νῦν ἐν τῷ αἵματι αὐτοῦ, σωθησόμεθα δι' αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὀργῆς.⁵¹ **10** Εἰ γὰρ ἐχθροὶ⁵² ὄντες κατηλλάγημεν⁵³ τῷ θεῷ διὰ τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, πολλῶ μᾶλλον καταλλαγέντες⁵⁴ σωθησόμεθα ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ· **11** οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ καυχώμενοι⁵⁵ ἐν τῷ θεῷ διὰ τοῦ

²⁶ ἵστημι (per, act, ind, 1p) estar

²⁷ καυχᾶσθαι (pres, med, ind, 1p) jactarse, gloriarse

²⁸ καυχᾶσθαι (pres, med, ind, 1p) jactarse, gloriarse

²⁹ θλίψις, εως (f) tribulación

³⁰ οἶδα (perf, act, part, n, m p) saber

³¹ θλίψις, εως (f) tribulación

³² ὑπομονή, ἥς (f) perseverancia

³³ κατεργάζομαι (pres, med, ind, 3s) producir

³⁴ ὑπομονή, ἥς (f) perseverancia

³⁵ δοκιμή, ἥς (f) aprobación

³⁶ δοκιμή, ἥς (f) aprobación

³⁷ καταισχύνω (pres, act, ind, 3s) decepcionar

³⁸ ἐκχέω (perf, pas, ind 3s) derramar

³⁹ δίδωμι (aor, pas, part, gen, m, p) dar

⁴⁰ ἀσθενέω (pres, act, part, gen, m p) ser débil

⁴¹ ἀσεβής, ἐς (adj) impío

⁴² ἀποθνήσκω (aor, act, ind, 3s) morir

⁴³ μόλις (adv) raramente

⁴⁴ ἀποθνήσκω (fut, med, ind, 3s)

⁴⁵ τάχα (adv) posiblemente

⁴⁶ τολμᾶω (pres, act, ind, 3s) atreverse

⁴⁷ ἀποθνήσκω (aor, act, inf) morir

⁴⁸ συνίστημι (pres, act, ind, 3s) demostrar

⁴⁹ ἀποθνήσκω (aor, act, ind, 3s) morir

⁵⁰ δικαιοῦμαι (aor, pas, part, nom, m, p) justificar

⁵¹ ὀργή, ἥς (f) ira

⁵² ἐχθρός, ἁ, ὄν (adj) como sust enemigo

⁵³ καταλλάσσω (aor, pas, sub, 1p) reconciliar

⁵⁴ καταλλάσσω (aor, pas, part, nom, m, p) reconciliar

⁵⁵ καυχᾶσθαι (pres, med, part, nom, m, p) jactarse, gloriarse

κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, δι' οὗ νῦν τὴν καταλλαγὴν¹ ἐλάβομεν.²

12 Διὰ τοῦτο, ὡσπερ³ δι' ἐνὸς ἀνθρώπου ἡ ἁμαρτία εἰς τὸν κόσμον εἰσηλθεν,⁴ καὶ διὰ τῆς ἁμαρτίας ὁ θάνατος, καὶ οὕτως εἰς πάντας ἀνθρώπους ὁ θάνατος διήλθεν,⁵ ἐφ' ᾧ⁶ πάντες ἥμαρτον⁷ - **13** ἄχρι γὰρ νόμου ἁμαρτία ἦν ἐν κόσμῳ· ἁμαρτία δὲ οὐκ ἐλλογεῖται,⁸ μὴ ὄντος νόμου. **14** Ἀλλ' ἐβασίλευσεν⁹ ὁ θάνατος ἀπὸ Ἀδὰμ μέχρι¹⁰ Ἦ Μωϋσέως ἧ καὶ ἐπὶ τοὺς μὴ ἁμαρτήσαντας¹¹ ἐπὶ τῷ ὁμοιώματι¹² τῆς παραβάσεως¹³ Ἀδὰμ, ὅς ἐστιν τύπος¹⁴ τοῦ μέλλοντος.

15 Ἀλλ' οὐχ ὡς τὸ παράπτωμα,¹⁵ οὕτως καὶ τὸ χάρισμα.¹⁶ Εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἐνὸς παραπτώματι¹⁷ οἱ πολλοὶ ἀπέθανον,¹⁸ πολλῶ μᾶλλον ἡ χάρις τοῦ θεοῦ καὶ ἡ δωρεὰ¹⁹ ἐν χάριτι τῇ τοῦ ἐνὸς ἀνθρώπου Ἰησοῦ χριστοῦ εἰς τοὺς πολλοὺς ἐπερίσσευσεν.²⁰ **16** Καὶ οὐχ ὡς δι' ἐνὸς ἁμαρτήσαντος, τὸ δῶρημα²¹ τὸ μὲν γὰρ κρίμα²² ἐξ ἐνὸς εἰς κατάκριμα,²³ τὸ δὲ χάρισμα²⁴ ἐκ πολλῶν παραπτωμάτων²⁵ εἰς δικαίωμα.²⁶ **17** Εἰ γὰρ τῷ τοῦ ἐνὸς παραπτώματι²⁷ ὁ θάνατος ἐβασίλευσεν²⁸ διὰ

τοῦ ἐνός, πολλῶ μᾶλλον οἱ τὴν περισσεῖαν²⁹ τῆς χάριτος καὶ τῆς δωρεᾶς³⁰ τῆς δικαιοσύνης λαμβάνοντες ἐν ζωῇ βασιλεύσουσιν³¹ διὰ τοῦ ἐνός Ἰησοῦ χριστοῦ. **18** Ἄρα³² οὖν ὡς δι' ἐνός παραπτώματος³³ εἰς πάντας ἀνθρώπους εἰς κατάκριμα,³⁴ οὕτως καὶ δι' ἐνός δικαίωματος³⁵ εἰς πάντας ἀνθρώπους εἰς δικαίωσιν³⁶ ζωῆς. **19** Ὡσπερ³⁷ γὰρ διὰ τῆς παρακοῆς³⁸ τοῦ ἐνός ἀνθρώπου ἁμαρτωλοὶ κατεστάθησαν³⁹ οἱ πολλοί, οὕτως καὶ διὰ τῆς ὑπακοῆς⁴⁰ τοῦ ἐνός δίκαιοι κατασταθήσονται⁴¹ οἱ πολλοί. **20** Νόμος δὲ παρεῖσηλθεν,⁴² ἵνα πλεονάσῃ⁴³ τὸ παράπτωμα⁴⁴ οὗ⁴⁵ δὲ ἐπλεόνασεν⁴⁶ ἡ ἁμαρτία, ὑπερεπερίσσευσεν⁴⁷ ἡ χάρις· **21** ἵνα ὡσπερ ἐβασίλευσεν⁴⁸ ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θανάτῳ, οὕτως καὶ ἡ χάρις βασιλεύσῃ⁴⁹ διὰ δικαιοσύνης εἰς ζωὴν αἰώνιον, διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν.

Capítulo 6

Τί οὖν ἐροῦμεν;⁵⁰ Ἦ ἐπιμένομεν⁵¹ τῇ ἁμαρτίᾳ, ἵνα ἡ χάρις πλεονάσῃ;⁵² **2** Μὴ γένοιτο.⁵³ Οἵτινες ἀπεθάνομεν⁵⁴ τῇ ἁμαρτίᾳ,

¹ καταλλαγὴ, ἦς (f) reconciliación

² λαμβάνω (aor, act, ind, 1p) recibir

³ ὡσπερ (adv) tal como, como

⁴ εἰσέρχομαι (aor, act, ind, 3s) entrar

⁵ διέρχομαι (aor, act, ind, 3s) pasar

⁶ ἐφ' ᾧ porque

⁷ ἁμαρτάνω (aor, act, ind, 3p) pecar

⁸ ἐλλογέω (pres, pas, ind, 3s) tomar en cuenta, cargar, cobrar a la cuenta de

⁹ βασιλεύω (aor, act, ind, 3s) reinar

¹⁰ μέχρι (prep) hasta

¹¹ ἁμαρτάνω (aor, act, part, acu, m, p) pecar

¹² ὁμοίωμα, ατος (n) similitud, semejanza

¹³ παράβασις, εως (f) transgresión

¹⁴ τύπος, ου (m) tipo

¹⁵ παράπτωμα, ατος (f) falta, pecado, transgresión

¹⁶ χάρισμα, ατος (n) dádiva, don

¹⁷ παράπτωμα, ατος (n) falta, pecado, transgresión

¹⁸ ἀποθνήσκω (aor, act, ind, 3p) morir

¹⁹ δωρεὰ, ᾶς (f) don, regalo

²⁰ περισσεύω (aor, act, ind, 3s) abundar

²¹ δῶρημα, ατος (n) don, regalo

²² κρίμα, ατος (n) juicio

²³ κατάκριμα, ατος (n) condenación

²⁴ χάρισμα, ατος (n) dádiva, don

²⁵ παράπτωμα, ατος (n) falta, pecado, transgresión

²⁶ δικαίωμα, ατος (n) actos justos

²⁷ παράπτωμα, ατος (n) falta, pecado, transgresión

²⁸ βασιλεύω (aor, act, ind, 3s) reinar

²⁹ περισσεῖα, ας (f) abundancia

³⁰ δωρεὰ, ᾶς (f) don, regalo

³¹ βασιλεύω (fut, act, ind, 3p) reinar

³² ἄρα (conj) entonces

³³ παράπτωμα, ατος (n) falta, pecado, transgresión

³⁴ κατάκριμα, ατος (n) condenación, castigo

³⁵ δικαίωμα, ατος (n) acto justo

³⁶ δικαίωσις, εως (f) justicia

³⁷ ὡσπερ (adv) así como

³⁸ παρακοή, ἦς (f) desobediencia

³⁹ καθίστημι (aor, pas, ind, 3p) constituir

⁴⁰ ὑπακοή, ἦς (f) obediencia

⁴¹ καθίστημι (aor, pas, ind, 3p) constituir

⁴² παρέρχομαι (aor, act, ind, 3s) introducirse

⁴³ πλεονάζω (aor, act, sub, 3s) abundar

⁴⁴ παράπτωμα, ατος (n) falta, pecado, transgresión

⁴⁵ οὗ (adv) dónde

⁴⁶ πλεονάζω (aor, act, ind, 3s) abundar

⁴⁷ ὑπερπερισσεύω (aor, act, ind, 3s) abundar más

⁴⁸ βασιλεύω (aor, act, ind, 3s) reinar

⁴⁹ βασιλεύω (aor, act, sub, 3s) reinar

⁵⁰ λέγω (fut, act, ind, 3s) decir

⁵¹ ἐπιμένω (pres, act, sub, 1p) permanecer

⁵² πλεονάζω (aor, act, sub, 3s) abundar

⁵³ μὴ γένοιτο (aor, med, opt, 3s de γίνομαι) de ninguna manera

⁵⁴ ἀποθνήσκω (aor, act, ind, 1p) morir

πῶς ἔτι ζήσομεν ἐν αὐτῇ; **3** Ἡ ἀγνοεῖτε¹ ὅτι ὅσοι ἐβαπτίσθημεν εἰς χριστὸν Ἰησοῦν, εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ ἐβαπτίσθημεν; **4** Συνετάφημεν² οὖν αὐτῷ διὰ τοῦ βαπτίσματος³ εἰς τὸν θάνατον· ἵνα ὡσπερ ἠγέρθη χριστὸς ἐκ νεκρῶν διὰ τῆς δόξης τοῦ πατρὸς, οὕτως καὶ ἡμεῖς ἐν καινότητι⁴ ζωῆς περιπατήσωμεν. **5** Εἰ γὰρ σύμφυτοι⁵ γεγόναμεν⁶ τῷ ὁμοιώματι⁷ τοῦ θανάτου αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀναστάσεως⁸ ἐσόμεθα· **6** τοῦτο γινώσκοντες, ὅτι ὁ παλαιὸς⁹ ἡμῶν ἄνθρωπος συνεσταυρώθη,¹⁰ ἵνα καταργηθῇ¹¹ τὸ σῶμα τῆς ἁμαρτίας, τοῦ μηκέτι¹² δουλεύειν¹³ ἡμᾶς τῇ ἁμαρτίᾳ· **7** ὁ γὰρ ἀποθανὼν¹⁴ δεδικαίωται ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας. **8** Εἰ δὲ ἀπεθάνομεν¹⁵ σὺν χριστῷ, πιστεύομεν ὅτι καὶ συζήσομεν¹⁶ αὐτῷ· **9** εἰδότες¹⁷ ὅτι χριστὸς ἐγερθεὶς ἐκ νεκρῶν οὐκέτι¹⁸ ἀποθνήσκει· θάνατος αὐτοῦ οὐκέτι¹⁹ κυριεύει.²⁰ **10** Ὁ γὰρ ἀπέθανεν,²¹ τῇ ἁμαρτίᾳ ἀπέθανεν²² ἐφάπαξ²³· ὁ δὲ ζῆ, ζῆ τῷ θεῷ. **11** Οὕτως καὶ ὑμεῖς λογιζέσθε²⁴ ἑαυτοὺς νεκροὺς μὲν εἶναι τῇ ἁμαρτίᾳ, ζῶντας δὲ τῷ θεῷ ἐν χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν. **12** Μὴ οὖν βασιλεύτω²⁵ ἡ ἁμαρτία ἐν τῷ θνητῷ²⁶ ὑμῶν σώματι, εἰς τὸ ὑπακούειν²⁷ αὐτῇ ἐν ταῖς

ἐπιθυμίαις²⁸ αὐτοῦ· **13** μηδὲ παριστάνετε²⁹ τὰ μέλη³⁰ ὑμῶν ὄπλα³¹ ἀδικίας³² τῇ ἁμαρτίᾳ· ἀλλὰ παραστήσατε³³ ἑαυτοὺς τῷ θεῷ ὡς³⁴ ἐκ νεκρῶν ζῶντας, καὶ τὰ μέλη³⁵ ὑμῶν ὄπλα³⁶ δικαιοσύνης τῷ θεῷ. **14** Ἄμαρτία γὰρ ὑμῶν οὐ κυριεύσει³⁷ οὐ γὰρ ἐστε ὑπὸ νόμον, ἀλλ' ὑπὸ χάριν. **15** Τί οὖν; Ἄμαρτήσομεν, ὅτι οὐκ ἐσμὲν ὑπὸ νόμον, ἀλλ' ὑπὸ χάριν; Μὴ γένοιτο.³⁸ **16** Οὐκ οἶδατε ὅτι ὃ παριστάνετε³⁹ ἑαυτοὺς δούλους εἰς ὑπακοήν,⁴⁰ δοῦλοι ἐστε ὃ ὑπακούετε,⁴¹ ἤτοι⁴² ἁμαρτίας εἰς θάνατον, ἢ ὑπακοῆς⁴³ εἰς δικαιοσύνην; **17** Χάρις δὲ τῷ θεῷ, ὅτι ἦτε δοῦλοι τῆς ἁμαρτίας, ὑπηκούσατε⁴⁴ δὲ ἐκ καρδίας εἰς ὃν παρεδόθητε⁴⁵ τύπον⁴⁶ διδαχῆς⁴⁷· **18** ἐλευθερωθέντες⁴⁸ δὲ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας, ἐδουλώθητε⁴⁹ τῇ δικαιοσύνῃ. **19** Ἀνθρώπινον⁵⁰ λέγω διὰ τὴν ἀσθένειαν⁵¹ τῆς σαρκὸς ὑμῶν· ὡσπερ⁵² γὰρ παρεστήσατε⁵³ τὰ μέλη⁵⁴ ὑμῶν δοῦλα⁵⁵ τῇ ἀκαθαρσίᾳ⁵⁶ καὶ τῇ ἀνομίᾳ⁵⁷ εἰς τὴν ἀνομίαν,⁵⁸ οὕτως νῦν

¹ ἀγνοέω (pres, act, ind, 2p) no saber

² συντάσσω (aor, pas, ind, 1p) enterrar con

³ βάπτισμα, ατος (n) bautismo

⁴ καινότης, ητος (f) novedad

⁵ σύμφυτος, ον (adj) unido, identificado

⁶ γίνομαι (perf, act, ind, 3s) ser

⁷ ὁμοίωμα, ατος (n) similitud, semejanza

⁸ ἀνάστασις, εως (f) resurrección

⁹ παλαιός, ή, όν (adj) viejo

¹⁰ συνσταυρόω (aor, pas, ind, 3s) crucificar con

¹¹ ἀνάστασις, εως (f) resurrección

¹² μηκέτι (conj) ya no

¹³ δουλεύω (pres, act, inf) servir

¹⁴ ἀποθνήσκω (aor, act, part, nom, m, s) morir

¹⁵ ἀποθνήσκω (aor, act, ind, 1p) morir

¹⁶ συζάω (fut, act, ind, 1p) vivir con

¹⁷ οἶδα (perf, act, part, nom, m, p) saber

¹⁸ οὐκέτι (conj) ya no

¹⁹ οὐκέτι (conj) ya no

²⁰ κυριεύω (pres, act, ind, 3s) gobernar

²¹ ἀποθνήσκω (aor, act, ind, 3s) morir

²² ἀποθνήσκω (aor, act, ind 3s) morir

²³ ἐφάπαξ (adv) una vez para siempre

²⁴ λογίζομαι (pres, med, impv, 2p) considerar

²⁵ βασιλεύω (pres, act, impv, 3s) reinar

²⁶ θνητός, ή, όν (adj) mortal

²⁷ ὑπακούω (pres, act, inf) obedecer

²⁸ ἐπιθυμία, ας (f) lujuria

²⁹ παρίστημι (pres, act, impv, 2p) presentar

³⁰ μέλος, ους (n) miembro

³¹ ὄπλον, ου (n) instrumento

³² ἀδικία, ας (f) injusticia

³³ παρίστημι (aor, act, impv, 2p) presentar

³⁴ delete note

³⁵ μέλος, ους (n) miembro

³⁶ ὄπλον, ου (n) instrumento

³⁷ κυριεύσω (fut, act, ind, 3s) gobernar

³⁸ μὴ γένοιτο (aor, med, opt, 3s de γίνομαι) de ninguna manera

³⁹ παρίστημι (pres, act, ind, 2p) presentar

⁴⁰ ὑπακοή, ης (f) obediencia

⁴¹ ὑπακούω (pres, act, ind, 2p) obedecer

⁴² ἤτοι (partícula) o

⁴³ ὑπακοή, ης (f) obediencia

⁴⁴ ὑπακούω (aor, act, ind, 2p) obedecer

⁴⁵ παραδίδωμι (aor, pas, ind, 2p) entregar

⁴⁶ τύπος, ου (m) tipo

⁴⁷ διδαχή, ης (f) enseñanza

⁴⁸ ἐλευθερώω (aor, pas, part, nom, m, p) liberar

⁴⁹ δουλῶω (aor, pas, ind, 2p) convertirse en esclavo

⁵⁰ ἀνθρώπινος, η, ον (adj) humano

⁵¹ ἀσθένεια, ας (f) debilidad

⁵² ὡσπερ (conj) como

⁵³ παρίστημι (aor, act, ind, 2p) presentar

⁵⁴ μέλος, ους (n) miembro

⁵⁵ δοῦλος, η, ον (adj) sujeto

⁵⁶ ἀκαθαρσία, ας (f) impureza

⁵⁷ ἀνομία, ας (f) iniquidad

⁵⁸ ἀνομία, ας (f) iniquidad

παραστήσατε¹ τὰ μέλη² ὑμῶν δοῦλα³ τῇ δικαιοσύνῃ εἰς ἁγιασμόν.⁴ **20** Ὅτε γὰρ δοῦλοι ἦτε τῆς ἁμαρτίας, ἐλεύθεροι⁵ ἦτε τῇ δικαιοσύνῃ. **21** Τίνα οὖν καρπὸν εἶχετε⁶ τότε ἐφ' οἷς νῦν ἐπαισχύνεσθε;⁷ Τὸ γὰρ τέλος⁸ ἐκείνων θάνατος. **22** Νυνὶ δὲ ἐλευθερωθέντες⁹ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας, δουλωθέντες¹⁰ δὲ τῷ θεῷ, ἔχετε τὸν καρπὸν ὑμῶν εἰς ἁγιασμόν,¹¹ τὸ δὲ τέλος¹² ζωῆν αἰώνιον. **23** Τὰ γὰρ ὀψώνια¹³ τῆς ἁμαρτίας θάνατος, τὸ δὲ χάρισμα¹⁴ τοῦ θεοῦ ζωὴ αἰώνιος ἐν χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν.

Capítulo 7

Ἦ ἀγνοεῖτε,¹⁵ ἀδελφοί - γινώσκουσιν γὰρ νόμον λαλῶν - ὅτι ὁ νόμος κυριεύει¹⁶ τοῦ ἀνθρώπου ἐφ' ὅσον χρόνον ζῆ; **2** Ἦ γὰρ ὑπανδρος¹⁷ γυνὴ τῷ ζῶντι ἀνδρὶ δέδεται¹⁸ νόμῳ· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ¹⁹ ὁ ἀνὴρ, κατήρηται²⁰ ἀπὸ τοῦ νόμου τοῦ ἀνδρός. **3** Ἄρα²¹ οὖν ζῶντος τοῦ ἀνδρός μοιχαλὶς²² χρηματίζει,²³ ἐὰν γένηται²⁴ ἀνδρὶ ἐτέρῳ· ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ²⁵ ὁ ἀνὴρ, ἐλευθέρῳ²⁶ ἐστὶν ἀπὸ τοῦ νόμου, τοῦ μὴ εἶναι αὐτὴν μοιχαλίδα,²⁷ γενομένην²⁸ ἀνδρὶ

ἐτέρῳ. **4** Ὡστε, ἀδελφοί μου, καὶ ὑμεῖς ἐθανατώθητε²⁹ τῷ νόμῳ διὰ τοῦ σώματος τοῦ χριστοῦ, εἰς τὸ γενέσθαι³⁰ ὑμᾶς ἐτέρῳ, τῷ ἐκ νεκρῶν ἐγερθέντι, ἵνα καρποφορήσωμεν³¹ τῷ θεῷ. **5** Ὅτε γὰρ ἦμεν ἐν τῇ σαρκί, τὰ παθήματα³² τῶν ἁμαρτιῶν τὰ διὰ τοῦ νόμου ἐνηργεῖτο³³ ἐν τοῖς μέλεσιν³⁴ ἡμῶν εἰς τὸ καρποφορῆσαι³⁵ τῷ θανάτῳ. **6** Νυνὶ δὲ κατηργήθημεν³⁶ ἀπὸ τοῦ νόμου, ἀποθανόντες³⁷ ἐν ᾧ κατειχόμεθα,³⁸ ὥστε δουλεύειν³⁹ ἡμᾶς ἐν καινότητι⁴⁰ πνεύματος, καὶ οὐ παλαιότητι⁴¹ γράμματος.⁴²

7 Τί οὖν ἐροῦμεν;⁴³ Ὁ νόμος ἁμαρτία; Μὴ γένοιτο⁴⁴ ἀλλὰ τὴν ἁμαρτίαν οὐκ ἔγνω, ⁴⁵ εἰ μὴ διὰ νόμου· τὴν τε γὰρ ἐπιθυμίαν⁴⁶ οὐκ ἦδειν,⁴⁷ εἰ μὴ ὁ νόμος ἔλεγεν, Οὐκ ἐπιθυμήσεις⁴⁸. **8** ἀφορμὴν⁴⁹ δὲ λαβοῦσα⁵⁰ ἡ ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς κατειργάσατο⁵¹ ἐν ἐμοὶ πᾶσαν ἐπιθυμίαν⁵² χωρὶς⁵³ γὰρ νόμου ἁμαρτία νεκρά. **9** Ἐγὼ δὲ ἔζων χωρὶς⁵⁴ νόμου ποτέ⁵⁵ ἐλθούσης⁵⁶ δὲ τῆς ἐντολῆς, ἡ ἁμαρτία ἀνέζησεν,⁵⁷ ἐγὼ δὲ ἀπέθανον⁵⁸. **10** καὶ εὐρέθη¹

¹ παρίστημι (aor, act, impv, 2p) presentar

² μέλος, ους (n) miembro

³ δοῦλος, η, ον (adj) sujeto

⁴ ἁγιασμός, οῦ (m) santificación

⁵ ἐλεύθερος, ἐρα, ον (adj) libre

⁶ ἔχω (impf, act, ind, 2p) tener

⁷ ἐπαισχύνομαι (pres, act, ind, 2p) avergonzarse

⁸ τέλος, ους (n) fin

⁹ ἐλευθερόω (aor, pas, part, nom, m, p) liberar

¹⁰ δουλώω (aor, pas, part, nom, m, p) convertirse en siervo

¹¹ ἁγιασμός, οῦ (m) santificación

¹² τέλος, ους (n) fin

¹³ ὀψώνιον, ου (n) pago

¹⁴ χάρισμα, ατος (n) don, regalo

¹⁵ ἀγνοέω (pres, act, ind, 2p) no saber

¹⁶ κυριεύω (pres, act, ind, 3s) gobernar

¹⁷ ὑπανδρος, ον (adj) casado

¹⁸ δέω (perf, pas, ind, 3s) ligar

¹⁹ ἀποθνήσκω (aor, act, sub, 3s) morir

²⁰ καταργέω (perf, pas, ind, 3s) liberar

²¹ ἄρα (partícula) entonces

²² μοιχαλὶς, ἴδος (f) adúltera

²³ χρηματίζω (fut, act, ind, 3s) ser llamado

²⁴ γίνομαι (aor, med, sub, 3s) unirse

²⁵ ἀποθνήσκω (aor, act, sub, 3s) morir

²⁶ ἐλεύθερος, α, ον (adj) libre

²⁷ μοιχαλὶς, ἴδος (f) adúltera

²⁸ γίνομαι (aor, med, inf) unirse

²⁹ θανατόω (aor, pas, ind, 2p) matar

³⁰ γίνομαι (aor, med, inf) unirse

³¹ καρποφορέω (aor, act, sub, 1p) llevar fruto

³² πάθημα, ατος (n) deseo

³³ ἐνεργέω (impf, med, ind, 3s) obrar

³⁴ μέλος, ους (n) miembro

³⁵ καρποφορέω (aor, act, inf) llevar fruto

³⁶ καταργέω (aor, pas, ind, 1p) liberar

³⁷ ἀποθνήσκω (aor, act, part, nom, m, p) morir

³⁸ κατέχω (impf, pas, inf) atar, retener

³⁹ δουλεύω (pres, act, inf) servir

⁴⁰ καινότης, ητος (f) novedad

⁴¹ παλαιότης, ητος (f) vejez

⁴² γράμμα, τος (n) letra

⁴³ λέγω (fut, act, ind, 1p) decir

⁴⁴ μὴ γένοιτο (aor, med, opt, 3s de γίνομαι) de ninguna manera

⁴⁵ γινώσκω (aor, act, ind, 1s) conocer

⁴⁶ ἐπιθυμία, ας (f) lujuria

⁴⁷ οἶδα (pperf, act, ind, 1s) conocer

⁴⁸ ἐπιθυμέω (fut, act, ind, 2s) codiciar

⁴⁹ ἀφορμή, ῆς (f) oportunidad

⁵⁰ λαμβάνω (aor, act, part, nom, f, s) tomar

⁵¹ κατεργάζομαι (aor, med, ind, 3s) producir

⁵² ἐπιθυμία, ας (f) lujuria

⁵³ χωρὶς (prep) aparte

⁵⁴ χωρὶς (prep) aparte

⁵⁵ ποτέ (partícula) una vez

⁵⁶ ἔρχομαι (aor, act, part, gen, f, s) venir

⁵⁷ ἀναζάω (aor, act, ind, 3s) volver a vivir

⁵⁸ ἀποθνήσκω (aor, act, ind, 1s) morir

μοι ἢ ἐντολὴ ἢ εἰς ζωὴν, αὕτη εἰς θάνατον· **11** ἢ γὰρ ἁμαρτία ἀφορμὴν² λαβοῦσα³ διὰ τῆς ἐντολῆς ἐξηπάτησέν⁴ με, καὶ δι' αὐτῆς ἀπέκτεινεν. **12** Ὡστε ὁ μὲν νόμος ἅγιος, καὶ ἡ ἐντολὴ ἀγία καὶ δικαία καὶ ἀγαθή. **13** Τὸ οὖν ἀγαθὸν ἐμοὶ γέγονεν⁵ θάνατος; Μὴ γένοιτο.⁶ Ἀλλὰ ἡ ἁμαρτία, ἵνα φανῆ⁷ ἁμαρτία, διὰ τοῦ ἀγαθοῦ μοι κατεργαζομένη⁸ θάνατον - ἵνα γένηται⁹ καθ' ὑπερβολὴν¹⁰ ἁμαρτωλὸς ἡ ἁμαρτία διὰ τῆς ἐντολῆς. **14** Οἶδαμεν γὰρ ὅτι ὁ νόμος πνευματικός¹¹ ἐστίν· ἐγὼ δὲ σαρκικός¹² εἰμι, πεπραμένος¹³ ὑπὸ τὴν ἁμαρτίαν. **15** Ὁ γὰρ κατεργάζομαι,¹⁴ οὐ γινώσκω· οὐ γὰρ ὁ θέλω, τοῦτο πράσσω·¹⁵ ἀλλ' ὁ μισῶ,¹⁶ τοῦτο ποιῶ. **16** Εἰ δὲ ὁ οὐ θέλω, τοῦτο ποιῶ, σύμφημι¹⁷ τῷ νόμῳ ὅτι καλός. **17** Νυνὶ δὲ οὐκέτι¹⁸ ἐγὼ κατεργάζομαι¹⁹ αὐτό, ἀλλ' ἡ οἰκοῦσα²⁰ ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία. **18** Οἶδα γὰρ ὅτι οὐκ οἰκεῖ²¹ ἐν ἐμοί, τοῦτ' ἐστίν ἐν τῇ σαρκί μου, ἀγαθόν· τὸ γὰρ θέλειν παράκειται²² μοι, τὸ δὲ κατεργάζεσθαι²³ τὸ καλὸν οὐχ εὐρίσκω. **19** Οὐ γὰρ ὁ θέλω, ποιῶ ἀγαθόν· ἀλλ' ὁ οὐ θέλω κακόν, ²⁴ τοῦτο πράσσω.²⁵ **20** Εἰ δὲ ὁ οὐ θέλω ἐγώ, τοῦτο ποιῶ, οὐκέτι²⁶ ἐγὼ κατεργάζομαι²⁷ αὐτό, ἀλλ'

ἡ οἰκοῦσα²⁸ ἐν ἐμοὶ ἁμαρτία. **21** Εὐρίσκω ἄρα²⁹ τὸν νόμον τῷ θέλοντι ἐμοὶ ποιεῖν τὸ καλόν, ὅτι ἐμοὶ τὸ κακόν³⁰ παράκειται.³¹ **22** Συνήδομαι³² γὰρ τῷ νόμῳ τοῦ θεοῦ κατὰ τὸν ἔσω³³ ἄνθρωπον· **23** βλέπω δὲ ἕτερον νόμον ἐν τοῖς μέλεσίν³⁴ μου ἀντιστρατεύομενον³⁵ τῷ νόμῳ τοῦ νοός³⁶ μου, καὶ ἀιχμαλωτίζοντά³⁷ ἄ με τῷ ³⁷ νόμῳ τῆς ἁμαρτίας τῷ ὄντι ἐν τοῖς μέλεσίν³⁸ μου. **24** Ταλαίπωρος³⁹ ἐγὼ ἄνθρωπος· τίς με ῥύσεται⁴⁰ ἐκ τοῦ σώματος τοῦ θανάτου τούτου; **25** Εὐχαριστῶ τῷ θεῷ διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ τοῦ κυρίου ἡμῶν. Ἄρα⁴¹ οὖν αὐτὸς ἐγὼ τῷ μὲν νοῷ⁴² δουλεύω⁴³ νόμῳ θεοῦ, τῇ δὲ σαρκὶ νόμῳ ἁμαρτίας.

Capítulo 8

Οὐδὲν ἄρα⁴⁴ νῦν κατάκριμα⁴⁵ τοῖς ἐν χριστῷ Ἰησοῦ, μὴ κατὰ σάρκα περιπατοῦσιν, ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα. **2** Ὁ γὰρ νόμος τοῦ πνεύματος τῆς ζωῆς ἐν χριστῷ Ἰησοῦ ἠλευθέρωσέν⁴⁶ με ἀπὸ τοῦ νόμου τῆς ἁμαρτίας καὶ τοῦ θανάτου. **3** Τὸ γὰρ ἀδύνατον⁴⁷ τοῦ νόμου, ἐν ᾧ ἡσθένει⁴⁸ διὰ τῆς σαρκός, ὁ θεὸς τὸν ἑαυτοῦ υἱὸν πέμψας ἐν ὁμοιώματι⁴⁹ σαρκὸς ἁμαρτίας καὶ περὶ ἁμαρτίας κατέκρινεν⁵⁰ τὴν ἁμαρτίαν

¹ εὐρίσκω (aor, pas, ind, 3s) encontrar

² ἀφορμή, ἥς (f) oportunidad

³ λαμβάνω (aor, act, part, nom, f, s) tomar

⁴ ἐξαπατάω (aor, act, ind, 3s) engañar

⁵ γίνομαι (perf, act, ind, 3s) convertirse en

⁶ μὴ γένοιτο (aor, med, opt, 3s de γίνομαι) de ninguna manera

⁷ φαίνω (aor, act, sub, 3s) aparecer

⁸ κατεργάζομαι (pres, med, part, nom, f, s) producir

⁹ γίνομαι (aor, med, sub, 3s) hacerse

¹⁰ ὑπερβολή, ἥς (f) abundancia

¹¹ πνευματικός, ἡ, ὄν (adj) espiritual

¹² σάρκινος, η, ὄν (adj) carnal

¹³ ππράσκω (perf, pas, part, nom, m, s) vender

¹⁴ κατεργάζομαι (pres, med, ind, 1s) producir

¹⁵ πράσσω (pres, act, ind, 1s) practicar

¹⁶ μισέω (pres, act, ind, 1s) odiar

¹⁷ σύμφημι (pres, act, ind, 1s) estar de acuerdo

¹⁸ οὐκέτι (adv) ya no

¹⁹ κατεργάζομαι (pres, act, ind, 1s) producir

²⁰ οἰκέω (pres, act, part, nom, f, s) habitar

²¹ οἰκέω (pres, act, ind, 3s) habitar

²² παράκειμαι (pres, med, ind, 3s) estar presente

²³ κατεργάζομαι (pres, med, inf) producir

²⁴ κακός, ἡ, ὄν (adj) malo

²⁵ πράσσω (pres, act, ind, 1s) practicar

²⁶ οὐκέτι (adv) ya no

²⁷ κατεργάζομαι (pres, act, ind, 1s) producir

²⁸ οἰκέω (pres, act, part, nom, f, s) habitar

²⁹ ἄρα (partícula) entonces

³⁰ κακός, ἡ, ὄν (adj) malo

³¹ παράκειμαι (pres, med, ind, 3s) estar presente

³² συνήδομαι (pres, med, ind, 1s) deleitarme

³³ ἔσω (adv) adentro

³⁴ μέλος, ους (n) miembro

³⁵ ἀντιστρατεύομαι (pres, med, part, acu, m, s) hacer guerra

³⁶ νοῦς, νοός (m) mente

³⁷ ἀιχμαλωτίζω (pres, act, part, acu, m, s) hacerse cautivo

³⁸ μέλος, ους (n) miembro

³⁹ ταλαίπωρος, ὄν (adj) miserable

⁴⁰ ῥύομαι (fut, med, ind, 3s) salvar, librar, rescatar

⁴¹ ἄρα (partícula) entonces

⁴² νοῦς, νοός (m) mente

⁴³ δουλεύω (pres, act, ind, 1s) servir

⁴⁴ ἄρα (partícula) entonces

⁴⁵ κατάκριμα, ατος (n) condenación

⁴⁶ ἐλευθέρω (aor, act, ind, 3s) liberar

⁴⁷ ἀδύνατος, ὄν (adj) incapaz

⁴⁸ ἀσθενέω (impf, act, ind, 3s) estar débil

⁴⁹ ὁμοίωμα, ατος (n) semejanza

⁵⁰ κατακρίνω (aor, act, ind, 3s) condenar

ἐν τῇ σαρκί· **4** ἵνα τὸ δικαίωμα¹ τοῦ νόμου πληρωθῇ ἐν ἡμῖν, τοῖς μὴ κατὰ σάρκα περιπατοῦσιν, ἀλλὰ κατὰ πνεῦμα. **5** Οἱ γὰρ κατὰ σάρκα ὄντες τὰ τῆς σαρκὸς φρονοῦσιν·² οἱ δὲ κατὰ πνεῦμα τὰ τοῦ πνεύματος. **6** Τὸ γὰρ φρόνημα³ τῆς σαρκὸς θάνατος· τὸ δὲ φρόνημα⁴ τοῦ πνεύματος ζωὴ καὶ εἰρήνη· **7** διότι⁵ τὸ φρόνημα⁶ τῆς σαρκὸς ἔχθρα⁷ εἰς θεόν, τῷ γὰρ νόμῳ τοῦ θεοῦ οὐχ ὑποτάσσεται,⁸ οὐδὲ γὰρ δύναται· **8** οἱ δὲ ἐν σαρκὶ ὄντες θεῷ ἀρέσαι⁹ οὐ δύνανται. **9** Ὑμεῖς δὲ οὐκ ἐστὲ ἐν σαρκί, ἀλλ' ἐν πνεύματι, εἶπερ¹⁰ πνεῦμα θεοῦ οἰκεῖ¹¹ ἐν ὑμῖν. Εἰ δὲ τις πνεῦμα χριστοῦ οὐκ ἔχει, οὗτος οὐκ ἔστιν αὐτοῦ. **10** Εἰ δὲ χριστὸς ἐν ὑμῖν, τὸ μὲν σῶμα νεκρὸν διὰ ἁμαρτίαν, τὸ δὲ πνεῦμα ζωὴ διὰ δικαιοσύνην. **11** Εἰ δὲ τὸ πνεῦμα τοῦ ἐγείραντος Ἰησοῦν ἐκ νεκρῶν οἰκεῖ¹² ἐν ὑμῖν, ὁ ἐγείρας τὸν χριστὸν ἐκ νεκρῶν ζωοποιήσει¹³ καὶ τὰ θνητὰ¹⁴ σώματα ὑμῶν, διὰ τὸ ἐνοικοῦν¹⁵ αὐτοῦ πνεῦμα ἐν ὑμῖν.

12 Ἄρα¹⁶ οὖν, ἀδελφοί, ὀφειλέται¹⁷ ἐσμέν, οὐ τῇ σαρκί, τοῦ κατὰ σάρκα ζῆν¹⁸· **13** εἰ γὰρ κατὰ σάρκα ζῆτε, μέλλετε ἀποθνήσκειν· εἰ δὲ πνεύματι τὰς πράξεις¹⁹ τοῦ σώματος θανατοῦτε,²⁰ ζήσεσθε. **14** Ὅσοι γὰρ πνεύματι θεοῦ ἄγονται, οὗτοί εἰσιν υἱοὶ θεοῦ. **15** Οὐ γὰρ ἐλάβετε²¹ πνεῦμα δουλείας²² πάλιν εἰς

φόβον, ἀλλ' ἐλάβετε²³ πνεῦμα υἰοθεσίας,²⁴ ἐν ᾧ κράζομεν, Ἄββα, ὁ πατήρ. **16** Αὐτὸ τὸ πνεῦμα συμμαρτυρεῖ²⁵ τῷ πνεύματι ἡμῶν, ὅτι ἐσμέν τέκνα θεοῦ· **17** εἰ δὲ τέκνα, καὶ κληρονόμοι²⁶ κληρονόμοι²⁷ μὲν θεοῦ, συγκληρονόμοι²⁸ δὲ χριστοῦ· εἶπερ²⁹ συμπάσχομεν,³⁰ ἵνα καὶ συνδοξασθῶμεν.³¹

18 Λογίζομαι³² γὰρ ὅτι οὐκ ἄξια³³ τὰ παθήματα³⁴ τοῦ νῦν καιροῦ πρὸς τὴν μέλλουσαν δόξαν ἀποκαλυφθῆναι³⁵ εἰς ἡμᾶς. **19** Ἡ γὰρ ἀποκαρδοκία³⁶ τῆς κτίσεως³⁷ τὴν ἀποκάλυψιν³⁸ τῶν υἰῶν τοῦ θεοῦ ἀπεκδέχεται.³⁹ **20** Τῇ γὰρ ματαιότητι⁴⁰ ἡ κτίσις⁴¹ ὑπετάγη, ⁴² οὐχ ἔκοῦσα,⁴³ ἀλλὰ διὰ τὸν ὑποτάξαντα,⁴⁴ ἐπ' ἐλπίδι· **21** ὅτι καὶ αὐτὴ ἡ κτίσις⁴⁵ ἐλευθερωθήσεται⁴⁶ ἀπὸ τῆς δουλείας⁴⁷ τῆς φθορᾶς⁴⁸ εἰς τὴν ἐλευθερίαν⁴⁹ τῆς δόξης τῶν τέκνων τοῦ θεοῦ. **22** Οἶδαμεν γὰρ ὅτι πᾶσα ἡ κτίσις⁵⁰ συστενάζει⁵¹ καὶ συνωδίνει⁵² ἄχρι τοῦ νῦν. **23** Οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ τὴν ἀπαρχὴν⁵³ τοῦ πνεύματος ἔχοντες, καὶ

¹ κατακρίνω (aor, act, ind, 3s) condenar

² φρονέω (pres, act, ind, 3p) pensar

³ φρόνημα, ατος (n) mentalidad

⁴ φρόνημα, ατος (n) mentalidad

⁵ διότι (conj) porque, puesto que

⁶ φρόνημα, ατος (n) mentalidad

⁷ ἔχθρος, ἄ, ὄν (adj) hostil

⁸ ὑποτάσσω (pres, pas, ind, 3s) someter

⁹ ἀρέσκω (aor, act, inf) agradar

¹⁰ εἶπερ (conj) si

¹¹ οἰκέω (pres, act, ind, 3s) habitar

¹² οἰκέω (pres, act, ind, 3s) habitar

¹³ ζωοποιέω (fut, act, ind, 3s) hacer vivir

¹⁴ θνητός, ἡ, ὄν (adj) mortal

¹⁵ ἐνοικέω (pres, act, part, acu, n, s) habitar

¹⁶ ἄρα (partícula) entonces

¹⁷ ὀφειλέτης, ου (m) deudor

¹⁸ ζῶω (pres, act, inf) vivir

¹⁹ πράξις, εως (f) obra

²⁰ θανατόω (pres, act, ind, 2p) matar

²¹ λαμβάνω (aor, act, ind, 2p) recibir

²² δουλεία, ας (f) servidumbre

²³ λαμβάνω (aor, act, ind, 2p) recibir

²⁴ υἰοθεσία, ας (f) adopción

²⁵ συμμαρτυρέω (pres, act, ind, 3s) testificar con

²⁶ κληρονόμος, ου (m) heredero

²⁷ κληρονόμος, ου (m) heredero

²⁸ συγκληρονόμος, ον (adj) coheredero

²⁹ εἶπερ (conj) si

³⁰ συμπάσχω (pres, act, ind, 1p) sufrir con

³¹ συνδοξάζω (aor, pas, subj, 1p) glorificar con

³² λογίζομαι (pres, act, ind, 1s) considerar

³³ ἄξιος, ἰα, ον (adj) digno

³⁴ πάθημα, ατος (n) sufrimiento

³⁵ ἀποκαλύπτω (aor, pas, inf) revelar

³⁶ ἀποκαρδοκία, ας (f) anhelo

³⁷ κτίσις, εως (f) creación

³⁸ ἀποκάλυψις, εως (f) revelación

³⁹ ἀπεκδέχομαι (pres, pas, ind, 3s) aguardar

⁴⁰ ματαιότης, ητος (f) futilidad

⁴¹ κτίσις, εως (f) creación

⁴² ὑποτάσσω (aor, pas, ind, 3s) someter

⁴³ ἔκω (pres, act, part, nom, f, s) venir

⁴⁴ ὑποτάσσω (aor, act, part, acu, m, s) someter

⁴⁵ κτίσις, εως (f) creación

⁴⁶ ἐλευθερώω (fut, pas, ind, 3s) liberar

⁴⁷ δουλεία, ας (f) esclavitud

⁴⁸ φθορά, ἄς (f) corrupción

⁴⁹ ἐλευθερία, ας (f) libertad

⁵⁰ κτίσις, εως (f) creación

⁵¹ συστενάζω (pres, act, ind, 3s) gemir junto con

⁵² συνωδίνω (pres, act, ind, 3s) padecer

⁵³ ἀπαρχή, ἥς (f) primicia

ἡμεῖς αὐτοὶ ἐν ἑαυτοῖς στενάζομεν,¹ υἱοθεσίαν² ἀπεκδεχόμενοι,³ τὴν ἀπολύτρωσιν⁴ τοῦ σώματος ἡμῶν. **24** Τῆ γὰρ ἐλπίδι ἐσώθημεν· ἐλπίς δὲ βλεπομένη οὐκ ἔστιν ἐλπίς· ὁ γὰρ βλέπει τις, τί καὶ ἐλπίζει;⁵ **25** Εἰ δὲ ὁ οὐ βλέπομεν ἐλπίζομεν,⁶ δι' ὑπομονῆς⁷ ἀπεκδεχόμεθα.⁸

26 Ὡσαύτως⁹ δὲ καὶ τὸ πνεῦμα συναντιλαμβάνεται¹⁰ ταῖς ἀσθενείαις¹¹ ἡμῶν· τὸ γὰρ τί προσευξόμεθα¹² καθὼς¹³ δεῖ, οὐκ οἶδαμεν, ἀλλ' αὐτὸ τὸ πνεῦμα ὑπερεντυγχάνει¹⁴ ὑπὲρ ἡμῶν στεναγμοῖς¹⁵ ἀλαλήτοις.¹⁶ **27** ὁ δὲ ἐρευνῶν¹⁷ τὰς καρδίας οἶδεν τί τὸ φρόνημα¹⁸ τοῦ πνεύματος, ὅτι κατὰ θεὸν ἐντυγχάνει¹⁹ ὑπὲρ ἀγίων. **28** Οἶδαμεν δὲ ὅτι τοῖς ἀγαπῶσιν τὸν θεὸν πάντα συνεργεῖ²⁰ εἰς ἀγαθόν, τοῖς κατὰ πρόθεσιν²¹ κλητοῖς²² οὕσιν. **29** Ὅτι οὖς προέγνω,²³ καὶ προώρισεν²⁴ συμμόρφους²⁵ τῆς εἰκόνας²⁶ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, εἰς τὸ εἶναι αὐτὸν πρωτότοκον²⁷ ἐν πολλοῖς ἀδελφοῖς· **30** οὖς δὲ προώρισεν,²⁸ τούτους καὶ ἐκάλεσεν· καὶ οὖς ἐκάλεσεν, τούτους καὶ

ἐδικαίωσεν.²⁹ οὖς δὲ ἐδικαίωσεν,³⁰ τούτους καὶ ἐδόξασεν.

31 Τί οὖν ἐροῦμεν³¹ πρὸς ταῦτα; Εἰ ὁ θεὸς ὑπὲρ ἡμῶν, τίς καθ' ἡμῶν; **32** Ὅς γε³² τοῦ ἰδίου υἱοῦ οὐκ ἐφείσατο,³³ ἀλλ' ὑπὲρ ἡμῶν πάντων παρέδωκεν³⁴ αὐτόν, πῶς οὐχὶ καὶ σὺν αὐτῷ τὰ πάντα ἡμῖν χαρίζεται; ³⁵ **33** Τίς ἐγκαλέσει³⁶ κατὰ ἐκλεκτῶν³⁷ θεοῦ; Θεὸς ὁ δικαίων.³⁸ **34** τίς ὁ κατακρίνων; ³⁹ Χριστὸς ὁ ἀποθανών,⁴⁰ μᾶλλον δὲ καὶ ἐγερθείς, ὅς καὶ ἔστιν ἐν δεξιᾷ τοῦ θεοῦ, ὅς καὶ ἐντυγχάνει⁴¹ ὑπὲρ ἡμῶν. **35** Τίς ἡμᾶς χωρίζει⁴² ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ χριστοῦ; Θλίψις,⁴³ ἢ στενοχωρία,⁴⁴ ἢ διωγμός,⁴⁵ ἢ λιμός,⁴⁶ ἢ γυμνότης,⁴⁷ ἢ κίνδυνος,⁴⁸ ἢ μάχαιρα;⁴⁹ **36** Καθὼς γέγραπται ὅτι Ἐνεκέν⁵⁰ σου θανατούμεθα⁵¹ ὅλην τὴν ἡμέραν· ἐλογίσθημεν⁵² ὡς πρόβατα⁵³ σφαγῆς.⁵⁴ **37** Ἀλλ' ἐν τούτοις πᾶσιν ὑπερνικῶμεν⁵⁵ διὰ τοῦ ἀγαπήσαντος ἡμᾶς. **38** Πέπεισμαι⁵⁶ γὰρ ὅτι οὔτε θάνατος οὔτε ζωὴ οὔτε ἄγγελοι οὔτε ἀρχαὶ οὔτε δυνάμεις οὔτε ἐνεστῶτα⁵⁷ οὔτε μέλλοντα **39** οὔτε ὕψωμα⁵⁸

¹ στενάζω (pres, act, ind, 1p) gemir

² υἱοθεσία, ας (f) adoración

³ ἀπεκδέχομαι (pres, med, part, nom, m, p) aguardar

⁴ ἀπολύτρωσις, εως (f) redención

⁵ ἐλπίζω (pres, act, ind, 3s) esperar

⁶ ἐλπίζω (pres, act, ind, 1p) esperar

⁷ ὑπομονή, ἥς (f) perseverancia

⁸ ἀπεκδέχομαι (pres, med, ind, 1p) aguardar, esperar

⁹ ὡσαύτως (adv) de la misma manera

¹⁰ συναντιλαμβάνομαι (pres, med, ind, 3s) ayuda

¹¹ ἀσθενία, ας (f) debilidad

¹² προσεύχομαι (aor, med, sub, 1p) orar

¹³ καθὼς (adv) como

¹⁴ ὑπερεντυγχάνω (pres, act, ind, 3s) interceder

¹⁵ στεναγμός, οῦ (m) gemido

¹⁶ ἀλάλητος, ον (adj) inexpresable

¹⁷ ἐραυνᾶω (pres, act, part, nom, m, s) examinar, investigar

¹⁸ φρόνημα, ατος (n) mentalidad

¹⁹ ἐντυγχάνω (pres, act, ind, 3s) pedir, orar

²⁰ συνεργέω (pres, act, ind, 3s) trabajar con

²¹ πρόθεσις, εως (f) propósito, plan

²² κλητός, ἢ, ὄν (adj) llamado

²³ προγινώσκω (aor, act, ind, 3s) conocer de antemano

²⁴ προορίζω (aor, act, ind, 3s) predeterminar, predestinar

²⁵ συμμόρφος, ον (adj) conformado

²⁶ εἰκών, ὄνος (f) semejanza

²⁷ πρωτότοκος, ον (adj) primogénito

²⁸ προορίζω (aor, act, ind, 3s) predeterminar, predestinar

²⁹ δικαίωσεν (aor, act, ind, 3s) justificar

³⁰ δικαίωσεν (aor, act, ind, 3s) justificar

³¹ λέγω (fut, act, ind, 1p) decir

³² γέ (partícula) ni

³³ φείδομαι (aor, med, ind, 3s) escatimar

³⁴ παραδίδωμι (aor, act, ind, 3s) entregar

²⁹ δικαίωσεν (aor, act, ind, 3s) justificar

³⁰ δικαίωσεν (aor, act, ind, 3s) justificar

³¹ λέγω (fut, act, ind, 1p) decir

³² γέ (partícula) ni

³³ φείδομαι (aor, med, ind, 3s) escatimar

³⁴ παραδίδωμι (aor, act, ind, 3s) entregar

³⁵ χαρίζομαι (fut, med, ind, 3s) regalar

³⁶ ἐγκαλέω (fut, act, ind, 3s) acusar

³⁷ ἐκλεκτός, ἢ, ὄν (adj) elegido

³⁸ δικαίωσεν (pres, act, part, nom, m, s) justificar

³⁹ κατακρίνω (pres, act, ind, nom, m, s) condenar

⁴⁰ ἀποθνήσκω (aor, act, part, nom, m, s) morir

⁴¹ ἐντυγχάνω (pres, act, ind, 3s) pedir, orar

⁴² χωρίζω (fut, act, ind, 3s) separar

⁴³ θλίψις, εως (f) tribulación

⁴⁴ στενοχωρία, ας (f) angustia

⁴⁵ διωγμός, οῦ (m) persecución

⁴⁶ λιμός, οῦ (m) hambruna

⁴⁷ γυμνότης, ητος (f) desnudez

⁴⁸ κίνδυνος, ου (m) peligro

⁴⁹ μάχαιρα, ας (f) espada

⁵⁰ ἔνεκεν (prep) por causa de

⁵¹ θανατόω (pres, pas, ind, 1p) matar

⁵² λογίζομαι (aor, pas, ind, 1p) considerar

⁵³ πρόβατον, ου (n) oveja

⁵⁴ σφαγή, ἥς (f) masacre

⁵⁵ ὑπερνικῶ (pres, act, ind, 1p) ser más que vencedor

⁵⁶ πείθω (perf, pas, ind, 1s) persuadir

⁵⁷ ἐνίστημι (perf, act, part, nom, n, p) estar presente

⁵⁸ ὕψωμα, ατος (n) altura

οὔτε βάθος¹ οὔτε τις κτίσις² ἑτέρα δυνήσεται ἡμᾶς χωρίσαι³ ἀπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ θεοῦ τῆς ἐν χριστῷ Ἰησοῦ τῷ κυρίῳ ἡμῶν.

Capítulo 9

Ἀλήθειαν λέγω ἐν χριστῷ, οὐ ψεύδομαι,⁴ συμμαρτυρούσης⁵ μοι τῆς συνειδήσεώς⁶ μου ἐν πνεύματι ἀγίῳ, **2** ὅτι λύπη⁷ μοι ἐστὶν μεγάλη, καὶ ἀδιάλειπτος⁸ ὁδύνη⁹ τῆ καρδιά μου. **3** Εὐχόμεν¹⁰ γὰρ αὐτὸς ἐγὼ ἀνάθεμα¹¹ εἶναι ἀπὸ τοῦ χριστοῦ ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν μου, τῶν συγγενῶν¹² μου κατὰ σάρκα· **4** οἵτινές εἰσιν Ἰσραηλίται, ὧν ἡ υἰοθεσία¹³ καὶ ἡ δόξα καὶ αἱ διαθήκαι¹⁴ καὶ ἡ νομοθεσία¹⁵ καὶ ἡ λατρεία¹⁶ καὶ αἱ ἐπαγγελίαι, **5** ὧν οἱ πατέρες, καὶ ἐξ ὧν ὁ χριστὸς τὸ κατὰ σάρκα, ὁ ὢν ἐπὶ πάντων, θεὸς εὐλογητὸς¹⁷ εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν. **6** Οὐχ οἶον¹⁸ δὲ ὅτι ἐκπέπτωκεν¹⁹ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ. Οὐ γὰρ πάντες οἱ ἐξ Ἰσραήλ, οὗτοι Ἰσραήλ· **7** οὐδ' ὅτι εἰσὶν σπέρμα²⁰ Ἀβραάμ, πάντες τέκνα· ἀλλ' Ἐν Ἰσαὰκ κληθήσεται²¹ σοι σπέρμα. ²² **8** Τοῦτ' ἔστιν, οὐ τὰ τέκνα τῆς σαρκός, ταῦτα τέκνα τοῦ θεοῦ· ἀλλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐπαγγελίας λογίζεται²³ εἰς σπέρμα.²⁴ **9** Ἐπαγγελίας γὰρ ὁ λόγος οὗτος, Κατὰ τὸν καιρὸν τοῦτον ἐλεύσομαι,²⁵ καὶ

ἔσται τῆ Σάρρα υἱός. **10** Οὐ μόνον δέ, ἀλλὰ καὶ Ῥεβέκκα ἐξ ἐνὸς κοίτην²⁶ ἔχουσα, Ἰσαὰκ τοῦ πατρὸς ἡμῶν - **11** μήπω²⁷ γὰρ γεννηθέντων, μηδὲ πραξάντων²⁸ τι ἀγαθὸν ἢ κακόν,²⁹ ἵνα ἢ κατ' ἐκλογὴν³⁰ πρόθεσις³¹ τοῦ θεοῦ μένη, οὐκ ἐξ ἔργων, ἀλλ' ἐκ τοῦ καλοῦντος, **12** ἐρρήθη³² αὐτῇ ὅτι Ὁ μείζων δουλεύσει³³ τῷ ἐλάσσονι.³⁴ **13** Καθὼς γέγραπται, Τὸν Ἰακώβ ἠγάπησα, τὸν δὲ Ἡσαὺ ἐμίσησα.³⁵

14 Τί οὖν ἐροῦμεν;³⁶ Μὴ ἀδικία³⁷ παρὰ τῷ θεῷ; Μὴ γένοιτο.³⁸ **15** Τῷ γὰρ Ἦ Μωϋσῆ Ἦ λέγει, Ἐλεήσω³⁹ ὃν ἂν ἐλεῶ,⁴⁰ καὶ οἰκτειρήσω⁴¹ ὃν ἂν οἰκτείρω.⁴² **16** Ἄρα⁴³ οὖν οὐ τοῦ θέλοντος, οὐδὲ τοῦ τρέχοντος,⁴⁴ ἀλλὰ τοῦ ἐλεοῦντος⁴⁵ θεοῦ. **17** Λέγει γὰρ ἡ γραφὴ τῷ Φαραὼ ὅτι Εἰς αὐτὸ τοῦτο ἐξήγειρά⁴⁶ σε, ὅπως ἐνδείξωμαι⁴⁷ ἐν σοὶ τὴν δύναμίν μου, καὶ ὅπως διαγγελῆ⁴⁸ τὸ ὄνομά μου ἐν πάσῃ τῇ γῆ. **18** Ἄρα⁴⁹ οὖν ὃν θέλει ἐλεεῖ⁵⁰ ὃν δὲ θέλει σκληρύνει.⁵¹

19 Ἐρεῖς⁵² οὖν μοι, Τί ἔτι μέμφεται;⁵³ Τῷ γὰρ βουλήματι¹ αὐτοῦ τίς ἀνθέστηκεν;² **20**

¹ βάθος, ους (n) profundidad

² κτίσις, εως (f) creación

³ χωρίζω (aor, act, inf) separar

⁴ ψεύδομαι (pres, med, ind, 1s) mentir

⁵ συμμαρτυρέω (pres, act, part, gen, f, s) testificar con

⁶ συνείδησις, εως (f) consciencia

⁷ λύπη, ης (f) dolor

⁸ ἀδιάλειπτος (adv) continuo

⁹ ὁδύνη, ης (f) aflicción

¹⁰ εὐχόμεναι (impf, med, ind, 1s) orar

¹¹ ἀνάθεμα, ατος (n) anatema

¹² συγγενίς, ιδος (f) pariente

¹³ υἰοθεσία, ας (f) adopción

¹⁴ διαθήκη, ης (f) pacto

¹⁵ υἰοθεσία, ας (f) adopción

¹⁶ λατρεία, ας (f) culto

¹⁷ εὐλογητός, ή, όν (adj) bendito

¹⁸ οὐχ οἶον ... ὅτι (pron) no es que

¹⁹ ἐκπίπτω (perf, act, ind, 3s) fallar

²⁰ σπέρμα, ατος (n) descendiente

²¹ καλέω (fut, pas, ind, 3s) llamar

²² σπέρμα, ατος (n) descendencia

²³ λογίζομαι (pres, pas, ind, 3s) considerar

²⁴ σπέρμα, ατος (n) descendiente

²⁵ ἔρχομαι (fut, med, ind, 1s) venir

²⁶ κοίτη, ης (f) concepción

²⁷ μήπω (adv) todavía no

²⁸ πράσσω (aor, act, part, gen, m, p) hacer

²⁹ φαῦλος, η, ον (adj) maldad

³⁰ ἐκλογή, ης (f) elección, selección

³¹ πρόθεσις, εως (f) plan, propósito

³² λέγω (aor, pas, ind, 3s) decir

³³ δουλεύω (fut, act, ind, 3s) servir

³⁴ ἐλάσσων, ἔλασσον (comparativo de μικρός) menor

³⁵ μισέω (aor, act, ind, 3s) odiar

³⁶ λέγω (fut, act, ind, 1p) decir

³⁷ ἀδικία, ας (f) injusticia

³⁸ μὴ γένοιτο (aor, med, opt, 3s de γίνομαι) de ninguna manera

³⁹ ἐλεέω (fut, act, ind, 1s) tener misericordia

⁴⁰ ἐλεέω (pres, act, sub, 1s) tener misericordia

⁴¹ οἰκτίρω (fut, act, ind, 1s) tener compasión

⁴² οἰκτίρω (aor, act, sub, 1s) tener compasión

⁴³ ἄρα (partícula) entonces

⁴⁴ τρέχω (pres, act, part, gen, m, s) correr

⁴⁵ ἐλεέω (pres, act, part, gen, m, s) tener misericordia

⁴⁶ ἐξεγείρω (aor, act, ind, 1s) levantar

⁴⁷ ἐνδείκνυμι (aor, med, sub, 1s) demostrar

⁴⁸ διαγγέλλω (aor, pas, sub, 3s) proclamar

⁴⁹ ἄρα (partícula) entonces

⁵⁰ ἐλεέω (pres, act, ind, 3s) tener misericordia

⁵¹ σκληρύνω (pres, act, ind, 3s) endurecer

⁵² λέγω (fut, act, ind, 2s) decir

⁵³ μέμφομαι (pres, med, ind, 3s) culpar

Μενοῦνγε,³ ὃ ἄνθρωπε, σὺ τίς εἶ ὁ ἀνταποκρινόμενος⁴ τῷ θεῷ; Μὴ ἐρεῖ⁵ τὸ πλάσμα⁶ τῷ πλάσαντι,⁷ Τί με ἐποίησας οὕτως; **21** Ἡ οὐκ ἔχει ἐξουσίαν ὁ κεραμεύς⁸ τοῦ πηλοῦ,⁹ ἐκ τοῦ αὐτοῦ φυράματος¹⁰ ποιῆσαι ὁ μὲν εἰς τιμὴν¹¹ σκευῶς,¹² ὁ δὲ εἰς ἀτιμίαν;¹³ **22** Εἰ δὲ θέλων ὁ θεὸς ἐνδείξασθαι¹⁴ τὴν ὀργήν,¹⁵ καὶ γνωρίσαι¹⁶ τὸ δυνατόν¹⁷ αὐτοῦ, ἤνεγκεν¹⁸ ἐν πολλῇ μακροθυμίᾳ¹⁹ σκευὴ²⁰ ὀργῆς²¹ κατηρτισμένα²² εἰς ἀπώλειαν.²³ **23** καὶ ἵνα γνωρίσῃ²⁴ τὸν πλοῦτον²⁵ τῆς δόξης αὐτοῦ ἐπὶ σκευῇ²⁶ ἐλέους,²⁷ ἃ προητοίμασεν²⁸ εἰς δόξαν, **24** οὐς καὶ ἐκάλεσεν ἡμᾶς οὐ μόνον ἐξ Ἰουδαίων, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἐθνῶν; **25** Ὡς καὶ ἐν τῷ Ὡσηὲ λέγει, Καλέσω τὸν οὐ λαόν μου λαόν μου· καὶ τὴν οὐκ ἠγαπημένην ἠγαπημένην. **26** Καὶ ἔσται, ἐν τῷ τόπῳ οὗ²⁹ ἐρρήθη³⁰ αὐτοῖς, Οὐ λαός μου ὑμεῖς, ἐκεῖ κληθήσονται³¹ υἱοὶ θεοῦ ζῶντος. **27** Ἡσαΐας δὲ κράζει ὑπὲρ τοῦ Ἰσραὴλ, Ἐὰν ἦ ὁ

ἀριθμὸς³² τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ ὡς ἡ ἄμμος³³ τῆς θαλάσσης, τὸ κατάλειμμα³⁴ σωθήσεται. **28** λόγον γὰρ συντελῶν³⁵ καὶ συντέμνων³⁶ ἐν δικαιοσύνῃ· ὅτι λόγον συντετημημένον³⁷ ποιήσει κύριος ἐπὶ τῆς γῆς. **29** Καὶ καθὼς προεῖρηκεν³⁸ Ἡσαΐας, Εἰ μὴ κύριος Σαβαώθ ἐγκατέλιπεν³⁹ ἡμῶν σπέρμα,⁴⁰ ὡς Σόδομα ἂν ἐγενήθημεν,⁴¹ καὶ ὡς Γόμορρα ἂν ὁμοιωθῆμεν.⁴²

30 Τί οὖν ἐροῦμεν;⁴³ Ὅτι ἔθνη τὰ μὴ διώκοντα⁴⁴ δικαιοσύνην, κατέλαβεν⁴⁵ δικαιοσύνην, δικαιοσύνην δὲ τὴν ἐκ πίστεως· **31** Ἰσραὴλ δέ, διώκων⁴⁶ νόμον δικαιοσύνης, εἰς νόμον δικαιοσύνης οὐκ ἔφθασεν.⁴⁷ **32** Διὰ τί; Ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως, ἀλλ' ὡς ἐξ ἔργων νόμου· προσέκοψαν⁴⁸ γὰρ τῷ λίθῳ τοῦ προσκόμματος,⁴⁹ **33** καθὼς γέγραπται, Ἴδου τίθημι ἐν Σιών λίθον προσκόμματος⁵⁰ καὶ πέτραν⁵¹ σκανδάλου.⁵² καὶ πᾶς ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ καταισχυθήσεται.⁵³

Capítulo 10

Ἀδελφοί, ἡ μὲν εὐδοκία⁵⁴ τῆς ἐμῆς καρδίας καὶ ἡ δέησις⁵⁵ ἡ πρὸς τὸν θεὸν ὑπὲρ τοῦ

¹ βούλημα, ατος (n) voluntad

² ἀντίστημι (perf, act, ind, 3s) resistir

³ μενοῦνγε (particula) al contrario

⁴ ἀνταποκρίνομαι (pres, med, part, nom, m, s) responder

⁵ λέγω (fut, act, ind, 3s) decir

⁶ πλάσμα, ατος (n) la figura moldeada

⁷ πλάσσω (aor, act, part, dat, m, s) moldear

⁸ κεραμεύς, ἑως (m) alfarero

⁹ πηλός, οὔ (m) barro

¹⁰ φύραμα, ατος (n) masa

¹¹ τιμή, ἥς (f) honor

¹² σκεῦος, ους (n) vaso, vasija

¹³ ἀτιμία, ας (f) deshonor

¹⁴ ἐνδείκνυμι (aor, med, inf) mostrar

¹⁵ ὀργή, ἥς (f) ira, enojo

¹⁶ γνωρίζω (aor, act, inf) dar a conocer

¹⁷ δυνατός, ἢ, ὄν (adj) como sust poder

¹⁸ φέρω (aor, act, ind, 3s) soportar

¹⁹ μακροθυμία, ας (f) paciencia

²⁰ σκεῦος, ους (n) vaso, vasija

²¹ ὀργή, ἥς (f) ira, enojo

²² καταρτίζω (perf, pas, part, acu, n, p) preparar

²³ ἀπώλεια, ας (f) destrucción

²⁴ γνωρίζω (aor, act, sub, 3s) dar a conocer

²⁵ πλοῦτος, ου (m) riqueza

²⁶ σκεῦος, ους (n) vaso, vasija

²⁷ ἔλεος, ους (n) misericordia

²⁸ προετοιμάζω (aor, act, ind, 3s) preparar antes

²⁹ οὗ (adv) donde

³⁰ λέγω (aor, pas, ind, 3s) decir

³¹ καλέω (fut, pas, ind, 3p) llamar

³² ἀριθμός, οὔ (m) número

³³ ἄμμος, ου (m) arena

³⁴ κατάλειμμα, ατος (n) remanente

³⁵ συντελέω (pres, act, part, nom, m, s) cumplir, llevar a cabo

³⁶ συντέμνω (pres, act, part, nom, m, s) acortar

³⁷ συντέμνω (perf, pas, part, acu, m, s) acortar

³⁸ προλέγω (perf, act, ind, 3s) decir antes

³⁹ ἐγκαταλείπω (aor, act, ind, 3s) dejar

⁴⁰ σπέρμα, ατος (n) descendiente, descendencia

⁴¹ γίνομαι (aor, pas, ind, 1p) ser, estar, llegar a ser

⁴² ὁμοιῶ (aor, pas, ind, 1p) ser como, parecer

⁴³ λέγω (fut, act, ind, 1p) decir

⁴⁴ διώκω (pres, act, part, acu, n, p) perseguir

⁴⁵ καταλαμβάνω (aor, act, ind, 3s) obtener, alcanzar

⁴⁶ διώκω (pres, act, part, nom, m, s) perseguir

⁴⁷ φθάνω (aor, act, ind, 3s) alcanzar

⁴⁸ προσκόπτω (aor, act, ind, 3p) tropezar, escandalizarse

⁴⁹ πρόσκομμα, ατος (n) tropiezo, ofensa

⁵⁰ πρόσκομμα, ατος (n) tropiezo, ofensa

⁵¹ πέτρα, ας (f) roca

⁵² σκάνδαλον, ου (n) escandalo, ofensa

⁵³ καταισχύνω (fut, pas, ind, 3s) avergonzar, decepcionar

⁵⁴ εὐδοκία, ας (f) anhelo, deseo

⁵⁵ δέησις, εως (f) petición

Ἰσραήλ ἐστὶν εἰς σωτηρίαν.¹ **2** Μαρτυρῶ γὰρ αὐτοῖς ὅτι ζῆλον² θεοῦ ἔχουσιν, ἀλλ' οὐ κατ' ἐπίγνωσιν.³ **3** Ἀγνοοῦντες⁴ γὰρ τὴν τοῦ θεοῦ δικαιοσύνην, καὶ τὴν ἰδίαν δικαιοσύνην ζητοῦντες στῆσαι,⁵ τῇ δικαιοσύνῃ τοῦ θεοῦ οὐχ ὑπετάγησαν.⁶ **4** Τέλος⁷ γὰρ νόμου χριστὸς εἰς δικαιοσύνην παντὶ τῷ πιστεύοντι. **5** Μωϋσῆς γὰρ γράφει τὴν δικαιοσύνην τὴν ἐκ τοῦ νόμου, ὅτι ὁ ποιήσας αὐτὰ ἄνθρωπος ζήσεται ἐν αὐτοῖς. **6** Ἡ δὲ ἐκ πίστεως δικαιοσύνη οὕτως λέγει, Μὴ εἴπη⁸ ἐν τῇ καρδίᾳ σου, Τίς ἀναβήσεται⁹ εἰς τὸν οὐρανόν; - τοῦτ' ἐστὶν χριστὸν καταγαγεῖν¹⁰ - **7** ἦ, Τίς καταβήσεται¹¹ εἰς τὴν ἄβυσσον;¹² - τοῦτ' ἐστὶν χριστὸν ἐκ νεκρῶν ἀναγαγεῖν.¹³ **8** Ἀλλὰ τί λέγει; Ἐγγύς¹⁴ σου τὸ ῥῆμά ἐστίν, ἐν τῷ στόματί σου καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ σου· τοῦτ' ἐστὶν τὸ ῥῆμα τῆς πίστεως ὃ κηρύσσομεν· **9** ὅτι ἐὰν ὁμολογήσῃς¹⁵ ἐν τῷ στόματί σου κύριον Ἰησοῦν, καὶ πιστεύσῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου ὅτι ὁ θεὸς αὐτὸν ἤγειρεν ἐκ νεκρῶν, σωθήσῃ· **10** καρδίᾳ γὰρ πιστεύεται εἰς δικαιοσύνην, στόματι δὲ ὁμολογεῖται¹⁶ εἰς σωτηρίαν.¹⁷ **11** Λέγει γὰρ ἡ γραφή, Πᾶς ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ κατασχυνθήσεται.¹⁸ **12** Οὐ γάρ ἐστὶν διαστολή¹⁹ Ἰουδαίου τε καὶ Ἑλλήνος·²⁰ ὁ γὰρ αὐτὸς κύριος πάντων, πλουτῶν²¹ εἰς πάντα

τοὺς ἐπικαλουμένους²² αὐτόν. **13** Πᾶς γὰρ ὃς ἂν ἐπικαλέσῃται²³ τὸ ὄνομα κυρίου σωθήσεται. **14** Πῶς οὖν ἐπικαλέσονται²⁴ εἰς ὃν οὐκ ἐπίστευσαν; Πῶς δὲ πιστεύουσιν οὐ οὐκ ἤκουσαν; Πῶς δὲ ἀκούσουσιν χωρὶς κηρύσσοντος; **15** Πῶς δὲ κηρύξουσιν ἐὰν μὴ ἀποσταλῶσιν;²⁵ Καθὼς γέγραπται, Ὡς ὠραῖοι²⁶ οἱ πόδες τῶν εὐαγγελιζομένων εἰρήνην, τῶν εὐαγγελιζομένων τὰ ἀγαθά.

16 Ἀλλ' οὐ πάντες ὑπήκουσαν²⁷ τῷ εὐαγγελίῳ. Ἡσαΐας γὰρ λέγει, Κύριε, τίς ἐπίστευσεν τῇ ἀκοῇ²⁸ ἡμῶν; **17** Ἄρα²⁹ ἢ πίστις ἐξ ἀκοῆς,³⁰ ἢ δὲ ἀκοῇ³¹ διὰ ῥήματος θεοῦ. **18** Ἀλλὰ λέγω, μὴ οὐκ ἤκουσαν; Μενοῦνγε.³² Εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν³³ ὁ φθόγγος³⁴ αὐτῶν, καὶ εἰς τὰ πέρατα³⁵ τῆς οἰκουμένης³⁶ τὰ ῥήματα αὐτῶν. **19** Ἀλλὰ λέγω, μὴ οὐκ ἔγνω³⁷ Ἰσραήλ; Πρῶτος Μωϋσῆς λέγει, Ἐγὼ παραζηλώσω³⁸ ὑμᾶς ἐπ' οὐκ ἔθνη, ἐπὶ ἔθνη ἀσυνέτω³⁹ παροργιῶ⁴⁰ ὑμᾶς. **20** Ἡσαΐας δὲ ἀποτολμᾷ⁴¹ καὶ λέγει, Εὐρέθην⁴² τοῖς ἐμὲ μὴ ζητοῦσιν, ἐμφανῆς⁴³ ἐγενόμην⁴⁴ τοῖς ἐμὲ μὴ ἐπερωτῶσιν.⁴⁵ **21** Πρὸς δὲ τὸν Ἰσραήλ λέγει, Ὅλην τὴν ἡμέραν

¹ σωτηρία, ας (f) salvación, rescate, liberación

² ζῆλος, ου (m) celo

³ ἐπίγνωσις, εως (f) conocimiento

⁴ ἀγνοέω (pres, act, part, nom, m, p) no saber

⁵ ἵστημι (aor, act, inf) establecer

⁶ ὑποτάσσω (aor, act, ind, 3p) someterse

⁷ τέλος, ους (n) fin, meta

⁸ λέγω (aor, act, sub, 2s) decir

⁹ ἀναβαίνω (fut, med, ind, 3s) ascender

¹⁰ κατάγω (aor, act, inf) hacer bajar

¹¹ καταβαίνω (fut, med, ind, 3s) descender

¹² ἄβυσσος, ου (f) abismo

¹³ ἀνάγω (aor, act, inf) hacer subir

¹⁴ ἐγγυς (adv) cerca

¹⁵ ὁμολογέω (aor, act, sub, 2s) confesar

¹⁶ ὁμολογέω (pres, pas, ind, 3s) confesar

¹⁷ σωτηρία, ας (f) salvación, rescate, liberación

¹⁸ κατασχύνω (fut, pas, ind, 3s) avergonzar, decepcionar

¹⁹ διαστολή, ἡς (f) diferencia

²⁰ Ἕλληνας, ηνος (m) griego, no judío

²¹ πλουτέω (pres, act, part, nom, m, s) abundar en riquezas

²² ἐπικαλέω (pres, med, part, acu, m, p) invocar

²³ ἐπικαλέω (aor, med, sub, acu, m, p) invocar

²⁴ ἐπικαλέω (fut, med, ind, 3p) invocar

²⁵ ἀποστέλλω (aor, act, sub, 3p) enviar

²⁶ ὠραῖος, α, ον (adj) oportuno, hermoso

²⁷ ὑπακούω (aor, act, ind, 3p) obedecer

²⁸ ἀκοῆ, ἡς (f) mensaje, anuncio

²⁹ ἄρα (partícula) así que

³⁰ ἀκοῆ, ἡς (f) el acto de oír

³¹ ἀκοῆ, ἡς (f) el acto de oír

³² μενοῦνγε (partícula) al contrario

³³ ἐξέρχομαι (aor, act, ind, 3s) salir

³⁴ φθόγγος, ου (m) voz

³⁵ πέρας, ατος (n) fin

³⁶ οἰκουμένη, ἡς (f) la tierra habitada, mundo

³⁷ γινώσκω (aor, act, ind, 3s) saber, darse cuenta

³⁸ παραζηλώω (fut, act, ind, 1s) hacer celoso

³⁹ ἀσυνέτος, ον (adj) insensato, necio

⁴⁰ παροργίζω (fut, act, ind, 1s) irritar

⁴¹ ἀποτολμᾷω (pres, act, ind, 3s) ser audaz

⁴² εὐρίσκω (aor, pas, ind, 1s) encontrar

⁴³ ἐμφανῆς, ἐς (adj) visible

⁴⁴ γίνομαι (aor, med, ind, 1s) hacerse

⁴⁵ ἐπερωτῶω (pres, act, part, dat, m, p) preguntar

ἐξεπέτασα¹ τὰς χειρὰς μου πρὸς λαὸν ἀπειθοῦντα² καὶ ἀντιλέγοντα.³

Capítulo 11

Λέγω οὖν, μὴ ἀπόσωτο⁴ ὁ θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ; Μὴ γένοιτο.⁵ Καὶ γὰρ ἐγὼ Ἰσραηλίτης εἰμί, ἐκ σπέρματος⁶ Ἀβραάμ, φυλῆς⁷ Βενιαμίν. **2** Οὐκ ἀπόσωτο⁸ ὁ θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ ὃν προέγνω.⁹ Ἡ οὐκ οἶδατε ἐν Ἡλίας τί λέγει ἡ γραφή; Ὡς ἐντυγχάνει¹⁰ τῷ θεῷ κατὰ τοῦ Ἰσραήλ, λέγων, **3** Κύριε, τοὺς προφήτας σου ἀπέκτειναν, καὶ τὰ θυσιαστήριά¹¹ σου κατέσκαψαν.¹² καὶ γὰρ ὑπελείφθην¹³ μόνος, καὶ ζητοῦσιν τὴν ψυχὴν μου. **4** Ἀλλὰ τί λέγει αὐτῷ ὁ χρηματισμός;¹⁴ Κατέλιπον¹⁵ ἐμαυτῷ ἑπτακισχιλίους¹⁶ ἄνδρας, οἵτινες οὐκ ἔκαμψαν¹⁷ γόνυ¹⁸ τῇ Βάαλ. **5** Οὕτως οὖν καὶ ἐν τῷ νῦν καιρῷ λεῖμμα¹⁹ κατ' ἐκλογὴν²⁰ χάριτος γέγονεν.²¹ **6** Εἰ δὲ χάριτι, οὐκέτι²² ἐξ ἔργων· ἐπεὶ²³ ἡ χάρις οὐκέτι²⁴ γίνεται χάρις. Εἰ δὲ ἐξ ἔργων, οὐκέτι²⁵ ἐστὶν χάρις· ἐπεὶ²⁶ τὸ ἔργον οὐκέτι²⁷ ἐστὶν ἔργον. **7** Τί οὖν; Ὁ ἐπιζητεῖ²⁸ Ἰσραήλ, τοῦτο οὐκ ἐπέτυχεν,²⁹ ἡ δὲ

ἐκλογὴ³⁰ ἐπέτυχεν,³¹ οἱ δὲ λοιποὶ ἐπωρώθησαν.³² **8** καθὼς γέγραπται, Ἔδωκεν³³ αὐτοῖς ὁ θεὸς πνεῦμα κατανύξεως,³⁴ ὀφθαλμοὺς τοῦ μὴ βλέπειν, καὶ ὄτα τοῦ μὴ ἀκούειν, ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. **9** Καὶ Δαυὶδ λέγει, Γενηθήτω³⁵ ἡ τράπεζα³⁶ αὐτῶν εἰς παγίδα³⁷ καὶ εἰς θήραν,³⁸ καὶ εἰς σκάνδαλον,³⁹ καὶ εἰς ἀνταπόδομα⁴⁰ αὐτοῖς· **10** σκοτισθήτωσαν⁴¹ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν τοῦ μὴ βλέπειν, καὶ τὸν νῶτον⁴² αὐτῶν διὰ παντὸς σύγκαμψον.⁴³ **11** Λέγω οὖν, μὴ ἔπταισαν⁴⁴ ἵνα πέσωσιν;⁴⁵ Μὴ γένοιτο.⁴⁶ ἀλλὰ τῷ αὐτῶν παραπτώματι⁴⁷ ἡ σωτηρία⁴⁸ τοῖς ἔθνεσιν, εἰς τὸ παραζηλώσαι⁴⁹ αὐτούς. **12** Εἰ δὲ τὸ παράπτωμα⁵⁰ αὐτῶν πλοῦτος⁵¹ κόσμος, καὶ τὸ ἥττημα⁵² αὐτῶν πλοῦτος⁵³ ἔθνων, πόσῳ⁵⁴ μᾶλλον τὸ πλήρωμα⁵⁵ αὐτῶν;

13 Ὑμῖν γὰρ λέγω τοῖς ἔθνεσιν. Ἐφ' ὅσον μὲν εἰμι ἐγὼ ἔθνων ἀπόστολος, τὴν διακονίαν⁵⁶ μου δοξάζω· **14** εἴ πως παραζηλώσω⁵⁷ μου τὴν σάρκα, καὶ σώσω τινὰς ἐξ αὐτῶν. **15** Εἰ γὰρ ἡ ἀποβολὴ⁵⁸ αὐτῶν

¹ ἐκπετάσσω (aor, act, ind, 1s) extender

² ἀπειθέω (pres, act, part, acu, m, s) desobedecer

³ ἀντιλέγω (pres, act, part, nom, m, s) hablar en contra

⁴ ἀποθέω (aor, med, ind, 3s) rechazar

⁵ μὴ γένοιτο de γίνομαι (aor, med, opt, 3s) de ninguna manera

⁶ σπέρμα, ατος (n) descendencia

⁷ φυλῆ, ἥς (f) tribu

⁸ ἀποθέω (aor, med, ind, 3s) rechazar

⁹ προγίνωσκω (aor, act, ind, 3s) conocer antes

¹⁰ ἐντυγχάνω (pres, act, ind, 3s) apelar, orar

¹¹ θυσιαστήριον, ου (n) altar

¹² κατασκάπτω (aor, act, ind, 3p) derribar

¹³ ὑπολείπω (aor, pas, ind, 1s) quedar

¹⁴ χρηματισμός, οῦ (m) respuesta divina

¹⁵ καταλείπω (aor, act, ind, 1s) reservar

¹⁶ ἑπτακισχιλιοί, αι, α (adj) siete mil

¹⁷ κάμπτω (aor, act, ind, 1p) doblar

¹⁸ γόνυ, ατος (n) rodilla

¹⁹ λεῖμμα, ατος (n) remanente

²⁰ ἐκλογὴ, ἥς (f) elección, selección

²¹ γίνομαι (perf, act, ind, 3s) haber

²² οὐκέτι (adv) ya no

²³ ἐπεὶ (conj) pues de otro modo

²⁴ οὐκέτι (adv) ya no

²⁵ οὐκέτι (adv) ya no

²⁶ ἐπεὶ (conj) pues de otro modo

²⁷ οὐκέτι (adv) ya no

²⁸ ἐπιζητέω (pres, act, ind, 3s) buscar

²⁹ ἐπιτυγχάνω (aor, act, ind, 3s) lograr, alcanzar

³⁰ ἐκλογὴ, ἥς (f) elegido

³¹ ἐπιτυγχάνω (aor, act, ind, 3s) lograr, alcanzar

³² πωρόω (aor, pas, ind, 3p) endurecer

³³ δίδωμι (aor, act, ind, 3s) dar

³⁴ κατάνυξις, εως (f) estupor

³⁵ γίνομαι (aor, pas, impv, 3s) convertirse

³⁶ τράπεζα, ἥς (f) mesa

³⁷ παγίς, ἴδος (f) trampa

³⁸ θήρα, ας (f) red, trampa

³⁹ σκάνδαλον, ου (n) trampa, ofensa

⁴⁰ ἀνταπόδομα, ατος (n) recompensa

⁴¹ σκοτίζω (aor, pas, impv, 3p) oscurecer

⁴² νῶτος, ου (m) espalda

⁴³ συγκάμπτω (aor, act, impv, 2s) hacer doblar

⁴⁴ πταίω (aor, act, ind, 3p) tropezar

⁴⁵ πίπτω (aor, act, sub, 3p) caer

⁴⁶ μὴ γένοιτο de γίνομαι (aor, med, opt, 3s) de ninguna manera

⁴⁷ παράπτωμα, ατος (n) transgresión

⁴⁸ σωτηρία, ας (f) salvación, rescate, liberación

⁴⁹ παραζηλώω (aor, act, inf) provocar a celos

⁵⁰ παράπτωμα, ατος (n) transgresión

⁵¹ πλοῦτος, ου (m) riqueza

⁵² ἥττημα, ατος (n) pérdida

⁵³ πλοῦτος, ου (m) riqueza

⁵⁴ πόσος, η, ου (adj) cuánto

⁵⁵ πλήρωμα, ατος (n) cumplimiento

⁵⁶ διακονία, ας (f) ministerio, servicio

⁵⁷ παραζηλώω (fut, act, ind, 1s) provocar a celos

⁵⁸ ἀποβολή, ἥς (f) rechazo

καταλλαγή¹ κόσμου, τίς ἢ πρόσληψις,² εἰ μὴ ζωὴ ἐκ νεκρῶν; **16** Εἰ δὲ ἡ ἀπαρχή³ ἁγία, καὶ τὸ φύραμα⁴ καὶ εἰ ἡ ρίζα⁵ ἁγία, καὶ οἱ κλάδοι.⁶ **17** Εἰ δὲ τινες τῶν κλάδων⁷ ἐξεκλάσθησαν,⁸ σὺ δὲ ἀγριέλαιος⁹ ὢν ἐνεκεντρίσθης¹⁰ ἐν αὐτοῖς, καὶ συγκοινωνός¹¹ τῆς ρίζης¹² καὶ τῆς πύθης¹³ τῆς ἐλαίας¹⁴ ἐγένου,¹⁵ **18** μὴ κατακαυθῶ¹⁶ τῶν κλάδων.¹⁷ εἰ δὲ κατακαυθᾶσαι,¹⁸ οὐ σὺ τὴν ρίζαν¹⁹ βαστάξεις,²⁰ ἀλλ' ἡ ρίζα²¹ σέ. **19** Ἐρεῖς²² οὖν, Ἐξεκλάσθησαν²³ κλάδοι,²⁴ ἵνα ἐγὼ ἐγκεντρίσθῶ.²⁵ **20** Καλῶς²⁶ τῇ ἀπιστίᾳ²⁷ ἐξεκλάσθησαν,²⁸ σὺ δὲ τῇ πίστει ἔστηκας.²⁹ Μὴ ὑψηλοφρόνει,³⁰ ἀλλὰ φοβοῦ· **21** εἰ γὰρ ὁ θεὸς τῶν κατὰ φύσιν³¹ κλάδων³² οὐκ ἐφείσατο,³³ μήπως³⁴ οὐδέ σου φείσεται.³⁵ **22** Ἴδε³⁶ οὖν χρηστότητα³⁷ καὶ ἀποτομίαν³⁸

θεοῦ· ἐπὶ μὲν τοὺς πεσόντας,³⁹ ἀποτομίαν⁴⁰ ἐπὶ δὲ σε, χρηστότητα,⁴¹ ἐὰν ἐπιμείνης⁴² τῇ χρηστότητι.⁴³ ἐπεὶ⁴⁴ καὶ σὺ ἐκκοπήσῃ.⁴⁵ **23** Καὶ ἐκεῖνοι δέ, ἐὰν μὴ ἐπιμείνωσιν⁴⁶ τῇ ἀπιστίᾳ,⁴⁷ ἐγκεντρίσθῃσονται.⁴⁸ δυνατὸς⁴⁹ γὰρ ὁ θεὸς ἐστὶν πάλιν ἐγκεντρίσαι⁵⁰ αὐτούς. **24** Εἰ γὰρ σὺ ἐκ τῆς κατὰ φύσιν⁵¹ ἐξεκόπης⁵² ἀγριελαιίου,⁵³ καὶ παρὰ φύσιν⁵⁴ ἐνεκεντρίσθης⁵⁵ εἰς καλλιέλαιον,⁵⁶ πόσῳ⁵⁷ μᾶλλον οὗτοι, οἱ κατὰ φύσιν,⁵⁸ ἐγκεντρίσθῃσονται⁵⁹ τῇ ἰδίᾳ ἐλαίᾳ;⁶⁰

25 Οὐ γὰρ θέλω ὑμᾶς ἀγνοεῖν,⁶¹ ἀδελφοί, τὸ μυστήριον⁶² τοῦτο, ἵνα μὴ ἦτε παρ' ἐαυτοῖς φρόνιμοι,⁶³ ὅτι πώρωςις⁶⁴ ἀπὸ μέρους⁶⁵ τῶ Ἰσραὴλ γέγονεν,⁶⁶ ἄχρι οὗ τὸ πλήρωμα⁶⁷ τῶν ἐθνῶν εἰσέλθῃ.⁶⁸ **26** καὶ οὕτως πᾶς Ἰσραὴλ σωθήσεται· καθὼς γέγραπται, Ἦξει⁶⁹ ἐκ Σιῶν ὁ ῥυόμενος,⁷⁰ καὶ ἀποστρέψει⁷¹ ἀσεβείας⁷² ἀπὸ Ἰακώβ· **27** καὶ αὕτη αὐτοῖς ἢ παρ' ἐμοῦ

¹ καταλλαγή, ἡς (f) reconciliación

² πρόσληψις, εως (f) aceptación

³ ἀπαρχή, ἡς (f) primicias

⁴ φύραμα, ατος (n) masa

⁵ ρίζα, ἡς (f) raíz

⁶ κλάδος, ου (m) rama

⁷ κλάδος, ου (m) rama

⁸ ἐκκλάω (aor, pas, ind, 3p) desgajar

⁹ ἀγριέλαιος, ον (adj) de un olivo silvestre

¹⁰ ἐγκεντρίζω (aor, pas, ind, 2s) injertar

¹¹ συγκοινωνός, οῦ (m) participante

¹² ρίζα, ἡς (f) raíz

¹³ πύθης, τητος (f) rica savia

¹⁴ ἐλαία, ας (f) olivo

¹⁵ γίνομαι (aor, med, ind, 2s) ser hecho

¹⁶ κατακαυθᾶμαι (pres, act, impv, 2s) jactarse

¹⁷ κλάδος, ου (m) rama

¹⁸ κατακαυθᾶμαι (pres, med, ind, 2s) jactarse

¹⁹ ρίζα, ἡς (f) raíz

²⁰ βαστάζω (pres, act, ind, 2s) soportar

²¹ ρίζα, ἡς (f) raíz

²² λέγω (fut, act, ind, 2s) decir

²³ ἐκκλάω (aor, pas, ind, 3p) desgajar

²⁴ κλάδος, ου (m) rama

²⁵ ἐγκεντρίζω (aor, pas, sub, 1s) injertar

²⁶ καλῶς (adv) bien

²⁷ ἀπιστία, ας (f) incredulidad, sin fe

²⁸ ἐκκλάω (aor, pas, ind, 3p) desgajar

²⁹ ἴστημι (perf, act, ind, 2s) estar en pie, quedarse firme

³⁰ ὑψηλοφρονέω (pres, act, impv, 2s) presumir

³¹ φύσις, εως (f) naturaleza

³² κλάδος, ου (m) rama

³³ φείδομαι (aor, med, ind, 3s) perdonar

³⁴ μήπως (conj) para que no, no sea que

³⁵ φείδομαι (fut, med, ind, 3s) perdonar

³⁶ ἴδε (partícula) mira

³⁷ χρηστότης, ατος (f) bondad

³⁸ ἀποτομία, ας (f) severidad

³⁹ πίπτω (aor, act, part, acu, m, p) caer

⁴⁰ ἀποτομία, ας (f) severidad

⁴¹ χρηστότης, ατος (f) bondad

⁴² ἐπιμένω (aor, act, sub, 2s) continuar

⁴³ χρηστότης, ατος (f) bondad

⁴⁴ ἐπεὶ (conj) porque

⁴⁵ ἐκκόπτω (fut, pas, ind, 2s) cortar

⁴⁶ ἐπιμένω (aor, act, sub, 3p) continuar

⁴⁷ ἀπιστία, ας (f) incredulidad, sin fe

⁴⁸ ἐγκεντρίζω (fut, pas, ind, 3p) injertar

⁴⁹ δυνατός, ἡ, ὄν (adj) capaz

⁵⁰ ἐγκεντρίζω (aor, act, inf) injertar

⁵¹ φύσις, εως (f) naturaleza

⁵² ἐκκόπτω (aor, pas, ind, 2s) cortar

⁵³ ἀγριέλαιος, ον (adj) de un olivo silvestre

⁵⁴ φύσις, εως (f) naturaleza

⁵⁵ ἐγκεντρίζω (aor, pas, ind, 2s) injertar

⁵⁶ καλλιέλαιος, ου (f) olivo cultivado

⁵⁷ πόσος, η, ον (adj) cuánto

⁵⁸ φύσις, εως (f) naturaleza

⁵⁹ ἐγκεντρίζω (fut, pas, ind, 3p) injertar

⁶⁰ ἐλαία, ας (f) olivo

⁶¹ ἀγνοέω (pres, act, inf) no darse cuenta, saber

⁶² μυστήριον, ου (n) misterio

⁶³ φρόνιμος, ον (adj) sabio

⁶⁴ πώρωςις, εως (f) obstinación

⁶⁵ ἀπὸ μέρους de μέρος, ους (n) en parte

⁶⁶ γίνομαι (perf, act, ind, 3s) suceder, afectar

⁶⁷ πλήρωμα, ατος (n) plenitud

⁶⁸ εἰσέρχομαι (aor, act, sub, 3s) llegar

⁶⁹ ἦκω (fut, act, ind, 3s) venir

⁷⁰ ῥύομαι (pres, med, part, nom, m, s) salvar, librar, rescatar

⁷¹ ἀποστρέφω (fut, act, ind, 3s) apartar

⁷² ἀσεβεία, ας (f) impiedad

διαθήκη,¹ ὅταν ἀφέλωμαι² τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν. **28** Κατὰ μὲν τὸ εὐαγγέλιον, ἐχθροὶ δι' ὑμᾶς· κατὰ δὲ τὴν ἐκλογὴν,³ ἀγαπητοὶ διὰ τοὺς πατέρας. **29** Ἀμεταμέλητα⁴ γὰρ τὰ χαρίσματα⁵ καὶ ἡ κλήσις⁶ τοῦ θεοῦ. **30** Ὡσπερ⁷ γὰρ καὶ ὑμεῖς ποτε⁸ ἠπειθήσατε⁹ τῷ θεῷ, νῦν δὲ ἠλεήθητε¹⁰ τῇ τούτων ἀπειθείᾳ.¹¹ **31** οὕτως καὶ οὗτοι νῦν ἠπειθήσαν,¹² τῷ ὑμετέρῳ¹³ ἐλέει¹⁴ ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐλεηθῶσιν.¹⁵ **32** συνέκλεισεν¹⁶ γὰρ ὁ θεὸς τοὺς πάντας εἰς ἀπειθειαν,¹⁷ ἵνα τοὺς πάντας ἐλεήσῃ.¹⁸

33 Ὡ βάθος¹⁹ πλοῦτου²⁰ καὶ σοφίας καὶ γνώσεως²¹ θεοῦ. Ὡς ἀνεξερεύνητα²² τὰ κρίματα²³ αὐτοῦ, καὶ ἀνεξιχνίαστοι²⁴ αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ. **34** Τίς γὰρ ἔγνω²⁵ νοῦν²⁶ κυρίου; Ἡ τίς σύμβουλος²⁷ αὐτοῦ ἐγένετο;²⁸ **35** Ἡ τίς προέδωκεν²⁹ αὐτῷ, καὶ ἀνταποδοθήσεται³⁰ αὐτῷ; **36** Ὅτι ἐξ αὐτοῦ καὶ δι' αὐτοῦ καὶ εἰς αὐτὸν τὰ πάντα· αὐτῷ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

¹ διαθήκη, ης (f) pacto

² ἀφαιρέω (aor, med, sub, 1s) quitar

³ ἐκλογή, ης (f) elección, selección

⁴ ἀμεταμέλητος, ον (adj) sin arrepentimiento

⁵ χάρισμα, ατος (n) don

⁶ κλήσις, εως (f) llamamiento

⁷ ὥσπερ (partícula) así como

⁸ ποτέ (partícula) una vez, en algún momento

⁹ ἀπειθέω (aor, act, ind, 2p) desobedecer

¹⁰ ἐλεέω (aor, pas, ind, 2p) mostrar misericordia

¹¹ ἀπειθεία, ας (f) desobediencia

¹² ἀπειθέω (aor, act, ind, 3p) desobedecer

¹³ ὑμέτερος, α, ον (adj) tí, Uds.

¹⁴ ἐλεέω (pres, act, ind, 3s) mostrar misericordia

¹⁵ ἐλεέω (aor, pas, sub, 3p) mostrar misericordia

¹⁶ συγκλείω (aor, act, ind, 3s) encerrar

¹⁷ ἀπειθεία, ας (f) desobediencia

¹⁸ ἐλεέω (aor, act, sub, 3s) mostrar misericordia

¹⁹ βάθος, ους (n) profundidad

²⁰ πλοῦτος, ον (n) riqueza

²¹ γνώσις, εως (f) conocimiento

²² ἀνεξεραύνητος, ον (adj) insondable

²³ κρίμα, ατος (n) juicio

²⁴ ἀνεξιχνίαστος, ον (adj) inescrutable

²⁵ γινώσκω (aor, act, ind, 3s) conocer

²⁶ νοῦς, νοός (m) mente

²⁷ σύμβουλος, ου (m) consejero

²⁸ γίνομαι (aor, med, ind, 3s) ser, llegar a ser

²⁹ προδίδωμι (aor, act, ind, 3s) dar primero

³⁰ ἀνταποδίδωμι (aor, pas, ind, 3s) pagar

Capítulo 12

Παρακαλῶ οὖν ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τῶν οἰκτιρμῶν³¹ τοῦ θεοῦ, παραστῆσαι³² τὰ σώματα ὑμῶν θυσίαν³³ ζῶσαν, ἀγίαν, εὐάρεστον³⁴ τῷ θεῷ, τὴν λογικὴν³⁵ λατρείαν³⁶ ὑμῶν. **2** Καὶ μὴ Ἦ συσχηματίζεσθαι³⁷ Ἦ τῷ αἰῶνι τούτῳ, ἀλλὰ Ἦ μεταμορφοῦσθαι³⁸ Ἦ τῇ ἀνακαινώσει³⁹ τοῦ νοῦς⁴⁰ ὑμῶν, εἰς τὸ δοκιμάζειν⁴¹ ὑμᾶς τί τὸ θέλημα τοῦ θεοῦ τὸ ἀγαθὸν καὶ εὐάρεστον⁴² καὶ τέλειον.⁴³

3 Λέγω γάρ, διὰ τῆς χάριτος τῆς δοθείσης⁴⁴ μοι, παντὶ τῷ ὄντι ἐν ὑμῖν, μὴ ὑπερφρονεῖν⁴⁵ παρ' ὃ δεῖ φρονεῖν,⁴⁶ ἀλλὰ φρονεῖν⁴⁷ εἰς τὸ σωφρονεῖν,⁴⁸ ἐκάστῳ ὡς ὁ θεὸς ἐμέρισεν⁴⁹ μέτρον⁵⁰ πίστεως. **4** Καθάπερ⁵¹ γὰρ ἐν ἐνὶ σώματι μέλη⁵² πολλὰ ἔχομεν, τὰ δὲ μέλη⁵³ πάντα οὐ τὴν αὐτὴν ἔχει πρᾶξιν.⁵⁴ **5** οὕτως οἱ πολλοὶ ἐν σῶμά ἐσμεν ἐν χριστῷ, ὁ δὲ καθ' εἷς ἀλλήλων μέλη.⁵⁵ **6** Ἔχοντες δὲ χαρίσματα⁵⁶ κατὰ τὴν χάριν τὴν δοθεῖσαν⁵⁷ ἡμῖν διάφορα,⁵⁸ εἴτε⁵⁹ προφητείαν,⁶⁰ κατὰ τὴν ἀναλογίαν⁶¹ τῆς

³¹ οἰκτιρμός, οῦ (m) misericordia

³² παρίστημι (aor, act, inf) presentar

³³ θυσία, ας (f) sacrificio, ofrenda

³⁴ εὐάρεστος, ον (adj) agradable, aceptable

³⁵ λογικός, ή, όν (adj) racional

³⁶ λατρεία, ας (f) servicio, alabanza

³⁷ συσχηματίζω (pres, pas, inf) formar, moldear

³⁸ μεταμορφόω (pres, pas, inf) transformar

³⁹ ἀνακαινώσις, εως (f) renovación

⁴⁰ νοῦς, νοός (m) mente

⁴¹ δοκιμάζω (pres, act, inf) aprobar

⁴² εὐάρεστος, ον (adj) agradable, aceptable

⁴³ τέλειος, α, ον (adj) perfecto

⁴⁴ δίδωμι (aor, pas, part, gen, f, s) dar

⁴⁵ ὑπερφρονέω (pres, act, inf) sobreestimar

⁴⁶ φρονέω (pres, act, inf) pensar

⁴⁷ φρονέω (pres, act, inf) pensar

⁴⁸ σωφρονέω (pres, act, inf) tener una mente sana

⁴⁹ μερίζω (aor, act, ind, 3s) repartir

⁵⁰ μέτρον, ον (n) medida

⁵¹ καθάπερ (adv) así como

⁵² μέλος, ους (n) miembro

⁵³ μέλος, ους (n) miembro

⁵⁴ πρᾶξις, εως (f) función, uso

⁵⁵ μέλος, ους (n) miembro

⁵⁶ χάρισμα, ατος (n) don

⁵⁷ δίδωμι (aor, pas, part, acu, f, s) dar

⁵⁸ διάφορος, ον (adj) distinto

⁵⁹ εἴτε (conj) ya sea, si

⁶⁰ προφητεία, ας (f) profecía

⁶¹ ἀναλογία, ας (f) proporción

πίστεως· **7** εἴτε¹ διακονίαν,² ἐν τῇ διακονίᾳ·³ εἴτε⁴ ὁ διδάσκων, ἐν τῇ διδασκαλίᾳ·⁵ **8** εἴτε⁶ ὁ παρακαλῶν, ἐν τῇ παρακλήσει·⁷ ὁ μεταδιδούς,⁸ ἐν ἀπλότητι·⁹ ὁ προϊστάμενος,¹⁰ ἐν σπουδῇ·¹¹ ὁ ἐλεῶν,¹² ἐν ἰλαρότητι.¹³ **9** Ἡ ἀγάπη ἀνυπόκριτος,¹⁴ Ἀποστυγοῦντες¹⁵ τὸ πονηρόν, κολλώμενοι¹⁶ τῷ ἀγαθῷ. **10** Τῇ φιλαδελφίᾳ¹⁷ εἰς ἀλλήλους φιλόστοργοι·¹⁸ τῇ τιμῇ ἀλλήλους προηγούμενοι·¹⁹ **11** τῇ σπουδῇ²⁰ μὴ ὀκνηροί·²¹ τῷ πνεύματι ζέοντες·²² τῷ κυρίῳ δουλεύοντες·²³ **12** τῇ ἐλπίδι χαίροντες· τῇ θλίψει²⁴ ὑπομένοντες·²⁵ τῇ προσευχῇ²⁶ προσκαρτεροῦντες·²⁷ **13** ταῖς χρείαις²⁸ τῶν ἁγίων κοινωνοῦντες·²⁹ τὴν φιλοξενίαν³⁰ διώκοντες·³¹ **14** Εὐλογεῖτε³² τοὺς διώκοντας³³ ὑμᾶς· εὐλογεῖτε,³⁴ καὶ μὴ

καταρᾶσθε.³⁵ **15** Χαίρειν μετὰ χαιρόντων, καὶ κλαίειν³⁶ μετὰ κλαιόντων.³⁷ **16** Τὸ αὐτὸ εἰς ἀλλήλους φρονοῦντες.³⁸ Μὴ τὰ ὑψηλά·³⁹ φρονοῦντες,⁴⁰ ἀλλὰ τοῖς ταπεινοῖς⁴¹ συναπαγόμενοι.⁴² Μὴ γίνεσθε φρόνιμοι⁴³ παρ' ἑαυτοῖς. **17** Μηδενὶ κακὸν⁴⁴ ἀντὶ κακοῦ⁴⁵ ἀποδιδόντες.⁴⁶ Προνοοῦμενοι⁴⁷ καλὰ ἐνώπιον πάντων ἀνθρώπων. **18** Εἰ δυνατόν,⁴⁸ τὸ ἐξ ὑμῶν, μετὰ πάντων ἀνθρώπων εἰρηνεύοντες.⁴⁹ **19** Μὴ ἑαυτοὺς ἐκδικοῦντες,⁵⁰ ἀγαπητοί, ἀλλὰ δότε⁵¹ τόπον τῇ ὀργῇ·⁵² γέγραπται γάρ, Ἐμοὶ ἐκδίκησις,⁵³ ἐγὼ ἀνταποδώσω,⁵⁴ λέγει κύριος. **20** Ἐὰν οὖν πεινᾷ⁵⁵ ὁ ἐχθρός⁵⁶ σου, ψώμιζε⁵⁷ αὐτόν· ἐὰν διψᾷ,⁵⁸ πότιζε⁵⁹ αὐτόν· τοῦτο γὰρ ποιῶν, ἄνθρακας⁶⁰ πυρὸς σωρεύσεις⁶¹ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ. **21** Μὴ νικῶ⁶² ὑπὸ τοῦ κακοῦ,⁶³ ἀλλὰ νικά⁶⁴ ἐν τῷ ἀγαθῷ τὸ κακόν.⁶⁵

¹ εἴτε (conj) ya sea, si

² διακονία, ας (f) servicio

³ διακονία, ας (f) servicio

⁴ εἴτε (conj) ya sea, si

⁵ διδασκαλία, ας (f) enseñanza

⁶ εἴτε (conj) ya sea, si

⁷ παράκλησις, εως (f) exhortación

⁸ μεταδίδωμι (pres, act, part, nom, m, s) compartir

⁹ ἀπλότης, ητος (f) sinceridad

¹⁰ προϊστημι (pres, med, part, nom, m, s) gobernar, preocuparse por, ayudar

¹¹ σπουδή, ης (f) afán, diligencia

¹² ἐλεέω (pres, act, part, nom, m, s) mostrar misericordia

¹³ ἰλαρότης, ητος (f) alegría

¹⁴ ἀνυπόκριτος, ον (adj) genuino, sincero

¹⁵ ἀποστυγέω (pres, act, part, nom, m, p) aborrecer

¹⁶ κολλάω (pres, med, part, nom, m, p) aferrarse

¹⁷ φιλαδελφία, ας (f) amor fraternal

¹⁸ φιλόστοργος, ον (adj) amoroso

¹⁹ τιμῇ ... προηγούμενοι *de* προηγέομαι (pres, med, part, nom, m, p) honrar, estimar

²⁰ σπουδή, ης (f) afán, diligencia

²¹ ὀκνηρός, ἄ, ὄν (adj) perezoso

²² ζέω (pres, act, part, nom, m, p) ser entusiástico

²³ δουλεύω (pres, act, part, nom, m, p) servir

²⁴ θλίψις, εως (f) aflicción, tribulación

²⁵ ὑπομένω (pres, act, part, nom, m, p) soportar, aguantar

²⁶ προσευχή, ης (f) oración

²⁷ προσκαρτερέω (pres, act, part, nom, m, p) persistir

²⁸ χρεία, ας (f) necesidad

²⁹ κοινωνέω (pres, act, part, nom, m, p) compartir

³⁰ φιλοξενία, ας (f) hospitalidad

³¹ διώκω (pres, act, part, nom, m, p) perseguir

³² εὐλογέω (pres, act, impv, 2p) bendecir

³³ διώκω (pres, act, part, acu, m, p) perseguir

³⁴ εὐλογέω (pres, act, impv, 2p) bendecir

³⁵ καταράομαι (pres, med, impv, 2p) maldecir

³⁶ κλαίω (pres, act, inf) llorar

³⁷ κλαίω (pres, act, part, gen, m, p) llorar

³⁸ φρονέω (pres, act, part, nom, m, p) considerar

³⁹ ὑψηλός, ή, ὄν (adj) exaltado, orgulloso

⁴⁰ φρονέω (pres, act, part, nom, m, p) considerar

⁴¹ ταπεινός, ή, ὄν (adj) humilde

⁴² συναπάγω (pres, med, part, nom, m, p) asociar

⁴³ φρόνιμος, ον (adj) sabio

⁴⁴ κακός, ή, ὄν (adj) mal, malo

⁴⁵ κακός, ή, ὄν (adj) mal, malo

⁴⁶ ἀποδίδωμι (pres, act, part, nom, m, p) pagar

⁴⁷ προνοέω (pres, med, part, nom, m, p) tratar de hacer

⁴⁸ δυνατός, ή, ὄν (adj) posible

⁴⁹ εἰρηνεύω (pres, act, part, nom, m, p) vivir en paz

⁵⁰ ἐκδικέω (pres, act, part, nom, m, p) vengar

⁵¹ δίδωμι (aor, act, impv, 2p) dar

⁵² ὀργή, ης (f) ira, enojo

⁵³ ἐκδίκησις, εως (f) venganza, castigo

⁵⁴ ἀνταποδίδωμι (fut, act, ind, 1s) pagar

⁵⁵ πεινάω (pres, act, sub, 3s) tener hambre

⁵⁶ ἐχθρός, ἄ, ὄν (adj) *sust.* enemigo

⁵⁷ ψώμιζω (pres, act, impv, 2s) dar de comer

⁵⁸ διψάω (aor, act, sub, 3s) tener sed

⁵⁹ ποτίζω (pres, act, impv, 2s) dar de beber

⁶⁰ ἄνθραξ, ακος (m) carbón

⁶¹ σωρεύω (fut, act, ind, 2s) amontar

⁶² νικάω (pres, pas, impv, 2s) vencer, superar

⁶³ κακός, ή, ὄν (adj) mal, malo

⁶⁴ νικάω (pres, act, impv, 2s) vencer, superar

⁶⁵ κακός, ή, ὄν (adj) mal, malo

Capítulo 13

Πᾶσα ψυχὴ ἐξουσίαις ὑπερεχούσαις¹ ὑποτασσέσθω·² οὐ γάρ ἐστὶν ἐξουσία εἰ μὴ ὑπὸ θεοῦ, αἱ δὲ οὖσαι ἐξουσίαι ὑπὸ τοῦ θεοῦ τεταγμέναι³ εἰσὶν. **2** Ὡστε ὁ ἀντιτασσόμενος⁴ τῇ ἐξουσίᾳ, τῇ τοῦ θεοῦ διαταγῇ⁵ ἀνθέστηκεν·⁶ οἱ δὲ ἀνθεστηκότες⁷ ἑαυτοῖς κρίμα⁸ λήφονται.⁹ **3** Οἱ γὰρ ἄρχοντες¹⁰ οὐκ εἰσὶν φόβος τῶν ἀγαθῶν ἔργων, ἀλλὰ τῶν κακῶν.¹¹ Θέλεις δὲ μὴ φοβεῖσθαι¹² τὴν ἐξουσίαν; Τὸ ἀγαθὸν ποίει, καὶ ἕξεις ἔπαινον¹³ ἐξ αὐτῆς· **4** θεοῦ γὰρ διάκονός¹⁴ ἐστὶν σοι εἰς τὸ ἀγαθόν. Ἐὰν δὲ τὸ κακὸν¹⁵ ποιῆς, φοβοῦ·¹⁶ οὐ γὰρ εἰκῆ¹⁷ τὴν μάχαιραν¹⁸ φορεῖ·¹⁹ θεοῦ γὰρ διάκονός²⁰ ἐστὶν, ἔκδικος²¹ εἰς ὀργὴν²² τῷ τὸ κακὸν²³ πράσσοντι.²⁴ **5** Διὸ ἀνάγκη²⁵ ὑποτάσσεσθαι,²⁶ οὐ μόνον διὰ τὴν ὀργὴν,²⁷ ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν συνείδησιν.²⁸ **6** Διὰ τοῦτο γὰρ καὶ φόρους²⁹ τελεῖτε·³⁰ λειτουργοί³¹ γὰρ θεοῦ εἰσιν, εἰς αὐτὸ τοῦτο

προσκαρτεροῦντες.³² **7** Ἀπόδοτε³³ οὖν πᾶσιν τὰς ὀφειλάς·³⁴ τῷ τὸν φόρον³⁵ τὸν φόρον·³⁶ τῷ τὸ τέλος³⁷ τὸ τέλος·³⁸ τῷ τὸν φόβον τὸν φόβον· τῷ τὴν τιμὴν³⁹ τὴν τιμὴν.⁴⁰

8 Μηδενὶ μηδὲν ὀφείλετε,⁴¹ εἰ μὴ τὸ ἀγαπᾶν ἀλλήλους· ὁ γὰρ ἀγαπῶν τὸν ἕτερον, νόμον πεπλήρωκεν. **9** Τὸ γάρ, Οὐ μοιχεύσεις,⁴² οὐ φονεύσεις,⁴³ οὐ κλέψεις,⁴⁴ οὐκ ἐπιθυμήσεις,⁴⁵ καὶ εἴ τις ἕτερα ἐντολή, ἐν τούτῳ τῷ λόγῳ ἀνακεφαλαιοῦται,⁴⁶ ἐν τῷ, Ἀγαπήσεις τὸν πλησίον⁴⁷ σου ὡς σεαυτόν. **10** Ἡ ἀγάπη τῷ πλησίον⁴⁸ κακὸν⁴⁹ οὐκ ἐργάζεται·⁵⁰ πλήρωμα⁵¹ οὖν νόμου ἡ ἀγάπη.

11 Καὶ τοῦτο, εἰδότες⁵² τὸν καιρὸν, ὅτι ὥρα ἡμᾶς ἤδη ἐξ ὕπνου⁵³ ἐγερθῆναι· νῦν γὰρ ἐγγύτερον⁵⁴ ἡμῶν ἡ σωτηρία⁵⁵ ἢ ὅτε ἐπιστεύσαμεν. **12** Ἡ νύξ προέκοψεν,⁵⁶ ἡ δὲ ἡμέρα ἤγγικεν·⁵⁷ ἀποθώμεθα⁵⁸ οὖν τὰ ἔργα τοῦ σκότους,⁵⁹ καὶ ἐνδυσώμεθα⁶⁰ τὰ ὄπλα⁶¹ τοῦ φωτός. **13** Ὡς ἐν ἡμέρᾳ, εὐσχημόνως⁶²

¹ ὑπερέχω (pres, act, part, dat, f, p) tener autoridad sobre

² ὑποτάσσω (pres, pas, impv, 3s) sujetar

³ τάσσω (perf, pas, part, nom, f, p) establecer

⁴ ἀντιτάσσω (pres, med, part, nom, m, s) oponer, resistir

⁵ διαταγή, ἡς (f) decreto

⁶ ἀνθίστημι (perf, act, ind, 3s) oponer, resistir

⁷ ἀνθίστημι (perf, act, part, nom, m, p) oponer, resistir

⁸ κρίμα, ατος (n) juicio

⁹ λαμβάνω (fut, med, ind, 3p) recibir

¹⁰ ἄρχων, οντος (m) gobernante

¹¹ κακός, ἡ, ὄν (adj) mal, malo

¹² φοβέω (pres, pas, inf) temer

¹³ ἔπαινος, ου (m) aprobaci6n

¹⁴ διάκονος, ου (m o f) ministro

¹⁵ κακός, ἡ, ὄν (adj) mal, malo

¹⁶ φοβέω (pres, pas, impv, 2s) temer

¹⁷ εἰκῆ (adv) en vano

¹⁸ μάχαιρα, ης (f) espada

¹⁹ φορέω (pres, act, ind, 3s) llevar

²⁰ διάκονος, ου (m o f) ministro

²¹ ἔκδικος, ον (adj) sust castigador

²² ὀργή, ἡς (f) ira, enojo

²³ κακός, ἡ, ὄν (adj) mal, malo

²⁴ πράσσω (pres, act, part, dat, m, s) hacer, practicar

²⁵ ἀνάγκη, ης (f) necesidad

²⁶ ὑποτάσσω (pres, pas, inf) sujetar

²⁷ ὀργή, ἡς (f) ira, enojo

²⁸ συνείδησις, εως (f) conciencia

²⁹ φόρος, ου (m) impuesto

³⁰ τελέω (pres, act, impv, 2p) pagar

³¹ λειτουργός, οῦ (m) ministro

³² προσκαρτερέω (pres, act, part, nom, m, p) dedicarse a

³³ ἀποδίδωμι (aor, act, impv, 2p) pagar

³⁴ ὀφειλή, ἡς (f) lo que se debe

³⁵ φόρος, ου (m) impuesto

³⁶ φόρος, ου (m) impuesto

³⁷ τέλος, ους (n) tributo

³⁸ τέλος, ους (n) tributo

³⁹ τιμή, ἡς (f) honor

⁴⁰ τιμή, ἡς (f) honor

⁴¹ ὀφείλω (pres, act, impv, 2p) deber

⁴² μοιχεύω (fut, act, ind, 2s) cometer adulterio

⁴³ φονεύω (fut, act, ind, 2s) matar

⁴⁴ κλέπτω (fut, act, ind, 2s) robar

⁴⁵ ἐπιθυμέω (fut, act, ind, 2s) codiciar

⁴⁶ ἀνακεφαλαιῶ (pres, pas, ind, 3s) resumir

⁴⁷ πλησίος, α, ον (adj) como sust prójimo

⁴⁸ πλησίος, α, ον (adj) como sust prójimo

⁴⁹ κακός, ἡ, ὄν (adj) mal, malo

⁵⁰ ἐργάζομαι (pres, med, ind, 3s) hacer

⁵¹ πλήρωμα, ατος (n) cumplimiento

⁵² οἶδα (perf, act, part, nom, m, p) conocer

⁵³ ὕπνος, ου (m) sueño

⁵⁴ ἐγγύς (adv, comp) cerca

⁵⁵ σωτηρία, ας (f) salvaci6n, rescate, liberaci6n

⁵⁶ προκόπτω (aor, act, ind, 3s) avanzar

⁵⁷ ἐγγίζω (perf, act, ind, 3s) acercarse

⁵⁸ ἀποτίθημι (aor, med, sub, 1p) desechar

⁵⁹ σκότος, ους (n) tinieblas

⁶⁰ ἐνδύω (aor, med, subj, 1p) vestirse

⁶¹ ὄπλον, ου (n) arma

⁶² εὐσχημόνως (adv) decentemente

περιπατήσωμεν, μὴ κώμοις¹ καὶ μέθαις,² μὴ κοίταις³ καὶ ἀσελγείαις,⁴ μὴ ἔριδι⁵ καὶ ζήλῳ.⁶
14 Ἄλλ' ἐνδύσασθε⁷ τὸν κύριον Ἰησοῦν χριστόν, καὶ τῆς σαρκὸς πρόνοιαν⁸ μὴ ποιεῖσθε, εἰς ἐπιθυμίαις.⁹

Capítulo 14

Τὸν δὲ ἀσθενοῦντα¹⁰ τῇ πίστει προσλαμβάνεσθε,¹¹ μὴ εἰς διακρίσεις¹² διαλογισμῶν.¹³ **2** Ὅς μὲν πιστεύει φαγεῖν¹⁴ πάντα, ὁ δὲ ἀσθενῶν¹⁵ λάχανα¹⁶ ἐσθίει. **3** Ὁ ἐσθίων τὸν μὴ ἐσθίοντα μὴ ἐξουθενεῖτω,¹⁷ καὶ ὁ μὴ ἐσθίων τὸν ἐσθίοντα μὴ κρινέτω· ὁ θεὸς γὰρ αὐτὸν προσελάβετο.¹⁸ **4** Σὺ τίς εἶ ὁ κρίνων ἀλλότριον¹⁹ οἰκέτην;²⁰ Τῷ ἰδίῳ κυρίῳ στήκει²¹ ἢ πίπτει. Σταθήσεται²² δέ· δυνατὸς²³ γὰρ ἐστὶν ὁ θεὸς στήσαι²⁴ αὐτόν. **5** Ὅς μὲν κρίνει ἡμέραν παρ' ἡμέραν, ὅς δὲ κρίνει πᾶσαν ἡμέραν. Ἐκαστος ἐν τῷ ἰδίῳ νοῦ²⁵ πληροφορεῖσθω.²⁶ **6** Ὁ φρονῶν²⁷ τὴν ἡμέραν, κυρίῳ φρονεῖ²⁸ καὶ ὁ μὴ φρονῶν²⁹ τὴν ἡμέραν, κυρίῳ οὐ φρονεῖ.³⁰ Καὶ ὁ ἐσθίων

κυρίῳ ἐσθίει, εὐχαριστεῖ³¹ γὰρ τῷ θεῷ· καὶ ὁ μὴ ἐσθίων κυρίῳ οὐκ ἐσθίει, καὶ εὐχαριστεῖ³² τῷ θεῷ. **7** Οὐδεὶς γὰρ ἡμῶν ἐαυτῷ ζῆ, καὶ οὐδεὶς ἐαυτῷ ἀποθνήσκει. **8** Ἐάν τε γὰρ ζῶμεν, τῷ κυρίῳ ζῶμεν· ἐάν τε ἀποθνήσκωμεν, τῷ κυρίῳ ἀποθνήσκομεν· ἐάν τε οὖν ζῶμεν, ἐάν τε ἀποθνήσκωμεν, τοῦ κυρίου ἐσμέν. **9** Εἰς τοῦτο γὰρ χριστὸς καὶ ἀπέθανεν³³ καὶ ἀνέστη³⁴ καὶ ἔζησεν, ἵνα καὶ νεκρῶν καὶ ζώντων κυριεύσῃ.³⁵ **10** Σὺ δὲ τί κρίνεις τὸν ἀδελφόν σου; Ἦ καὶ σὺ τί ἐξουθενεῖς³⁶ τὸν ἀδελφόν σου; Πάντες γὰρ παραστησόμεθα³⁷ τῷ βῆματι³⁸ τοῦ χριστοῦ. **11** Γέγραπται γάρ, Ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος· ὅτι ἐμοὶ κάμπει³⁹ πᾶν γόνυ,⁴⁰ καὶ πᾶσα γλῶσσα ἐξομολογήσεται⁴¹ τῷ θεῷ. **12** Ἄρα⁴² οὖν ἕκαστος ἡμῶν περὶ ἐαυτοῦ λόγον δώσει⁴³ τῷ θεῷ.

13 Μηκέτι⁴⁴ οὖν ἀλλήλους κρίνωμεν· ἀλλὰ τοῦτο κρίνατε μᾶλλον, τὸ μὴ τιθέναί πρόσκομμα⁴⁵ τῷ ἀδελφῷ ἢ σκάνδαλον.⁴⁶ **14** Οἶδα καὶ πέπεισμαι ἐν κυρίῳ Ἰησοῦ, ὅτι οὐδὲν κοινὸν⁴⁷ δι' αὐτοῦ· εἰ μὴ τῷ λογιζομένῳ⁴⁸ τι κοινὸν⁴⁹ εἶναι, ἐκεῖνον κοινόν.⁵⁰ **15** Εἰ δὲ διὰ βρώμα⁵¹ ὁ ἀδελφός σου λυπεῖται,⁵² οὐκέτι⁵³ κατὰ ἀγάπην περιπατεῖς. Μὴ τῷ βρώματι⁵⁴ σου ἐκεῖνον ἀπόλλυε, ὑπὲρ

¹ κῶμος, ου (m) orgía

² μέθη, ης (f) borrachera

³ κοίτη, ης (f) inmoralidad sexual

⁴ ἀσελγεία, ας (f) libertinaje

⁵ ἔρις, ιδος (f) lucha, contienda

⁶ ζήλος, ου (m) celos, envidia

⁷ ἐνδύω (aor, med, impv, 2p) vestirse

⁸ πρόνοια, ας (f) plan

⁹ ἐπιθυμία, ας (f) deseo

¹⁰ ἀσθενέω (pres, act, acu, m, s) ser débil

¹¹ προσλαμβάνω (pres, med, impv, 2p) recibir

¹² διάκρισις, εως (f) pelea, disputa

¹³ διαλογισμός, οῦ (m) opinión

¹⁴ ἐσθίω (aor, act, inf) comer

¹⁵ ἀσθενέω (pres, act, nom, m, s) ser débil

¹⁶ λάχανον, ου (n) vegetal

¹⁷ ἐξουθενέω (pres, act, impv, 3s) despreciar

¹⁸ προσλαμβάνω (aor, med, ind, 3s) recibir

¹⁹ ἀλλότριος, ία, ον (adj) de otro

²⁰ οἰκέτης, ου (m) criado, esclavo

²¹ στήκω (pres, act, ind, 3s) estar en pie

²² ἵστημι (fut, pas, ind, 3s) estar en pie

²³ δυνατός, ή, όν (adj) capaz

²⁴ ἵστημι (aor, act, inf) estar en pie

²⁵ νοῦς, νοός (m) mente

²⁶ πληροφορέω (pres, pas, impv, 3s) convencer

²⁷ φρονέω (pres, act, part, nom, m, s) pensar

²⁸ φρονέω (pres, act, ind, 3s) pensar

²⁹ φρονέω (pres, act, part, nom, m, s) pensar

³⁰ φρονέω (pres, act, ind, 3s) pensar

³¹ εὐχαριστεῶ (pres, act, ind, 3s) dar gracias

³² εὐχαριστεῶ (pres, act, ind, 3s) dar gracias

³³ ἀποθνήσκω (aor, act, ind, 3s) morir

³⁴ ἀνίστημι (aor, act, ind, 3s) levantar

³⁵ κυριεύω (aor, act, sub, 3s) ser Señor

³⁶ ἐξουθενέω (pres, act, ind, 2s) menospreciar

³⁷ παρίστημι (fut, med, ind, 1p) estar presente

³⁸ βῆμα, ατος (n) tribunal

³⁹ κάμπτω (fut, act, ind, 3s) doblarse

⁴⁰ γόνυ, ατος (n) rodilla

⁴¹ ἐξομολογέω (fut, med, ind, 3s) confesar

⁴² ἄρα (partícula) así que

⁴³ δίδωμι (fut, act, ind, 3s) dar

⁴⁴ μηκέτι (adv) ya no

⁴⁵ πρόσκομμα, ατος (n) obstáculo, ofensa

⁴⁶ σκάνδαλον, ου (n) tentación

⁴⁷ κοινός, ή, όν (adj) común

⁴⁸ λογιζομαι (pres, med, part, dat, m, s) considerar

⁴⁹ κοινός, ή, όν (adj) común

⁵⁰ κοινός, ή, όν (adj) común

⁵¹ βρῶμα, ατος (n) comida

⁵² λυπέω (pres, pas, ind, 3s) afligirse, entristecer

⁵³ οὐκέτι (adv) ya no

⁵⁴ βρῶμα, ατος (n) comida

οὗ χριστὸς ἀπέθανεν.¹ **16** Μὴ βλασφημείσθω² οὖν ὑμῶν τὸ ἀγαθόν· **17** οὐ γάρ ἐστιν ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ βρῶσις³ καὶ πόσις,⁴ ἀλλὰ δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη καὶ χαρὰ ἐν πνεύματι ἁγίῳ. **18** Ὁ γὰρ ἐν τούτοις δουλεύων⁵ τῷ χριστῷ εὐάρεστος⁶ τῷ θεῷ, καὶ δόκιμος⁷ τοῖς ἀνθρώποις. **19** Ἄρα⁸ οὖν τὰ τῆς εἰρήνης διώκωμεν,⁹ καὶ τὰ τῆς οἰκοδομῆς¹⁰ τῆς εἰς ἀλλήλους. **20** Μὴ ἔνεκεν¹¹ βρώματος¹² κατάλυε¹³ τὸ ἔργον τοῦ θεοῦ. Πάντα μὲν καθαρὰ,¹⁴ ἀλλὰ κακὸν¹⁵ τῷ ἀνθρώπῳ τῷ διὰ προσκόμματος¹⁶ ἐσθίοντι. **21** Καλὸν τὸ μὴ φαγεῖν¹⁷ κρέα,¹⁸ μηδὲ πιεῖν οἶνον, μηδὲ ἐν ᾧ ὁ ἀδελφός σου προσκόπτει¹⁹ ἢ σκανδαλίζεται²⁰ ἢ ἀσθενεῖ.²¹ **22** Σὺ πίστιν ἔχεις; κατὰ σεαυτὸν ἔχε ἐνώπιον τοῦ θεοῦ. Μακάριος ὁ μὴ κρίνων ἑαυτὸν ἐν ᾧ δοκιμάζει.²² **23** Ὁ δὲ διακρινόμενος,²³ ἐὰν φάγη,²⁴ κατακέκριται,²⁵ ὅτι οὐκ ἐκ πίστεως· πᾶν δὲ ὁ οὐκ ἐκ πίστεως, ἁμαρτία ἐστίν.

24 Τῷ δὲ δυναμένῳ ὑμᾶς στηρίζαι²⁶ κατὰ τὸ εὐαγγέλιόν μου καὶ τὸ κήρυγμα²⁷ Ἰησοῦ χριστοῦ, κατὰ ἀποκάλυψιν²⁸ μυστηρίου²⁹

χρόνοις αἰωνίοις σεσιγημένου,³⁰ **25** φανερωθέντος³¹ δὲ νῦν, διὰ τε γραφῶν προφητικῶν,³² κατ' ἐπιταγὴν³³ τοῦ αἰωνίου θεοῦ, εἰς ὑπακοὴν³⁴ πίστεως εἰς πάντα τὰ ἔθνη γνωρισθέντος,³⁵ **26** μόνῳ σοφῷ³⁶ θεῷ, διὰ Ἰησοῦ χριστοῦ, ᾧ ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

Capítulo 15

Ὁφείλομεν³⁷ δὲ ἡμεῖς οἱ δυνατοὶ³⁸ τὰ ἀσθενήματα³⁹ τῶν ἀδυνάτων⁴⁰ βαστάζειν,⁴¹ καὶ μὴ ἑαυτοῖς ἀρέσκειν.⁴² **2** Ἐκαστος ἡμῶν τῷ πλησίον⁴³ ἀρεσκέτω⁴⁴ εἰς τὸ ἀγαθὸν πρὸς οἰκοδομήν.⁴⁵ **3** Καὶ γὰρ ὁ χριστὸς οὐχ ἑαυτῷ ἤρρεσεν,⁴⁶ ἀλλὰ, καθὼς γέγραπται, Οἱ ὄνειδισμοὶ⁴⁷ τῶν ὄνειδιζόντων⁴⁸ σε ἐπέπεσον⁴⁹ ἐπ' ἐμέ. **4** Ὅσα γὰρ προεγράφη,⁵⁰ εἰς τὴν ἡμετέραν⁵¹ διδασκαλίαν⁵² προεγράφη,⁵³ ἵνα διὰ τῆς ὑπομονῆς⁵⁴ καὶ διὰ τῆς παρακλήσεως⁵⁵ τῶν γραφῶν τὴν ἐλπίδα ἔχωμεν. **5** Ὁ δὲ θεὸς τῆς ὑπομονῆς⁵⁶ καὶ τῆς παρακλήσεως⁵⁷ δώη⁵⁸ ὑμῖν τὸ αὐτὸ φρονεῖν⁵⁹

¹ ἀποθνήσκω (aor, act, ind, 3s) morir

² βλασφημέω (pres, pas, impv, 3s) hablar mal

³ βρῶσις, εως (f) el acto de comer, comida

⁴ πόσις, εως (f) el acto de beber, bebida

⁵ δουλεύω (pres, act, part, nom, m, s) servir

⁶ εὐάρεστος, ον (adj) agradable, aceptable

⁷ δόκιμος, ου (adj) aprobado

⁸ ἄρα (partícula) así que

⁹ διώκω (pres, act, sub, 1p) perseguir

¹⁰ οἰκοδομή, ἡς (f) edificación

¹¹ ἔνεκεν (prep) por causa de

¹² βρῶμα, ατος (n) comida

¹³ κατάλυω (pres, act, impv, 2s) destruir

¹⁴ καθαρός, ἄ, ὄν (adj) limpio, puro

¹⁵ κακός, ἡ, ὄν (adj) mal, malo

¹⁶ πρόσκομμα, ατος (n) obstáculo, ofensa

¹⁷ ἐσθίω (aor, act, inf) comer

¹⁸ κρέας, κρέως (n) carne

¹⁹ προσκόπτω (pres, act, ind, 3s) tropezar

²⁰ σκανδαλίζω (pres, pas, ind, 3s) ofender

²¹ ἀσθενέω (pres, act, ind, 3s) debilitar

²² δοκιμάζω (pres, act, ind, 3s) aprobar

²³ διακρίνω (pres, med, part, nom, m, s) dudar

²⁴ ἐσθίω (aor, act, sub, 3s) comer

²⁵ κατακρίνω (perf, pas, ind, 3s) condenar

²⁶ στηρίζω (aor, act, inf) fortalecer

²⁷ κήρυγμα, ατος (n) mensaje

²⁸ ἀποκάλυψις, εως (f) revelación

²⁹ μυστήριος, ου (n) misterio

³⁰ σιγάω (perf, pas, part, gen, n, s) guardar en silencio

³¹ φανερόω (aor, pas, part, gen, n, s) revelar

³² προφητικός, ἡ, ὄν (adj) profético

³³ ἐπιταγή, ἡς (f) mandamiento

³⁴ ὑπακοή, ἡς (f) obediencia

³⁵ γνωρίζω (aor, pas, part, gen, f, s) dar a conocer

³⁶ σοφός, ἡ, ὄν (adj) sabio

³⁷ ὀφείλω (pres, act, ind, 1p) deber

³⁸ δυνατός, ἡ, ὄν (adj) fuerte

³⁹ ἀσθενήμα, ατος (n) debilidad

⁴⁰ ἀδύνατος, ὄν (adj) débil

⁴¹ βαστάζω (pres, act, inf) cargar

⁴² ἀρέσκω (pres, act, inf) complacer

⁴³ πλησίον, α, ον (adj) como sust prójimo

⁴⁴ ἀρέσκω (pres, act, impv, 3s) complacer

⁴⁵ οἰκοδομή, ἡς (f) edificación

⁴⁶ ἀρέσκω (aor, act, ind, 3s) complacer

⁴⁷ ὄνειδισμός, οῦ (m) reproche

⁴⁸ ὀνειδίζω (pres, act, part, gen, m, p) reprochar, burlarse de

⁴⁹ ἐπιπίπτω (aor, act, impv, 2s) caer sobre

⁵⁰ προγράφω (aor, pas, ind, 3s) escribir anteriormente

⁵¹ ἡμέτερος, α, ον (adj) nuestro

⁵² διδασκαλία, ας (f) enseñanza

⁵³ προγράφω (aor, pas, ind, 3s) escribir anteriormente

⁵⁴ ὑπομονή, ἡς (f) perseverancia

⁵⁵ παράκλησις, εως (f) ánimo, exhortación

⁵⁶ ὑπομονή, ἡς (f) perseverancia

⁵⁷ παράκλησις, εως (f) ánimo, exhortación

⁵⁸ δίδωμι (aor, act, opt, 3s) dar

⁵⁹ φρονέω (pres, act, inf) pensar

ἐν ἀλλήλοις κατὰ χριστὸν Ἰησοῦν· **6** ἵνα ὁμοθυμαδὸν¹ ἐν ἐνὶ στόματι δοξάζητε τὸν θεὸν καὶ πατέρα τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ. **7** Διὸ προσλαμβάνεσθε² ἀλλήλους, καθὼς καὶ ὁ χριστὸς προσελάβετο³ ὑμᾶς,⁴ εἰς δόξαν θεοῦ. **8** Λέγω δέ, χριστὸν Ἰησοῦν διάκονον⁴ γεγενῆσθαι⁵ περιτομῆς⁶ ὑπὲρ ἀληθείας θεοῦ, εἰς τὸ βεβαιῶσαι⁷ τὰς ἐπαγγελίας τῶν πατέρων· **9** τὰ δὲ ἔθνη ὑπὲρ ἐλέους⁸ δοξάσαι τὸν θεόν, καθὼς γέγραπται, Διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαί⁹ σοι ἐν ἔθνεσιν, καὶ τῷ ὀνόματί σου ψαλῶ.¹⁰ **10** Καὶ πάλιν λέγει, Εὐφράνθητε,¹¹ ἔθνη, μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ. **11** Καὶ πάλιν, Αἰνεῖτε¹² τὸν κύριον πάντα τὰ ἔθνη, καὶ ἐπαινέσατε¹³ αὐτὸν πάντες οἱ λαοί. **12** Καὶ πάλιν Ἡσαΐας λέγει, Ἔσται ἡ ρίζα¹⁴ τοῦ Ἰεσσαί, καὶ ὁ ἀνιστάμενος ἄρχειν¹⁵ ἐθνῶν· ἐπ' αὐτῷ ἔθνη ἐλπιοῦσιν.¹⁶ **13** Ὁ δὲ θεὸς τῆς ἐλπίδος πληρώσαι ὑμᾶς πάσης χαρᾶς καὶ εἰρήνης ἐν τῷ πιστεύειν, εἰς τὸ περισσεύειν ὑμᾶς ἐν τῇ ἐλπίδι, ἐν δυνάμει πνεύματος ἁγίου.

14 Πέπεισμαι δέ, ἀδελφοί μου, καὶ αὐτὸς ἐγὼ περὶ ὑμῶν, ὅτι καὶ αὐτοὶ μεστοί¹⁷ ἐστε ἀγαθωσύνης,¹⁸ πεπληρωμένοι πάσης γνώσεως,¹⁹ δυνάμενοι καὶ ἄλλους νουθετεῖν.²⁰ **15** Τολμηρότερον²¹ δὲ ἔγραψα ὑμῖν, ἀδελφοί, ἀπὸ μέρους,²² ὡς ἐπαναμνησκῶν²³ ὑμᾶς,

¹ ὁμοθυμαδὸν (adv) con el mismo sentir

² προσλαμβάνω (pres, med, impv, 2p) recibir

³ προσλαμβάνω (aor, med, ind, 3s) recibir

⁴ διάκονος, ου (m o f) ministro

⁵ γίνομαι (perf, pas, inf) llegar a ser

⁶ περιτομή, ἥς (f) circuncisión

⁷ βεβαιῶω (aor, act, inf) confirmar, establecer

⁸ ἔλεος, ους (n) misericordia

⁹ ἐξομολογέω (fut, med, ind, 1s) confesar

¹⁰ ψαλλῶ (fut, act, ind, 1s) cantar

¹¹ εὐφραίνω (aor, pas, ind, 2p) gozar

¹² αἰνέω (fut, act, ind, 2p) alabar

¹³ ἐπαινέω (aor, act, ind, 2p) alabar

¹⁴ ρίζα, ἥς (f) raíz

¹⁵ ἄρχω (pres, act, inf) gobernar

¹⁶ ἐλπίζω (fut, act, ind, 3p) esperar

¹⁷ μεστός, ἥ, ὄν (adj) lleno

¹⁸ ἀγαθωσύνη, ἥς (f) bondad

¹⁹ γνῶσις, εως (f) conocimiento

²⁰ νουθετέω (pres, act, inf) advertir

²¹ τολμηρός, ἄ, ὄν (adj, comp) audaz, atrevido

²² μέρος, ους (n) parte

διὰ τὴν χάριν τὴν δοθεῖσάν²⁴ μοι ὑπὸ τοῦ θεοῦ, **16** εἰς τὸ εἶναί με λειτουργόν²⁵ Ἰησοῦ χριστοῦ εἰς τὰ ἔθνη, ἱερουργούντα²⁶ τὸ εὐαγγέλιον τοῦ θεοῦ, ἵνα γένηται²⁷ ἡ προσφορὰ²⁸ τῶν ἐθνῶν εὐπρόσδεκτος,²⁹ ἡγιασμένη³⁰ ἐν πνεύματι ἁγίῳ. **17** Ἐχω οὖν καύχησιν³¹ ἐν χριστῷ Ἰησοῦ τὰ πρὸς τὸν θεόν. **18** Οὐ γὰρ τολμήσω³² λαλεῖν τι ὧν οὐ κατεργάσατο³³ χριστὸς δι' ἐμοῦ, εἰς ὑπακοήν³⁴ ἐθνῶν, λόγῳ καὶ ἔργῳ, **19** ἐν δυνάμει σημείων καὶ τεράτων,³⁵ ἐν δυνάμει πνεύματος θεοῦ· ὥστε με ἀπὸ Ἱερουσαλήμ καὶ κύκλῳ³⁶ μέχρι³⁷ τοῦ Ἰλλυρικοῦ πεπληρωκένοι τὸ εὐαγγέλιον τοῦ χριστοῦ· **20** οὕτως δὲ φιλοτιμούμενον³⁸ εὐαγγελίζεσθαι, οὐχ ὅπου ὠνομάσθη³⁹ χριστὸς, ἵνα μὴ ἐπ' ἀλλότριον⁴⁰ θεμέλιον⁴¹ οἰκοδομῶ.⁴² **21** ἀλλά, καθὼς γέγραπται, Οἷς οὐκ ἀνηγγέλη⁴³ περὶ αὐτοῦ, ὄψονται⁴⁴ καὶ οἱ οὐκ ἀκηκόασιν⁴⁵ συνήσουσιν.⁴⁶

22 Διὸ καὶ ἐνεκοπτόμην⁴⁷ τὰ πολλὰ τοῦ ἐλθεῖν πρὸς ὑμᾶς· **23** νυνὶ δὲ μηκέτι⁴⁸ τόπον ἔχων ἐν τοῖς κλίμασιν⁴⁹ τούτοις, ἐπιποθίαν⁵⁰

²³ ἐπαναμνησκῶ (pres, act, part, nom, m, s) recordar

²⁴ δίδωμι (aor, pas, part, acu, f, s) dar

²⁵ λειτουργός, οῦ (m) servidor, ministro

²⁶ ἱερουργέω (pres, act, part, acu, m, s) ministrar

²⁷ γίνομαι (aor, med, sub, 3s) ser

²⁸ προσφορὰ, ἄς (f) ofrenda

²⁹ εὐπρόσδεκτος, ον (adj) agradable

³⁰ ἡγιάζω (perf, pas, part, nom, f, s) santificar

³¹ καύχησις, εως (f) razón para gloriarse

³² τολμάω (fut, act, ind, 1s) atreverse

³³ κατεργάζομαι (aor, med, ind, 3s) lograr

³⁴ ὑπακοή, ἥς (f) obediencia

³⁵ τέρας, ατος (n) maravilla

³⁶ κύκλῳ (adv) alrededor

³⁷ μέχρι (prep) hasta

³⁸ φιλοτιμέομαι (pres, med, part, acu, m, s) aspirar

³⁹ ὀνομάζω (aor, pas, ind, 3s) nombrar

⁴⁰ ἀλλότριος, ἰα, ον (adj) de otro

⁴¹ θεμέλιος, ου (m) fundamento

⁴² οἰκοδομέω (pres, act, sub, 1s) edificar

⁴³ ἀναγγέλλω (aor, pas, ind, 3s) anunciar

⁴⁴ ὄραω (fut, med, ind, 3p) ver

⁴⁵ ἀκούω (perf, act, ind, 3p) oír

⁴⁶ συνήμι (fut, act, ind, 3p) comprender

⁴⁷ ἐγκόπτω (aor, pas, ind, 3s) impedir

⁴⁸ μηκέτι (adv) ya no

⁴⁹ κλίμα, ατος (n) región

⁵⁰ ἐπιποθία, ας (f) deseo, anhelo

δὲ ἔχων τοῦ ἐλθεῖν¹ πρὸς ὑμᾶς ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν,² **24** ὡς ἐὰν πορεύωμαι εἰς τὴν Σπανίαν, ἐλεύσομαι³ πρὸς ὑμᾶς· ἐλπίζω⁴ γὰρ διαπορευόμενος⁵ θεάσασθαι⁶ ὑμᾶς, καὶ ὑφ' ὑμῶν προπεμφθῆναι⁷ ἐκεῖ, ἐὰν ὑμῶν πρῶτον ἀπὸ μέρους⁸ ἐμπλησθῶ.⁹ **25** Νυνὶ δὲ πορεύομαι εἰς Ἱερουσαλήμ, διακονῶν¹⁰ τοῖς ἁγίοις. **26** Εὐδόκησαν¹¹ γὰρ Μακεδονία καὶ Ἀχαΐα κοινωνίαν¹² τινὰ ποιήσασθαι εἰς τοὺς πτωχοὺς¹³ τῶν ἁγίων τῶν ἐν Ἱερουσαλήμ. **27** Εὐδόκησαν¹⁴ γάρ, καὶ ὀφειλέται¹⁵ αὐτῶν εἰσιν. Εἰ γὰρ τοῖς πνευματικοῖς¹⁶ αὐτῶν ἐκοινώνησαν¹⁷ τὰ ἔθνη, ὀφείλουσιν¹⁸ καὶ ἐν τοῖς σαρκικοῖς¹⁹ λειτουργῆσαι²⁰ αὐτοῖς. **28** Τοῦτο οὖν ἐπιτελέσας,²¹ καὶ σφραγισάμενος²² αὐτοῖς τὸν καρπὸν τοῦτον, ἀπελεύσομαι²³ δι' ὑμῶν εἰς τὴν Σπανίαν. **29** Οἶδα δὲ ὅτι ἐρχόμενος πρὸς ὑμᾶς ἐν πληρώματι²⁴ εὐλογίας²⁵ τοῦ εὐαγγελίου τοῦ χριστοῦ ἐλεύσομαι.²⁶

30 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, διὰ τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ, καὶ διὰ τῆς ἀγάπης τοῦ πνεύματος, συναγωνίσασθαι²⁷ μοι ἐν ταῖς προσευχαῖς²⁸ ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς τὸν

θεόν· **31** ἵνα ῥυσθῶ²⁹ ἀπὸ τῶν ἀπειθούντων³⁰ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ, καὶ ἵνα ἡ διακονία³¹ μου ἢ εἰς Ἱερουσαλήμ εὐπρόσδεκτος³² γένηται³³ τοῖς ἁγίοις· **32** ἵνα ἐν χαρᾷ ἔλθω³⁴ πρὸς ὑμᾶς διὰ θελήματος θεοῦ, καὶ συναναπαύσωμαι³⁵ ὑμῖν. **33** Ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

Capítulo 16

Συνίστημι³⁶ δὲ ὑμῖν Φοίβην τὴν ἀδελφὴν³⁷ ἡμῶν, οὗσαν διάκονον³⁸ τῆς ἐκκλησίας τῆς ἐν Κεγγραεῖς· **2** ἵνα αὐτὴν προσδέξησθε³⁹ ἐν κυρίῳ ἀξίως⁴⁰ τῶν ἁγίων, καὶ παραστήτε⁴¹ αὐτῇ ἐν ᾧ ἂν ὑμῶν χρήζη⁴² πράγματι⁴³· καὶ γὰρ αὐτὴ προστάτις⁴⁴ πολλῶν ἐγενήθη,⁴⁵ καὶ αὐτοῦ ἐμοῦ.

3 Ἀσπάσασθε Ἦ Πρίσκαν Ἦ καὶ Ἀκύλαν τοὺς συνεργούς⁴⁶ μου ἐν χριστῷ Ἰησοῦ, **4** οἵτινες ὑπὲρ τῆς ψυχῆς μου τὸν ἑαυτῶν τράχηλον⁴⁷ ὑπέθηκαν,⁴⁸ οἷς οὐκ ἐγὼ μόνος εὐχαριστῶ,⁴⁹ ἀλλὰ καὶ πᾶσαι αἱ ἐκκλησίαι τῶν ἐθνῶν· **5** καὶ τὴν κατ' οἶκον αὐτῶν ἐκκλησίαν. Ἀσπάσασθε Ἐπαίνετον τὸν ἀγαπητόν μου, ὅς ἐστιν ἀπαρχὴ⁵⁰ τῆς Ἀχαΐας εἰς χριστόν. **6** Ἀσπάσασθε Μαριάμ, ἥτις πολλὰ ἐκοπίασεν⁵¹ εἰς ἡμᾶς. **7** Ἀσπάσασθε

¹ ἔρχομαι (aor, act, inf)

² ἔτος, ους (n) año

³ ἔρχομαι (fut, med, ind, 1s) venir

⁴ ἐλπίζω (pres, act, ind, 1s) esperar

⁵ διαπορεύομαι (pres, me, part, nom, m, s) pasar por

⁶ θεάομαι (aor, med, inf) ver

⁷ προπέμπω (aor, pas, inf) enviar

⁸ ἀπὸ μέρους *de* μέρος, ους (n) por un rato

⁹ ἐμπίμπλημι (aor, pas, sub, 1s) disfrutar

¹⁰ διακονέω (pres, act, part, nom, m, s) atender, servir

¹¹ εὐδοκέω (aor, act, ind, 3p) decidir

¹² κοινωνία, ας (f) aporte, contribución

¹³ πτωχός, ή, όν (adj) pobre

¹⁴ εὐδοκέω (aor, act, ind, 3p) decidir

¹⁵ ὀφειλέτης, ου (m) deudor

¹⁶ πνευματικός, ή, όν (adj) espiritual

¹⁷ κοινώω (aor, act, ind, 3p) participar

¹⁸ ὀφείλω (pres, act, ind, 3p) deber

¹⁹ σάρκικος, η, ον (adj) material

²⁰ λειτουργέω (aor, act, inf) ministrar

²¹ ἐπιτελέω (aor, act, part, nom, m, s) concluir, cumplir

²² σφραγίζω (aor, pas, part, nom, m, s) sellar, recibir

²³ ἀπέρχομαι (fut, med, ind, 1s) salir, irse

²⁴ πλήρωμα, ατος (n) totalidad

²⁵ εὐλογία, ιας (f) bendición

²⁶ ἔρχομαι (fut, med, ind, 1s) venir, salir

²⁷ συναγωνίζομαι (aor, med, inf) luchar con, ayudar

²⁸ προσευχή, ης (f) oración

²⁹ ῥύομαι (aor, pas, sub, 1s) salvar, librar, rescatar

³⁰ ἀπειθέω (pres, act, part, gen, m, p) desobedecer

³¹ διακονία, ας (f) servicio

³² εὐπρόσδεκτος, ον (adj) aceptable, aprobado

³³ γίνομαι (aor, med, sub, 3s) ser

³⁴ ἔρχομαι (aor, act, sub, 1s) venir, llegar

³⁵ συναναπαύομαι (aor, med, sub, 1s) descansar

³⁶ συνίστημι (pres, act, ind, 1s) encomendar

³⁷ ἀδελφή, ης (f) hermana

³⁸ διάκονος, ου (m o f) ministro

³⁹ προσδέχομαι (aor, med, sub, 2p) recibir

⁴⁰ ἀξίως (adv) dignamente

⁴¹ παρίστημι (aor, act, sub, 2p) presentar

⁴² χρήζω (pres, act, sub, 3s) tener necesidad

⁴³ πρᾶγμα, ατος (n) asunto

⁴⁴ προστάτις, ιδος (f) ayudante

⁴⁵ γίνομαι (aor, pas, ind, 3s) ser

⁴⁶ συνεργός, όν (adj) como sust compañero, colaborador

⁴⁷ τράχηλος, ου (m) cuello

⁴⁸ τράχηλον ὑπέθηκαν *de* υποτίθημι (aor, act, ind, 3s) arriesgar la vida

⁴⁹ εὐχαριστέω (pres, act, ind, 1s) dar gracias

⁵⁰ ἀπαρχή, ης (f) primicia

⁵¹ κοπιάω (aor, act, ind, 3s) trabajar

Ἀνδρόνικον καὶ Ἰουνίαν τοὺς συγγενεῖς¹ μου καὶ συναιχμαλώτους² μου, οἵτινές εἰσιν ἐπίσημοι³ ἐν τοῖς ἀποστόλοις, οἱ καὶ πρὸ ἐμοῦ γεγόνασιν⁴ ἐν χριστῷ. **8** Ἀσπάσασθε Ἀμπλιαν τὸν ἀγαπητόν μου ἐν κυρίῳ. **9** Ἀσπάσασθε Οὐρβανὸν τὸν συνεργόν⁵ ἡμῶν ἐν χριστῷ, καὶ Στάχυν τὸν ἀγαπητόν μου. **10** Ἀσπάσασθε Ἀπελλῆν τὸν δόκιμον⁶ ἐν χριστῷ. Ἀσπάσασθε τοὺς ἐκ τῶν Ἀριστοβούλου. **11** Ἀσπάσασθε Ἡρῳδίωνα τὸν συγγενῆ⁷ μου. Ἀσπάσασθε τοὺς ἐκ τῶν Ναρκίσσου, τοὺς ὄντας ἐν κυρίῳ. **12** Ἀσπάσασθε Τρύφαιναν καὶ Τρυφῶσαν τὰς κοπιώσας⁸ ἐν κυρίῳ. Ἀσπάσασθε Περσίδα τὴν ἀγαπητήν, ἣτις πολλὰ ἐκοπίασεν⁹ ἐν κυρίῳ. **13** Ἀσπάσασθε Ροῦφον τὸν ἐκλεκτὸν¹⁰ ἐν κυρίῳ, καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ καὶ ἐμοῦ. **14** Ἀσπάσασθε Ἀσύγκριτον, Φλέγοντα, Ἑρμᾶν, Πατρόβαν, Ἑρμῆν, καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς ἀδελφούς. **15** Ἀσπάσασθε Φιλόλογον καὶ Ἰουλίαν, Νηρέα καὶ τὴν ἀδελφήν¹¹ αὐτοῦ, καὶ Ὀλυμπᾶν, καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς πάντα ἀγίους. **16** Ἀσπάσασθε ἀλλήλους ἐν φιλήματι¹² ἀγίῳ. Ἀσπάζονται ὑμᾶς αἱ ἐκκλησίαι τοῦ χριστοῦ.

17 Παρακαλῶ δὲ ὑμᾶς, ἀδελφοί, σκοπεῖν¹³ τοὺς τὰς διχοστασίας¹⁴ καὶ τὰ σκάνδαλα,¹⁵ παρὰ τὴν διδαχὴν¹⁶ ἣν ὑμεῖς ἐμάθετε,¹⁷ ποιῶντας· καὶ ἐκκλίνατε¹⁸ ἀπ' αὐτῶν. **18** Οἱ γὰρ τοιοῦτοι τῷ κυρίῳ ἡμῶν Ἰησοῦ χριστῷ οὐ δουλεύουσιν,¹⁹ ἀλλὰ τῇ

ἐαυτῶν κοιλία.²⁰ καὶ διὰ τῆς χρηστολογίας²¹ καὶ εὐλογίας²² ἐξαπατῶσιν²³ τὰς καρδίας τῶν ἀκάκων.²⁴ **19** Ἡ γὰρ ὑμῶν ὑπακοή²⁵ εἰς πάντα ἀφίκετο.²⁶ Χαίρω οὖν τὸ ἐφ' ὑμῖν· θέλω δὲ ὑμᾶς σοφοῦς²⁷ μὲν εἶναι εἰς τὸ ἀγαθόν, ἀκεραίους²⁸ δὲ εἰς τὸ κακόν.²⁹ **20** Ὁ δὲ θεὸς τῆς εἰρήνης συντρίψει³⁰ τὸν Σατανᾶν ὑπὸ τοὺς πόδας ὑμῶν ἐν τάχει.³¹

Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ μεθ' ὑμῶν.

21 Ἀσπάζονται ὑμᾶς Τιμόθεος ὁ συνεργός³² μου, καὶ Λούκιος καὶ Ἰάσων καὶ Σωσίπατρος οἱ συγγενεῖς³³ μου. **22** Ἀσπάζομαι ὑμᾶς ἐγὼ Τέρτιος, ὁ γράψας τὴν ἐπιστολήν,³⁴ ἐν κυρίῳ. **23** Ἀσπάζεται ὑμᾶς Γάϊος ὁ ξένος³⁵ μου καὶ τῆς ἐκκλησίας ὅλης. Ἀσπάζεται ὑμᾶς Ἑραστός ὁ οἰκονόμος³⁶ τῆς πόλεως, καὶ Κούαρτος ὁ ἀδελφός. **24** Ἡ χάρις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ χριστοῦ μετὰ πάντων ὑμῶν. Ἀμήν.

¹ συγγενής, ἐς (adj) *como sust* pariente

² συναιχμαλώτος, ου (m) *compañero de prisión*

³ ἐπίσημος, ον (adj) *estimado*

⁴ γίνομαι (perf, act, ind, 3p) *ser*

⁵ συνεργός, ὄν (adj) *como sust* *compañero, colaborador*

⁶ δόκιμος, ον (adj) *aprobado*

⁷ συγγενής, ἐς (adj) *como sust* pariente

⁸ κοπιάω (aor, act, part, acu, m, p) *trabajar*

⁹ κοπιάω (aor, act, ind, 3s) *trabajar*

¹⁰ ἐκλεκτός, ἦ, ὄν (adj) *elegido, seleccionado*

¹¹ ἀδελφή, ἦς (f) *hermana*

¹² φίλημα, ατος (n) *beso*

¹³ σκοπέω (pres, act, inf) *vigilar*

¹⁴ διχοστασία, ας (f) *disensión*

¹⁵ σκάνδαλον, ου (n) *tropiezo, tentación*

¹⁶ διδαχή, ἦς (f) *enseñanza*

¹⁷ μαθησάμενος (aor, act, ind, 2p) *enseñar*

¹⁸ ἐκκλίνω (aor, act, impv, 2p) *alejarse*

¹⁹ δουλεύω (pres, act, ind, 3p) *servir*

²⁰ κοιλία, ας (f) *ventre*

²¹ χρηστολογία, ας (f) *palabra suave*

²² εὐλογία, ας (f) *lisonja*

²³ ἐξαπατάω (pres, act, ind, 3p) *engañar*

²⁴ ἄκακος, ον (adj) *desprevenido, inocente*

²⁵ ὑπακοή, ἦς (f) *obediencia*

²⁶ ἀφικνέομαι (aor, med, ind, 3s) *llegar*

²⁷ σοφός, ἦ, ὄν (adj) *sabio*

²⁸ ἀκεραῖος, ον (adj) *inocente*

²⁹ κακός, ἦ, ὄν (adj) *mal, malo*

³⁰ συντρίβω (fut, act, ind, 3s) *aplantar*

³¹ ἐν τάχει *de τάχος*, ους (n) *pronto*

³² συνεργός, ὄν (adj) *como sust* *compañero, colaborador*

³³ συγγενής, ἐς (adj) *como sust* pariente

³⁴ ἐπιστολή, ἦς (f) *carta, epístola*

³⁵ ξένος, η, ον (adj) *como sust* *hospedador*

³⁶ οἰκονόμος, ου (m) *tesorero*